

Свавілля

Засипав
Південний
Буг...
щебенем

► СТОР. 10

Хочете — вірте,
хочете — ні

«Діва Марія
сказала
мені
уві сні...»

► СТОР. 18

На здобуття
Шевченківської
премії

Фантастична
Даруся

► СТОР. 26

№ 233 (4733)

СЕРЕДА, 9 ГРУДНЯ 2009 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР

Десятиденні новорічні канікули затверджено

Міністерство юстиції згідно з розпорядженням Кабміну затвердило розклад перенесених робочих днів на 2010 рік, повідомляє прес-служба Мін'юсту. Тож згідно з наказом робочі дні переносяться з: понеділка 4 січня — на суботу 30 січня; вівторка 5 січня — на суботу 13 лютого; середи 6 січня — на суботу 27 лютого; п'ятниці 8 січня — на суботу 13 березня. Це зроблено з метою створення сприятливих умов для святкування 1 січня — Нового року, 7 січня — Різдва Христового, а також раціонального використання робочого часу. Нагадаємо, раніше Кабмін своєю постановою рекомендував підприємствам і установам влаштувати для українців десятиденні новорічні й різдвяні канікули.

Олімпійцям днями обіцяють новосілля

Луганські спортсмени, які стали призерами XXIX Олімпійських ігор у Пекіні, під кінець року одержать нові квартири. Ще в 2008 році обласна влада обіцяла забезпечити ними спортсменів, які не мають власного житла. В олімпійців був вибір: одержати квартири, придбані на ринку вторинного житла або в новому будинку, що будується в Луганську. Вони вибрали квартири в новобудові. Цей будинок виявився єдиним, зданим в експлуатацію в обласному центрі нинішнього року. Сьогодні його вже під'єднано до газу, води, електрики, залишилися невеликі недоробки. Для того, щоб усунути їх, депутати Луганської облради на сесії ухвалили рішення про виділення з обласного бюджету додаткових 100 тисяч гривень. Влада обіцяє, що за два тижні бронзові призери XXIX Олімпійських ігор у Пекіні велосипедистка Леся Калитовська і гімнаст Олександр Воробійов, а також срібний призер XIII Паралімпійських ігор у Китаї легкоатлет Микола Жабняк одержать квартири, повідомляє наш власний кореспондент Алла АНТИПОВА.

КОРОТКО

□ В Одесі учениця професійно-технічного центру привезла із села Гвардійське Комінтернівського району мінометну міну часів Великої Вітчизняної війни для шкільного музею, повідомляє Управління з питань надзвичайних ситуацій Одеської облдержадміністрації. Міну вилучено та знешкоджено піротехніками.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Коли від імені Черновецького нам вручали оглядовий ордер, Дані було три місяці. Тепер йому рік, а в нову квартиру ми так і не заїхали»

КВАРТИРНЕ ПИТАННЯ

Вечорами, коли всі збираються вдома, їхня квартира нагадує бджолиний вулик. У родині Еджібіа — шестеро дітей. Щоранку 10-річна Діана, 9-річна Мілана та 7-річний Давид поспішають на уроки, а після обіду — на заняття в гуртках і в музичній школі. Тільки під вечір сідають за уроки — за єдиним у квартирі столом. Коли зголодніють трирічна Єва, п'ятирічний Ілля та однорічний Данька, стіл з письмового перетворюється на обідній. На знімку: Діані, Мілані та Давиду доводиться робити уроки на кухні.

► СТОР. 16

ПОДІЇ

Газифікували ще два села

Данилово-Іванівка та Зелене Мелітопольського району (Запорізька обл.) отримали природний газ. У церемонії пуску газопроводу взяли участь голова облради Олександр Нефьодов та голова облдержадміністрації Олександр Старух. — За останні п'ять років в області газифіковано населених пунктів більше, ніж за всі попередні роки незалежності, — зазначив Олександр Старух. На будівництві газопроводу довжиною 5,7 кілометра освоєно близько 2,6 мільйона гривень. В основному це кошти НАК «Нафтогаз України». З обласного бюджету на об'єкт виділялося 209 тисяч гривень, ще 325 тисяч профінансовано за рахунок державної субвенції на заходи з енергозбереження. А до кінця року в області заплановано запустити газопроводи ще в 30 селах, повідомляє наш власкор Микола МАНЬКО.

Перезавантаження ярмарку

— На святого Миколая у столиці розпочнеться другий етап передріздвяного ярмарку «Книжковий світ». Перша частина книжкового ярмарку уже відбулася раніше, — розповіли на вчорашній прес-конференції письменни-

ки брати Капранови. — Та тоді провести його на повну силу завадив карантин. Утім, ми не звикли бути в боргу перед читачами і вирішили разом із організаторами, виставковою компанією «Медвін», провести другий етап ярмарку — так зване перезавантаження.

► СТОР. 6

Продукти подорожчали на 10%

За рік харчові продукти в Україні подорожчали в середньому на 10%. У Європі вони, навпроти, дешевшають. Згідно з оприлюдненими учора даними Держкомстату за листопад, споживча інфляція в Україні в цьому місяці становила 1,1%. За прогнозами експертів, за підсумками 2009 року інфляція може скласти трохи менш як 14%. Тож подорожчання товарів і послуг у країні за підсумками цього року буде найвищим у Європі. Як зазначають експерти, є кілька чинників того, що їжа в Україні дорожчає вищими темпами, ніж у Європі. Основна причина — зростання собівартості харчової продукції через низьку ефективність вітчизняного виробництва, великі енерговитрати, а також залежність від імпоротної сировини, що дорожчає паралельно з падінням курсу гривні.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 8-Й СТОР.

Європейський банк реконструкції та розвитку планує в 2010 році інвестувати в Україну 1,1 мільярда євро

Країні потрібні крила

Сьомого та восьмого грудня Голова Верховної Ради Володимир Литвин перебував з робочою поїздкою у Чернівецькій області.

На політика передусім чекали працівники аеропорту та льотний склад. Литвин привітав колектив аеропорту з Міжнародним днем авіації. Працівники, в свою чергу, подарували штурманську куртку, яка має приносити удачу в непростих ситуаціях. Куртка була з плеча штурмана з 35-річним стажем Тельмана Лютфалієва. Примірюючи куртку, глава парламенту зауважив, що вона йому неодмінно стане в нагоді.

Володимир Михайлович висловив стурбованість тим, що для розвитку авіації зроблено так мало. В стані перманентної кризи авіазв'язок між містами України, який не є настільки рентабельним, як міжнародні перевезення. «Раніше цивільна авіація забезпечувала сполучення між районами, не кажу вже про обласні центри й великі міста. Натепер кількість внутрішніх українських рейсів скоротилася в рази. Більшість аеропортів ледь животіють або закрилися. Багато хто втратив роботу. Я доб'юся, щоб в Україні запрацювали програми пільгового кредитування й оподаткування авіатранспортної галузі та літакобудування. Ми поставимо їх на крило», — зазначив він.

Турбує політика й те, що співпраця з іншими державами в галузі авіабудування триває, швидше, за інерцією, хоча Україна має величезний потенціал і видатну історію розвитку авіації: «Наша земля народила цілу плеяду відважних пілотів, льотчиків-випробувачів, космонавтів, конструкторів авіаційної техніки, завдяки вашій самовідданій праці Україна є однією з провідних авіаційних держав світу». Наприкінці виступу Володимир Михайлович подарував льотчикам ікону св. Миколая,

Зустріч Володимира Литвина у міжнародному аеропорту м. Чернівці. В центрі — ветеран Чернівецького аеропорту старший штурман Тельман Лютфалієв. Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

котрий, як відомо, є захисником тих, хто в дорозі.

Візит Володимира Литвина відрізнявся від відвідин інших політиків, які в передвиборну пору густо гостують на Буковині, майже хвилинною точністю розкладу. З аеропорту він вирушив до одного з найстаріших великих підприємств Чернівців ВАТ «Розма», створеного в 1935 році (колишня назва «Тріко»). В радянські часи підприємство було відомим виробником гумового взуття, найбільшу кількість якого випустило напередодні падіння СРСР (понад 24 мільйони пар). Однак і в нових ринкових умовах виробники дали собі раду й освоїли випуск таких перспективних видів продукції, як полімерні труби. Продукцію

підприємства експортують до США, країн Європи, СНД, працює мережа фірмових магазинів та складів готової продукції у двадцяти регіонах України.

Володимир Литвин відвідав один із найстаріших і один із найсучасніших цехів підприємства. Переважно жіночий колектив радо зустрів високого гостя, і просто в цеху відбулася жвава дискусія. Людям гірко, що, пропрацювавши багато років, вони так і не заслужили від держави гідної, нежебрацької пенсії, поваги та уваги до своїх проблем. Вони очікують від політики й від діяльності Володимира Литвина, зокрема, дій, що поліпшать економічний стан держави, повернуть повагу до простої робочої людини.

Однією з головних тез виступу Володимира Литвина перед працівниками стала реформа нарахування заробітної плати: «Щоб якнайшвидше подолати кризу, забезпечити зростання виробництва й європейські соціальні стандарти життя, держава має зменшити податковий тиск на виробника, покращити умови його кредитування, а відтак прискорити доведення частки оплати праці у виробничій сфері з 8 до 30 відсотків собівартості продукції».

Підвищення заробітної плати — один з головних оздоровлюючих чинників суспільства, повернення певної справедливості в розподіл благ.

Працівники підприємства «Розма» ставили чимало запи-

тань стосовно несправедливого призначення однакових пенсій для людей, які мають стаж понад 30 років, та тих, хто не працював зовсім, а також нестабільності в державі та досягнення повної відповідальності влади перед народом. Відповідаючи на запитання присутніх, Володимир Литвин зауважив: «На часі введення другого рівня пенсійної системи — накопичувального загальнообов'язкового державного страхування. Накопичувальний пенсійний фонд дасть можливість підвищити рівень соціального захисту в майбутньому». В. Литвин також нагадав, що дії Народної партії спрямовані на підвищення пенсій до 80 відсотків від середньої заробітної плати в економічній сфері та запровадження персональної державної опіки кожної самотньої літньої людини.

Учора Володимир Литвин відвідав села Кельменецького та Новоселицького районів області — частини краю, яка має історичну назву Бессарабія. В райцентрах Кельменці та Новоселиця виступи Голови Верховної Ради були напрочуд лаконічними. Решту часу він присвятив бесіді з виборцями, відповідаючи на їхні запитання. Однією з головних тез, якій він приділив велику увагу, було категоричне неприйняття виборів до рад усіх рівнів на партійній основі. Що стосується президентських виборів, то Володимир Михайлович сказав, що боротьба між лідерами є нічим іншим, як боротьбою кланів за переділ капіталів та власності між п'ятдесятьма сім'ями, статок яких Голова Верховної Ради оцінив у 125 мільярдів доларів. Він також наголосив, що ці вибори є насамперед боротьбою за землю. Серед іншого виборці запитували про його родину, долю банківських вкладів, пенсії, зарплати, вартість газу та відносини із сусідніми державами. На останнє запитання В. Литвин відповів, що треба припинити шукати, кому здати Україну в оренду, і знайти нарешті власний шлях.

Сергій СУЛИМА.

Семінар-нарада для бухгалтерів виборчих комісій

У Центральній виборчій комісії завершується дводенний навчальний семінар-нарада з питань фінансового та матеріально-технічного забезпечення підготовки і проведення виборів Президента України. Участь у заході взяли бухгалтери окружних виборчих комісій (ОВК), представники міністерств фінансів, праці та соціальної політики, Державної податкової адміністрації, ГоловКРУ, Держказначейства та інших органів державної влади — усього близько 300 осіб.

Як повідомили у відділі взаємодії із засобами масової інформації секретаріату ЦВК, захід організовано з метою роз'яснення порядку фінансування ОВК і дільничних виборчих комісій (ДВК), умов та порядку оплати праці їх членів, особливостей надання звітності згідно із законодавством про вибори.

Від приватизації отримали в 10 разів менше, ніж планувалося

«Інвестори не бачать сенсу вкладати капітал в українські підприємства. І проблема тут не у світовій кризі, а в економічній політиці нашого уряду». Так кандидат у Президенти Сергій Тігіпка прокоментував заяву Фонду державного майна України про те, що за січень—листопад 2009 року від приватизації отримано 785 млн. грн., що в 10 разів менше, ніж планувалося. «Один за одним скасовуються приватизаційні конкурси, бо немає охочих у них брати участь. І це при тому, що ціни на українські підприємства нині привабливі для інвесторів, — нагадує політик. — Капітали не йдуть в економіку тому, що податкова система лякає, а права інвесторів грубо порушуються», — повідомляє прес-служба кандидата.

На думку С. Тігіпка, якщо навести лад у податковій системі та зменшити корупцію у виконавчій владі й судах, за українськими підприємствами, які можуть бути приватизовані, вишикується черга. «Поки держчиновники братимуть участь у рейдерських захопленнях власності, інвестиції в Україну не прийдуть», — сказав він.

ВИБОРИ—2010

Завершується уточнення списку виборців

На Чернігівщині участь у виборах Президента візьмуть 892 656 осіб. Про це під час засідання незалежного громадського прес-центру «Чернігівський вибір-2010» повідомив начальник відділу адміністрування Державного реєстру виборців апарату облдержадміністрації Сергій Зозуля. Він зазначив, що з 21 грудня уточнені списки будуть передані до дільничних виборчих комісій. Останній термін для уточнень — за три дні до виборів. Наразі свої персональні дані перевірили і внесли певні корективи близько 2,5 відсотка виборців. За попередніми даними, голосувати за місцем проживання бажання виявили 45 тисяч осіб, повідомляє наш власний кореспондент Сергій ПАВЛЕНКО.

Для розвитку армії потрібно 30 млрд. гривень

«Кошти, закладені на фінансування армії у проекті бюджету на 2010 рік, втричі менші, ніж треба для розвитку армії, і вдвічі менші, ніж потрібно для її виживання», — заявив у ефірі телеканала «Сіті» кандидат на пост Президента, голова Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Анатолій Гриценко.

За таких умов, переконаний кандидат, не буде ні бойової підготовки, ні соціального захисту людей у погонах, ні перспективи. На думку экс-міністра оборони, для розвитку армії потрібно виділяти на її фінансове та матеріальне забезпечення близько 30 млрд. грн. А для того, щоб зберегти нинішній стан, — 19—20 млрд. грн.

«Нам потрібна реальна боездатна армія, яка стане інструментом у захисті нашої держави, а не перетвориться на повністю бюрократичну структуру. Сподіваюся, після виборів з'явиться такий верховний головнокомандувач, який згадуватиме про армію частіше, ніж раз на п'ять років», — цитує слова А. Гриценка прес-служба кандидата.

Молодь — у владу

Прихильники кандидата на пост Президента Василя Противсіх розвісили на декількох пам'ятниках у Києві шарфи з написами «Проти всіх». Зокрема, на пам'ятники Михайлу Грушевському, Олександру Пушкіну, Василю Ушинському, Леоніду Бикову, засновникам Києва, а також на танк.

За словами кандидата, повідомляє УНІАН, акція була ініційована молоддю, яка його підтримує. Сам В. Противсіх прийшов на акцію молоді біля пам'ятника Грушевському, де його зустріли прихильники з плакатами в руках: «Вам усе мало, а нас це дістало», «Голосує за Противсіх, і ми кинемо усіх», «Ми з Василем Противсіх».

«Я виступаю, щоб 30 відсотків у владі були за молоддю, тому що вона здатна будувати нову державу, нову Україну без «Ю» і без «Я». Вона поборє цю корупцію, вона поборє усіх злодіїв», — сказав В. Противсіх.

Криза — нагода для пошуку нових шляхів господарювання

«Україна рік за роком відновлює свій статус житниці Європи». На цьому наголосив глава держави, кандидат у Президенти Віктор Ющенко під час перебування у Волинській області. Він нагадав, що протягом останніх років Волинь стабільно збирає орієнтовно 700 тис. тонн зерна. Говорячи про зусилля, докладені для розвитку аграрного сектору, В. Ющенко звернув увагу на зростання обсягів інвестицій. «За ці чотири роки Україна мала найвищі економічні показники, за ці роки Україна отримала 30 мільярдів доларів іноземних інвестицій».

На думку керівника держави, повідомляє прес-служба Президента, криза є гарною нагодою для пошуку нових ефективних шляхів господарювання. Він висловив упевненість, що успішних проектів дедалі більше стане за умови здійснення глибоких економічних та бюджетних реформ, продовження євроінтеграційного курсу. «Якщо Україна матиме українського Прем'єр-міністра, що дбає про реформи, інтеграцію, через три—чотири роки ми будемо мати тут наймодернішу європейську економіку», — сказав він.

Одне пальто на вісім років — і радій життю

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У Комітеті з питань соціальної політики та праці відбувся семінар «Прожитковий мінімум у системі державних соціальних стандартів». Учасники семінару — народні депутати, науковці, представники центральних органів виконавчої влади, організацій роботодавців, профспілок, громадських організацій — наголосили, що прожитковий мінімум не став в Україні базовим соціальним стандартом, яким він повинен бути відповідно до статті 46 Конституції. Фактично розмір прожиткового мінімуму встановлюється не з метою забезпечення встановлених законодавчо соціальних прав, а виходячи з можливостей обмежених бюджетних сум.

Голова підкомітету з питань соціального захисту та соціальних гарантій, рівня життя і повернення заощаджень населенню Олександр Стоян нагадав, що в основу формування прожиткового мінімуму закладено такий соціальний норматив, як споживчий коштик. Однак сьогодні діє споживчий коштик, визначений ще 1992 року. «Методика його визначення, не кажучи про набір, не відповідає реаліям життя, оскільки не враховує життєві потреби людей», — зазначив народний депутат. Станом на 1 листопада показник прожиткового мінімуму на одну особу становив 701 гривню. Ця вартість величина, згідно з законом, має забезпечити нормальне функціонування організму людини, збереження її здоров'я, набір продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг, необхідних для задоволення основних соціально-культурних потреб особи. Проте нормативи викликають не лише подив, а й подеколи сміх. Наприклад, для дитини віком до 6 років пропонується мати одну шубу або зимове пальто, без урахування того, що малечка росте. Дитина до 2 років повинна з'їсти 0,9 кілограма манки, зате... 73 кілограми картоплі. Дорослій людині

достатньо однієї куртки чи зимового пальта на вісім років. Тоді як у наших європейських сусідів до прожиткового мінімуму та споживчого кошика навіть входять такі товари та послуги, як лак для волосся, проїзд у таксі, прогулянки з песиком та відвідини гольф-клубу. Навіть у країнах Східної Європи — Чехії, Словаччині, Угорщині — розмір прожиткового мінімуму становить від 200 до 400 євро на місяць. А у нас — менше ста доларів.

Голова підкомітету наголосив на необхідності перегляду прожиткового мінімуму, який відповідав би реальним потребам людини. А також наближення розміру мінімальної заробітної плати, інших соціальних виплат та допомог до розміру прожиткового мінімуму.

У виступах учасників семінару зазначалося, що сучасний розрахунок прожиткового мінімуму побудовано лише з урахуванням потреб елементарного виживання людини. Громадськість відсторонена від роботи над визначенням цього соціального нормативу, не реалізується законодавчо встановлений механізм коригування прожиткового мінімуму з урахуванням фактичного зростання цін в умовах стрімкої інфляції.

Промовці зауважували, що для України принципово важливе значення має розробка стандарту життя, який міг би ґрунтуватися на системі споживчих бюджетів населення і включав би показники, визначені на основі сформованого в суспільстві розуміння достатнього рівня доходів. Учасники семінару визнали, що необхідно негайно переглянути розмір прожиткового мінімуму, який відповідав би реальним потребам людини, наблизити розмір мінімальної зарплати, соціальних виплат та допомог, що є основним джерелом існування, до розміру прожиткового мінімуму, затвердити на підставі закону «Про прожитковий мінімум» новий набір продовольчих, непродовольчих товарів та послуг відповідно до вимог часу та чинного законодавства. Водночас жодних пропозицій, звідкіля взяти кошти для підвищення розміру прожиткового мінімуму та інших соціальних стандартів, на семінарі не пролунало.

Юліана ШЕВЧУК.

Атестат виробництва молока зможуть анулювати

Ухвалити в цілому проект змін до закону про молоко та молочні продукти рекомендує парламенту Комітет з питань аграрної політики та земельних відносин. Документ регламентуватиме відповідність якості та безпеки молочних продуктів показникам, установленим законодавством і стандартами України.

Запропоновано, зокрема, уточнити терміни «молочна сировина», «молочні продукти», «традиційні молочні продукти», «пакування», «переробне підприємство» тощо. В проекті також конкретизуються вимоги до показників якості та безпеки молока, молочної сировини і молочних продуктів.

На засіданні члени комітету зазначали, що під час підготовки проекту до другого читання надійшло 35 поправок, більшість яких враховано.

Згідно з проектом, «традиційні молочні продукти — це масло, сири, ряжанка, кисляк, ацидофілін, сметана, сир кисломолочний, кефір, що виробляються з молочної сировини за установленними технологіями із застосуванням заквасок молочнокислих бакте-

рій, кефір — із застосуванням заквасок на кефірних грибках».

Передбачено також, що молоко, молочна сировина і молочні продукти, які виробляються в Україні та ввозяться на митну територію України, повинні відповідати показникам безпечності та якості, встановленим нашими нормативно-правовими актами.

Законопроектом пропонується заборонити при виробництві традиційних молочних продуктів використовувати жири та білки немолочного походження, а також будь-які стабілізатори і консерванти.

Члени комітету врахували поправку, відповідно до якої «атестат виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів може бути анульований у разі порушення вимог законодавства у сфері виробництва зазначеної продукції, невиконання розпорядження відповідного органу про усунення порушень умов виробництва».

За повідомленнями Інформаційного управління апарату Верховної Ради.

Старший консультант Комітету з питань національної безпеки і оборони Денис Пащенко, завідувачий секретаріатом комітету Дмитро Поліщук, заступник завідувачого секретаріату комітетом Олександр Тищенко (зліва направо) під час підготовки до засідання комітету, на якому буде, зокрема, розглядатися проект закону про внесення змін до Закону України «Про правовий режим майна у Збройних Силах України» (щодо системи утилізації озброєння). Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

САМОВРЯДУВАННЯ

Чотирнадцять депутатів виявилися фігурантами кримінальної справи

Усім депутатам однієї із сільських рад Одеської області, які проголосували на сесії за відчуження земельних ділянок загальною площею 25 гектарів, може бути пред'явлено обвинувачення в скоєнні злочину за статтею 191, ч.5, Кримінального кодексу України (присвоєння, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем).

Управління СБУ в Одеській області встановило, що 14 депутатів проголосували за виділення особисто собі безоплатно земельних ділянок площею 25 гектарів. Співробітниками спецслужби в результаті перевірки було встановлено, що зазначені земельні ділянки перебували за межами населеного пункту, тобто фактично були власністю держави й не могли бути відчужені депутатами сільради. 14 депутатів встигли одержати державні акти на право власності земельними ділянками, вартість яких відповідно до експертної оцінки сягає шести мільйонів гривень.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

Замість райрад — адміністрації

Таке рішення ухвалили депутати Черкаської міської ради щодо двох районних рад, які діяли на території міста

Проект рішення довелося виносити на розгляд позачергового засідання міськради, бо кінцевий термін його прийняття — 30 листопада — за півроку до проведення чергових виборів органів місцевого самоврядування.

За словами міського голови Сергія Одарича, представницькі органи у районах міста не потрібні, оскільки лише дублюють функції міської ради, не маючи власних повноважень чи влас-

них фінансів. При цьому на утримання апарату райрад витрачаються значні кошти. Їх ліквідація дозволить економити до восьми мільйонів гривень на рік.

Райадміністрації, котрі діятимуть на території Придніпровського та Соснівського районів, будуть відокремленими підрозділами міськвиконкому. Вони матимуть управління праці та соціального захисту населення, відділ у справах неповнолітніх та інші підрозділи.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаси.

Повноваження розширено

Депутати Херсонської міської ради «поділилися» повноваженнями з колегами з районних рад. Відповідно до прийнятого черговою сесією міськради рішення районні органи місцевого самоврядування відтепер мають право вносити пропозиції про призначення або звільнення керівників державних і комунальних підприємств, контролювати платежі підприємств будь-якої форми власності до бюджету і Пенсійного фонду, а також їхні розрахунки за енергоносії.

Тепер райради в Херсоні мають право брати участь у розв'язанні питань про передачу в оренду або власність землі під об'єкти торгівлі, громадського харчування й побутового обслуговування. Їм доручається контролювати питання, пов'язані з нарахуванням і перерахунком пенсій, а також субсидій на послуги ЖКГ. Також покладається обов'язок з керування об'єктами ЖКГ. У районних радах почнуть працювати соціальні служби для родин і молоді, які контролюватимуть умови життя дітей.

Сесія прийняла рішення про збільшення фінансування роботи районних рад у бюджеті 2010 року.

Вл. інф.

Новоутворення не дасть спати владі

В установчих зборах Чернігівського обласного (регіонального) відділення Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад взяли участь 88 делегатів, які представляли 22 райони області. Керівники територіальних громад за пропозицією валківського сільського голови Прилуцького району Галини Чудо обрали головою Чернігівського обласного (регіонального) відділення асоціації Валентину Карпенко, сільського голову з Парафіївки. Учасників зборів привітала голова обласної ради Наталія Романова, яка висловила сподівання, що новоутворення відстоюватиме інтереси селян, не буде давати спати центральній владі.

Сергій ПАВЛЕНКО.

СПІВЧУТТЯ

Народні депутати України — члени Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я висловлюють глибоке співчуття рідним і близьким з приводу тяжкої втрати — смерті **Сольського Якова Порфировича**, відомого акушера-гінеколога, академіка Української і Нью-Йоркської академії, заслуженого діяча науки і техніки України, ветерана Великої Вітчизняної війни. Світла пам'ять про Якова Порфировича назавжди залишиться в серцях його рідних і близьких, друзів, колег та учнів, а також послідовників у науковій та педагогічній діяльності.

Регіонали
вимагають
відставки
міністра праці
та соціальної
політики

Проект відповідної постанови вже внесено до парламенту. Про це під час брифінгу повідомив автор документа регіонал **Михайло ПАПІЄВ** (на знімку).

За словами депутата, від брехні уряду постраждало 14,5 млн. громадян, яким не перерахували пенсії та доплати за листопад. Тільки за один місяць «кожен пенсіонер недоотримав від 75 до 150 грн.», — сказав він.

Неправдою парламентарій назвав і те, що закон про підвищення мінімальних пенсій передусім підвищить оклади вищих посадових осіб. Михайло Папієв нагадав, що у грудні 2004 року уряд Януковича при встановленні мінімальних зарплат ввів обмеження, що під час наступного перерахунку мінімальних заробітних плат оклади вищих посадових осіб не перераховуються. Це рішення було підтверджено постановою уряду Єханурова і є чинним. Тож «уряд зухвало не виконує норми Конституції та законів України», — наголосив М. Папієв. А тому фракція Партії регіонів вимагатиме, щоб міністрів, які не виконують законів, відправляти у відставку.

Олена ГОРБУНОВА.

САМОВРЯДУВАННЯ

Міста-курорти
стануть
побратимами

Асоціацію міст-курортів України запропонували створити депутати курортного міста Хмельник на Вінниччині.

— Територіальні громади курортних міст мають багато спільних проблем, — каже міський голова Хмельника Володимир Мельничук. — Часто-густо їх рішення потребує об'єднання зусиль. Буває, хтось знаходить ефективний шлях їх подолання, а інший тим часом б'ється як риба об лід, аби зрушити той самий камінь з місця. Керівники міст-оздоровниць не часто обмінюються інформацією, хіба що на рівні особистих зв'язків. Через це знижується ефективність роботи, від чого втрачає громада, а також курортники, які приїжджають на відпочинок чи лікування.

Першу угоду про довготривалу співпрацю міськрада Хмельника уклала з прикарпатським Моршином. Її підписали міські голови Володимир Мельничук і Руслан Ільницький. Рішення сесії Хмельницької міськради з пропозицією об'єднати зусилля міст-курортів надіслали кожному керівнику таких територіальних громад. «Сподіваємося на зворотну реакцію колег, — каже Володимир Мельничук. — Як ініціатори нового об'єднання, готові взяти на себе вирішення організаційних питань зі створення асоціації. Звичайно, за умови підтримки нашої ініціативи».

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Відкритий лист
Голові Державної служби
автомобільних доріг України Гуржосу В. М.

Шановний Вадиме Миколайовичу!

Викладене у Вашому листі на мою адресу за №1/15-9-1261/05 від 18 листопада 2009 року є переконливим доказом того, що саме Ви станете тим головою, котрий заб'є останній цвях у домовину розвитку дорожньої служби і не лише Луганської області.

Ваше представлення на фракції законопроекту Р.№5285 від 28 жовтня 2009 року «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» та атмосфера, в якій це відбувалося, лише підтверджує тезу про те, що Вам слід не «інкогніто» приїжджати до Луганська на зустріч з тими, хто у держави і мешканців області украли усе, що можна, а знайти час зустрітися з тими, хто вдень і вночі забезпечують рух по край зруйнованих автошляхах Луганщини.

Лише моя повага до гостя, а саме Ви були у такому поважному статусі, не дозволили мені порушувати питання, які надто гостро лунали від моїх колег. Навіщо лити масло у вогонь?

Висновок для мене очевидний — Ви той пов'язанозабюрократизований чиновник, який не здатен врятувати галузь і позбавитись від орденоносців-казнокрадів, бо це зазвичай те середовище, в якому Ви можете «утаємничено» домовлятися з тими, кого треба давним-давно притягнути до відповідальності.

Майже рік триває наше листування, а віз і понині застряв разом з Корляковим Б. у селі Чепігівка Сватівського району. Шкода, але Ваше оточення спочатку інформує корляковців, а лише згодом Вас. Така вже життєва дійсність.

Навіть доручення Першого віцепрем'єр-міністра України Турчинова О. В. й то Ваше оточення «розшматувало»

на частини і надіслало у формі мало вмотивованих сентенцій та ще й з порушенням строків, які встановлені чинним законодавством України.

У подальшому, як на мене, то доцільно мати справу з Вашим відомством за участі Генеральної прокуратури України, а не Вашим оточенням, яке грає «ду-ду» недержавницького гатунку.

А відповіді, мотивовані за змістом, маю за честь отримати від Вас у встановлені Законом України «Про статус народного депутата України» строки.

Перше. Не виправдовувати дії керівництва ДП «Луганський облавтодор», хоча з відомчих інтересів це можна зрозуміти, щодо Абраменка В. М., а дати юридичну оцінку факту винесення догани за період господарської діяльності філії Луганського облавтодору — «Білокуракинський райавтодор», до якої останній не мав ніякого відношення. Я Вам свого часу вислав завірену копію трудової книжки Абраменка В. М. Ви що, не можете розібратись?

Друге. На підставі яких нормативних актів розпорядчого характеру запроваджено у Луганській Службі автодоріг «схему» подання звітності за поточний місяць, яка паралізує роботу керівного складу дочірніх підприємств на 2-3 доби. За листопад ц. р. картина аналогічна, але у ще більш чванливих тонах, що супроводжується нелюдським поведінням з підлеглими.

А хто дасть відповідь на ще не менш болюче питання. При запровадженні триденного робочого тижня у райавтодорах годинами тримати у приймальнях Луганських керманічів керівний склад дочірніх підприємств, та ще й у вихідні дні, які встановлені Конституцією України. А з чієї кишені оплата?

Надіслане буде піддано юридичній експертизі.

Третє. Чомусь Ви замовчуєте про проведення чи проведений конкурс на заміщення вакантної посади голови Служби автомобільних доріг у Луганській області, про що Ви інформували мене у попередніх листах. Як Болтов, за Вашими оцінками — «непідготовлена людина», вместилися у крісло керманіча і за яких умов проходив конкурс. Та чи проходив?

Четверте. Надсилаю журналістську версію того, що сподівався отримати від Вас в розгорнутому оціночному форматі і про що Ви сором'язливо примовчуєте, відбувшись загальними фразами.

Якщо ці люди-керманічі з космосу і підгодовують кийське та луганське чиновництво, то про це й слід відверто заявити.

Цього вимагає луганська громада, а не Антіпов, а тим паче Голенко.

Вимагаю створити відомчу комісію з перевірки викладених фактів з тим, аби їх чи спростувати, чи підтвердити з усіма витікаючими наслідками.

П'яте. Коли Ви особисто зустрінетесь, при наймі, з керівним складом дочірніх підприємств — Троїцького, Краснодонського, Білокуракинського, Сватівського райавтодорів з питань, що представляють спільний інтерес і є украй важливими для колективів цих та інших райавтодорів Луганської області.

Реакція з Вашого боку відсутня навіть на рішення профспілкової конференції колективу ДП «Луганський облавтодор».

З повагою,
Олександр СТЕШЕНКО,
народний депутат України.

Друкується
в рахунок квоти фракції
«Блок Юлії Тимошенко».

Дочекалися мудрого
і виваженого рішення влади

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

У Ріпкинському районі злагоджено працює команда БЮТ, народний депутат Віталій Корж, який від фракції відповідає за цей округ. Сьогодні під їхнім контролем проходить виконання урядової програми з безкоштовного виготовлення державних актів на право власності на землю, газифікація населених пунктів та інші справи.

Днями у Вербичах відбулася зустріч селян з народним депутатом. Віталій Корж урочисто вручив мешканцям села перші на Ріпкинщині 26 безкоштовних державних актів на право власності на земельну ділянку для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд.

Народний депутат України Віталій Корж вручає державні акти на землю жителям с. Вербичі.

— Я глибоко зворушений, — сказав він, — що ми дожили до цього часу. Ще у 1917 р. вождь світового пролетаріату пообіцяв землю селянам, і цього було достатньо, щоб накинути зашморг на українців і винищити мільйони людей під цим гаслом безкарно. А ось зараз завдяки уряду Юлії Тимошенко нарешті вперше відбувається легко, красиво, по-людськи справжня безкоштовна передача земельних наділів людям.

В очах багатьох жінок, які отримували з рук народного обранця важливий документ, блищали сльози: не їхні батьки, прадіди, а вони все-таки дочекалися мудрого і виваженого рішення влади, конкретного розв'язання наболілої проблеми селянства України.

Привіз народний депутат у Вербичі і подарунки. Він вручив громаді комплекти медичних пов'язок, бібліотечку своїх книг для школи. В. Корж цікавився і вирішенням інших проблем села. У Вербичах завдяки ініціативі БЮТ урядом виділено 40 тисяч гривень на завершення газифікації села. Воно стоїть на автомагістралі Гомель-Чернівці. Тож у цьому зв'язку виникали проблеми «пробити» трасу, насичену кабелями міжнародних телефонних ліній. Нині це питання вирішено. І у середині грудня село буде повністю газифіковано. Планується тут завдяки уряду найближчим часом встановити і новітній збірний фельдшерсько-акушерський пункт.

Подякував за співпрацю БЮТ, народному депутату директор місцевої школи Анатолій Самойлович:

— Віталій Терентійович постійно знаходить можливість на різні свята привезти учням призи, грамоти. Завдяки БЮТ ми отримали 2000 гривень на ремонт школи. Цього року також нам закуплено спортінвентар, телевізор.

Виступив цього дня В. Корж і на районному зібранні пасічників. Місцеві бджоларі ознайомили народного депутата зі своїми проблемами. Відбулася навіть невеличка дискусія, кого пасічникам слід підтримувати на майбутніх виборах, щоб бджоларство розвивалося, а не занепадало. З увагою народний депутат вислухав лекцію відомого у країні бджолознавця Петра Хмари про його технологію оздоровлення бджіл без медикаментів.

Після — зустріч у редакції районного радіомовлення. Віталій Корж, дізнавшись про слабку технічну оснащеність студії, привіз для редактора Людмили Давиденко системний блок. Народний обранець вважає, що місцеве радіо має перспективу, а тому його потрібно підтримувати. Зустрівся також депутат з представниками БЮТ у районі, провів з ними робочу нараду щодо подальших дій в ім'я людей.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.
Фото автора.

9 грудня — Міжнародний день боротьби з корупцією

За рішенням Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня є Міжнародним днем боротьби з корупцією. Саме цього дня 2003 року в мексиканському місті Меріда була відкрита для підписання Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. Документ набрав чинності у грудні 2005 року, визначає дієві заходи щодо етики публічної служби і протидії корупції як у державному, так і у приватному секторах.

Як відомо, Верховна Рада у жовтні 2006 року ратифікувала Конвенцію ООН проти корупції. А влітку цього року прийнято пакет антикорупційних законів — «Про засади запобігання та протидії корупції», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за ко-

рупційні правопорушення» та «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень». Такий крок дає змогу нашій державі найближчим часом набути статусу сторони ООНівської Конвенції.

Але не треба забувати: Конвенція однозначно наголошує

на тому, що відповідальність за подолання корупції покладається на державу.

Відзначаючи Міжнародний день боротьби з корупцією, у Верховній Раді закликають підтримати гасло загальносвітової антикорупційної кампанії: «Твоє «НІ» має значення».

Як поінформував голова підкомітету з питань законодавчого забезпечення боротьби з організованою злочинністю і корупцією та імплементації світових антикорупційних стандартів парламентського Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Іван Вернидубов, останнім часом комітетом двічі проведено слухання стосовно проблем антикорупційного законодавства та прозорості в публічному секторі. За участю Президента Групи держав проти корупції Драго Коса 16 листопада відбувся й «круглий стіл» на тему: «Шляхи вдосконалення вітчизняного антикорупційного законодавства». А правозастосовні та організаційні аспекти реалізації положень За-

кону України «Про засади запобігання та протидії корупції» обговорювалися під час спільного засідання комітету та колеги Голловного управління державної служби України.

Конвенція ООН, підґрунтям якої є, зокрема, і положення випробуваних часом європейських двадцяти керівних принципів боротьби з корупцією, Кримінальної й Цивільної конвенції боротьби з корупцією, запропонувала нам пакет світових антикорупційних стандартів. Звісно, міжнародне співробітництво у цій сфері буде дієвим за умови участі у цій справі інститутів громадянського суспільства, зокрема і приватного сектору.

У зв'язку з цим у Комітеті Верховної Ради особливо наголошують на десятому принципі ініційованого ООН Глобального договору — основи співробітництва з бізнесом: «Ділові кола повинні боротися з усіма проявами корупції, включаючи вимагання й хабарництво».

Світлана МАКОВСЬКА.

Львівські депутати борються з корупцією... у власних лавах

Після кількох гучних скандалів, пов'язаних з продажем та орендою комунального майна, депутати Львівської міської ради прийняли за основу ухвалу, згідно з якою в процесі приватизації майна міської громади оцінку об'єктів відтепер не затверджуватиме постійна депутатська комісія з питань комунального майна та власності, як це було раніше. Повну відповідальність беруть на себе незалежні оцінювачі.

Такий крок можна вважати ще однією рішучою відмовою від корупційних схем, які, що вже гріха тайти, активно діяли раніше. І саме вони сприяли тому, що, приміром, один з найбільших готелів міста, цілісний майновий комплекс «Готель «Львів» було продано за смішною низькою ціною — 17 мільйонів гривень. Хоча, як твердить депутат міської ради, член комісії комунального майна Іван Васишин: «Його комерційна вартість удесятеро більша. Адже квадратний метр аналогічних приміщень поруч коштує в 10 разів дорожче. За оцінками незалежних експертів, вартість лише землі під готелем удесятеро вища, ніж ціна, за яку був проданий увесь майновий комплекс «Львова».

До речі, саме після таких гучних заяв депутата стався нічний підпал двох його автомашин, що стояли поруч будинку. (Міліція не знайшла слідів самозагорян-

ня.) Отже, можна думати, депутата таким чином хотіли «попередити»? Так чи інакше, а дружина і двоє малолітніх дітей Васишина, які бачили, як вогонь від машин мало не перекинувся на їхній будинок, перебувають у шоковому стані...

Лише після кількох депутатських звернень і того, що до справи підключилася громадськість, за фактом такого, м'яко кажучи, недобросовісного продажу була відкрита кримінальна справа. Хоча у пересічних львів'ян немає впевненості, що хтось за це відповість. Бо прикладів продажу майна, яке належить громаді міста, і саме за ціною, що завдає шкоди бюджетові Львова, широ кажучи, — чимало. Взяти хоча б універмаг «На ринку». Орендар, який мав намір продовжити термін експлуатації закладу торгівлі, підготував угоду на продовження часу оренди, в якій була прописана значно більша сума, ніж попередня, і становила вона 93326 гривень на місяць. Однак управління комунальної власності міськради мало на це своє бачення, і було підготовлено угоду зовсім іншого грошового навантаження і з іншим орендарем. «Родзинкою» угоди, погодьтєся, була «нова» ціна — на 44 роки оренди універмаг віддавали за суму в 19560 гривень за місяць, і це — 1800 квадратних метрів, які дивляться просто у вікна міської Ратуші! В результаті різниці становить 1 мільйон гривень на рік. Саме стільки може недоотримати міський бюджет в часи, коли Львову так потрібні кошти і коли нібито рахують кожну копійку!...

— Можна з повною відповідальністю стверджувати, що практика продажу чи оренди майна комунальної власності велася всупереч інтересам громади. Кожного разу ціна на великі об'єкти занижувалася більшою чи меншою мірою, — каже депутат міськради і активний член «Громадянського форуму» Теодор Дяків. — Після того, як депутати прийняли рішення не підключати постійну комісію до узгодження ціни, процеси продажу можуть пришвидшитися, на незалежних експертів не чинитимуть тиск, ніхто вже не схилитиме їх до відвертого зменшення оціночних сум. А в разі виникнення сумнівів, що оцінка відбулася з порушеннями, означені оцінювачі (яких, до речі, відбирають шляхом конкурсу) просто не матимуть роботи. Отже, із прийняттям даного рішення сталися три позитивні речі: депутати більше не будуть перебирати свої повноваження, не притаманні їм за законом, не змішуватимуться представницькі та виконавчі функції, а головне, — буде покладено край деяким корупційним схемам.

Цілком природною та вкрай потрібною видається і пропозиція комісії депутатської діяльності та законності Львівської міськради, яка запропонувала управлінню комунальної власності вивішувати на сайті Львівської міської ради інформацію про приватизацію майна разом з ціною об'єкта. А такий спосіб можна буде порівняти, які об'єкти і на яких засадах пропонують, а потім за які суми їх продають.

Ірина ЄГОРОВА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про радіочастотний ресурс України» щодо забезпечення ефективного використання радіочастотного ресурсу

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про радіочастотний ресурс України» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., №48, ст. 526) такі зміни:

1. У статті 34:
1) у частині першій:
пункт 3 викласти в такій редакції:

«3) реорганізація юридичної особи - суб'єкта господарювання шляхом зміни організаційно-правової форми (перетворення), злиття, приєднання, поділу, виділу. У цьому разі (крім випадків поділу та виділу) ліцензії, отримані оператором телекомунікацій, переоформляються на його правонаступника.

При реорганізації шляхом поділу або виділу отримані ліцензії можуть бути переоформлені на суб'єкта господарювання, який реорганізується, та (або) на суб'єктів господарювання, що утворюються внаслідок реорганізації. При цьому загальна смуга радіочастот переоформлених ліцензій у межах кожного регіону повинна відповідати сумі

радіочастот ліцензії, що переоформлялася»;

доповнити пунктом 6 такого змісту:

«6) спільна заява суб'єктів господарювання щодо перерозподілу між ними радіочастотного ресурсу, визначеного в ліцензіях, з метою оптимізації його використання. При цьому загальна ширина смуг радіочастот переоформлених ліцензій у межах кожного регіону не повинна перевищувати загальну ширину смуги радіочастот ліцензій, що переоформлялися»;

2) частину другу доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

«У разі переоформлення ліцензій з підстав, передбачених пунктом 3 частини першої цієї статті, до заяви про переоформлення ліцензії також додаються документи, визначені частиною четвертою статті 32 цього Закону.

У разі якщо користування радіочастотним ресурсом суб'єктами господарювання, утвореними внаслідок поділу або виділу, здійснюється для забезпечення діяльності, яка підлягає ліцензуванню згідно із

Законом України «Про телекомунікації», то разом із заявою на переоформлення ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України подається заява про видачу ліцензії на здійснення відповідного виду господарської діяльності у сфері телекомунікацій. Ці заяви розглядаються одночасно»;

3) у частині третій:
цифри і слова «1, 2 і 3» та «4 і 5» замінити відповідно цифрами і словами «1 і 2» та «3, 4, 5 і 6»;

доповнити абзацом другим такого змісту:

«У разі реорганізації суб'єкта господарювання шляхом поділу або виділу рішення про переоформлення ліцензії приймається НКРЗ з урахуванням стану надання телекомунікаційних послуг, розвитку конкуренції та забезпечення ефективності використання радіочастотного ресурсу»;

4) у частинах шостій та сьомій цифри і слово «1, 2 і 3» замінити цифрами і словом «1, 2, 3 і 6».

2. Пункт 3 частини першої статті 46 викласти у такій редакції:

«3) реорганізація юридичної особи - власника дозволу шляхом зміни організаційно-правової форми (перетворення), злиття, приєднання, поділу, виділу. У цьому разі (крім випадків поділу та виділу) дозвіл переоформлюється на правонаступника попереднього власника.

При реорганізації шляхом поділу або виділу дозволу на експлуатацію можуть бути переоформлені на суб'єкта господарювання, який реорганізується, та (або) на суб'єктів господарювання, що утворюються внаслідок реорганізації, тільки у разі, якщо параметри частотних присвоєнь залишаються незмінними. За інших умов такий суб'єкт господарювання повинен отримувати новий дозвіл на експлуатацію».

П. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
18 листопада 2009 року.
№ 1519-VI.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» щодо вдосконалення стадій прийняття та порядку оприлюднення актів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення шляхом приведення їх у відповідність з чинним законодавством України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №16, ст. 265; 2006 р., №18, ст. 155; із змінами, внесеними Законом України від 25 червня 2009 року №1573-VI) такі зміни:

1. Статтю 17 викласти у такій редакції:

«Стаття 17. Акти Національної ради

1. Національна рада в межах своїх повноважень приймає регуляторні акти, у тому числі нормативно-правові, а також інші акти індивідуальної дії.

2. Регуляторні, у тому числі нормативно-правові, акти мають проходити всі стадії прийняття та порядок оприлюднення актів, визначені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

3. Нормативно-правові акти, окрім вимог, передбачених частиною другою цієї статті, мають проходити державну реєстрацію в Міністерстві юстиції України.

4. Акти Національної ради, що не є регуляторними, не пізніше наступного дня після їх прийняття оприлюднюються на офіційному веб-сайті Національної ради, передаються для оприлюднення у друкованих засобах масової інформації Національної ради і набирають чинності з дня їх прийняття, якщо інше не передбачено в самому акті, але не раніше дня їх оприлюднення».

2. Частину дев'яту статті 24 виключити.

П. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
17 листопада 2009 року.
№ 1722-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про приєднання України до Європейської угоди про міжнародне перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами (ВОПНВ)

Верховна Рада України **постановляє:**

Приєднатися до Європейської угоди про міжнародне перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами (ВОПНВ), вчиненої 26 травня 2000 року в м. Женеві, з таким застереженням: посилаючись на пункт 1 статті 16 Угоди, Україна не вважає себе зв'язаною статтею 15 Угоди.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
17 листопада 2009 року.
№ 1727-VI.

Національний банк України відкликав банківську ліцензію АБ «Банк регіонального розвитку», а також ініціював процедуру ліквідації банку, йдеться в постанові НБУ № 713

Українська делегація на чолі з віце-прем'єр-міністром у справах європейської та міжнародної інтеграції Григорієм НЕМИРЕЮ провела переговори з керівництвом Міжнародного валютного фонду (*Укрінформ*)

ВІСТІ З ДОНЕЧЧИНИ

Метробудівці вийшли на роботу, тому що їм пообіцяли виплатити зарплату за... грудень минулого року

Учора працівники ТОВ «Донецькшахтометробуд» отримували зарплату — вдруге з початку року. Повіривши обіцянкам міського голови Донецька Олександра Лук'яненка про перерахування 3 мільйонів гривень для часткового вирішення проблем трудового колективу, метробудівці повернулися на робочі місця. Гроші вдалося віднайти в міському бюджеті. У Києві на відчайдушний крок працівників, яким заборгували зарплату за десять місяців, ніяк не відреагували. Попередня виплата зарплати два місяці тому також відбулася завдяки грошам, виділеним містом.

Як повідомляла наша газета, з початку грудня колектив підприємства відмовився виходити на роботу через борги по зарплаті — майже 9 мільйонів гривень. Донецьке метро будується вже не один рік, і припинення відкачування води загрожувало підтопленням і зсувами. «На щастя, ґрунтові води ще не досягли критичної точки, тому за кілька днів шахтометробудівці зможуть повернути їх до безпечного рівня», — повідомив голова профспілкової організації підприємства Василь Антюшеня. — Але заслуги уряду у вирішенні цієї проблеми немає. Лише міська влада Донецька доклала зусиль, щоб уникнути техногенної катастрофи. У Києві, як завжди, зробили вигляд, що повна зупинка метрополітену — це не їхня відповідальність».

Трьох мільйонів гривень, які виділені метробудівцям із міського бюджету, вистачить, аби повністю виплатити зарплату за грудень минулого року і жовтень цього року, а також частково — погасити борги за електроенергію. Якшо після цього залишаться гроші, додав профспілковий лідер, їх спрямують на виплату частини зарплати за листопад.

Обвал у шахті забрав життя двох гірників

Двоє осіб загинули внаслідок аварії, яка сталася у ВАТ «Вугільна компанія «Шахта «Красноармійська-Західна №1» (Донецька обл.). Як повідомили «Голосу України» у територіальному управлінні Держгірпромнагляду в Донецькій області, під обвалом опинилися 34-річний машиніст гірничо-виймальних машин та 38-річний прохідник. Їхні тіла без ознак життя рятувальники знайшли у ніч із понеділка на вівторок. Ще четверо гірників звернулися за медичною допомогою і зараз перебувають у лікарні в Красноармійську. Працює спеціально створена для розслідування причин групового нещасного випадку комісія. Коли інформація готувалася до друку, члени комісії та головні фахівці підприємства перебували під землею — оглядали місце аварії. Шахта «Красноармійська-Західна №1» — найпотужніша в галузі, здавна до експлуатації в грудні 1990 року. Тут працюють 8 тисяч осіб.

Ліна КУЩ.

Драма навпроти Театру російської драми

Дія розгортається на перетині вулиць Богдана Хмельницького і Пушкінської. Там, незважаючи на численні протести киян і прокуратури, не припиняється будівництво шестиповерхового торгового комплексу. Головні дійові особи: фірма-забудовник «Альянс-Центр» з одного боку. Громадські організації, актори Театру імені Лесі Українки, журналісти й місцеві мешканці — з іншої.

Розвиток сюжету: от уже кілька років театральний сквер, а вірніше — те, що від нього залишилося, обгороджений зеленим парканом. У 2006 році після протестних акцій киян, депутати Київради скасували рішення про передачу в оренду ТОВ «Альянс-Центр» ділянки землі над станцією метро «Театральна» під будівництво торгово-офісного центру. Почалися тривалі судові позови. Суд визнав, що всі дозвільні документи оформлені правильно, тому будівництво є законним. Ділянку забудовникам продали, і вже у вересні 2008 року після двох років простою розгорнулися будівельні роботи.

Під виглядом реконструкції метро почали активно вивозити ґрунт із котловану й забивати палі.

Кульмінацією історії мало стати рішення столичної прокуратури. У листопаді 2008 року вона скасувала дозвіл на будівництво офісно-торгового центру по вулиці Хмельницького, 7. Прокуратура встановила, що земельна ділянка по зазначеній адресі відповідно до розпорядження КМДА розташована в зоні регулювання забудови І категорії й за наказом Міністерства культури й туризму визначена як охоронна зона пам'ятника історії національного значення — будинку Національного академічного театру російської драми імені Лесі Українки.

Але, незважаючи на заборону, будівництво триває. Жителі будинку, що межує до будівництва, стверджують: цього року висотку зводять ще інтенсивніше, ніж раніше, — будівельники працюють цілодобово.

— За останній тиждень побудували другий поверх із залізних блоків, — каже пенсіонерка

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ганна Іванівна. — Скрізь бруд, сквер перетворили на туалет. У нас раз у раз відключають електрику, у будинку з'явилися тріщини.

Кажуть, будівельники безупинно відкачують воду, а протічки видно у вестибюлі станції метро, де їх відразу замазують.

— Поруч метро. Як можна на його куполі будувати? Це що, країна дефективних? — обурюються кияни.

Фінал драми поки що невідомий. Але найімовірніше забудовники допишуть її за власним сценарієм.

Наталія ОВДІЄНКО.

Житло дешевшає

Незважаючи на очікування ріелтерів та власників нерухомості, що восени ринок нарешті досягне дна та почне потрохи зростати, житло в Україні й далі дешевшає. Приміром, якщо минулого грудня у Києві за квадратний метр правили у середньому 3356 доларів, то нині — 1658, свідчать дані Співки фахівців із нерухомого майна України (СФНУ). Не краща ситуація і в регіонах.

Разом із цінами падає і попит на нерухомість, констатує голова комітету аналітики СФНУ Ірина Головнюва — за кризовий рік майже вдвічі скоротилася кількість договорів купівлі-продажу в новобудовах. На 70 відсотків рідше цього року українці купують і замську нерухомість.

Цікаво, що поки вартість житла продовжує падати, то пропозиції на комерційну нерухомість (офісну, промислову, торгову тощо) вже сягнули мінімальної позначки й, подекуди, покривають лише витрати на утримання квадратних метрів.

— Захмарними вимогами, особливо в Києві, орендодавці витіснили багатьох підприємців за місто, а тепер стоять порожніми майданчики навіть у центрі столиці, — каже віцепрезидент СФНУ Анатолій Топал.

Ще одна риса ринку, — зазначають ріелтери, — якщо раніше рік ділили на до й після Нового року, то нині більшість покупців вважають за краще притримати гроші до закінчення виборів.

Анна БОЙКО.

ФОТОФАКТ

Відділення реанімації та інтенсивної терапії новонароджених Тернопільського обласного перинатального центру одержало два повністю вкомплектовані реанімаційні комплекси.

Фото Віктора ГУРНЯКА (УНІАН).

Перезавантаження ярмарку

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Основною темою другого етапу книжкового ярмарку будуть діти. Для них — безліч розваг, ігор, костюмованих програм, майстер-класів. На останніх малечу навчать робити книжки-іграшки, знімати мультфільми, каліграфічно писати і навіть варити папір. Шоправда, дане вариво не істівне. Але голодними на ярмарку також нікого не залишать. Заморити черв'ячка відвідувачі «Книжкового світу» зможуть на спеціальній кухні. Де відомі українські письменники (Ірена Карпа, брати Капранові, Андрій Курков та інші) готуватимуть свої фірмові страви. І звичайно ж, не обійдеться без зіркових читань. Цього року дітлахам казки читатимуть шоумен Антін Мухарський, музикант Павло Гудімов та інші.

Між тим дорослим, запевняють брати Капранови, також буде чим себе зайняти. Приміром, переглянути екранізацію творів української літератури, відвідати презентації книжкових новинок і побувати на кількох автограф-сесіях.

— Знаєте, — каже Павло Гудімов, — поряд із безліччю проблем у нас є також багато позитивного. Нарешті, ми самі почали діяти, влаштовувати книжкові ярмарки, ходити на них. Люди починають розуміти, що культурно-здоровими бути престижно. Тож покращити своє культурне здоров'я можна буде з 18 по 20 грудня у Експоцентрі «Спортивний», по вулиці Фізкультурній, 1, що біля метро Республіканський стадіон.

— Ми спеціально продовжили години роботи, — каже Едвін Задорожний, організатор ярмарку, — щоб люди, які працюють, могли після роботи приходити на «Книжковий світ» і відпочивати культурно.

До речі, вхід на усі заходи вільний.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Щоб зберегти зерно, потрібні мільйони

У вересні 2010 року планується завершення першої черги зернового терміналу в Херсонському морському торговельному порту. Його виробнича потужність — 11 тисяч тонн, а вартість — 35 мільйонів гривень. Відповідно до проекту, більша частина зерна зберігатиметься у двох вертикальних «банках», місткістю по 4 тисячі тонн кожна. Висота такої банки становитиме 20 метрів.

Після введення в дію об'єкта в порту з'являться і нові робочі місця.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Херсонська область.

Викрито нечистого на руку «аптекаря»

У Тернопільській області викрито приватного підприємця, котрий незаконно одержав прибуток у розмірі 302 тис. грн., повідомляє прес-служба Міністерства внутрішніх справ України. Він у порушення вимог Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності», без відповідної ліцензії, здійснював оптову й роздрібну торгівлю лікарськими засобами. Прокуратурою Тернополя порушено кримінальну справу.

Кращі сільради отримали автомобілі

Сільські ради Кузьминців та Грузевиці, що в Хмельницькій області, розділили перше місце в обласному конкурсі на кращу сільську та селищну раду. Кожна громада отримала приз від облради — автомобіль «Жигулі». Оцінюючи села, ревізори брали до уваги не тільки те, як владеться наповнювати місцевий бюджет, а й те, чи комфортно, безпечно живеться людям у цих селах. Гарні призи дістались і тим громадам, які посіли друге місце, — це автомобілі «Славутич».

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Згадали про Магдебурзьке право й про обов'язки сьогодення

До Дня місцевого самоврядування у Львові відтворили історичну подію 1356 року — надання місту Магдебурзького права. Театралізована імпреза перед входом до Ратуші розповіла, як канцлер Русі вручив грамоту вїту міста і з тим документом воно отримало захист від свавілля феодалів і підпорядковувалося безпосередньо державі, тобто королю. Магдебурзьке право забезпечувало від грабунку, надмірних податків і повинностей. При цьому надавало право на широке самоврядування і міжнародну торгівлю. «Міські прибутки скеровували на облаштування водогону, каналізації, вивезення сміття, брукування, заміну покрівель громадських споруд тощо. Наприклад, у XV столітті на ратуші й катедрі гонтову покрівлю змінили на черепицю, Ринок і прилеглі вулиці забрукували. Це було впорядковане європейське місто», — розповідав львів'янам, що зібралися на площі, історик Іван Сварник, який, до речі вважає, що саме Львів, а не Володимир-Волинський отримав першим Магдебурзьке право. Од-

нак твердження цього були спалені у 1340 році, коли польський король Казимир перший раз захопив Львів.

Усі, хто прийшов на площу Ринок — історики, політики, пересічні львів'яни, влаштували щось на зразок імпровізованої дискусії, під час якої підкреслювали: саме завдяки правам територіальної місцевої громади Львів у часи середньовіччя отримав можливість розвиватись і примножувати як свої духовні, так і матеріальні багатства.

«Святкування Дня місцевого самоврядування — це найкращий привід нагадати, що за права потрібно боротися. Адже саме самоврядні громади дадуть шанс процвітати містам, а квітучі міста гарантуватимуть успішність країни. Нам потрібні державні реформи, які наповнять місцеве самоврядування реальними повноваженнями. І тоді ми будемо спокійні за своє майбутнє. Я думаю, що це основний висновок із сьогоднішнього дійства», — наголосив секретар Львівської міської ради Володимир Кварт.

Ірина ЄГОРОВА.

До зустрічі святого Миколая готові достроково

За словами першого заступника голови Севастопольської міськдержадміністрації Володимира Казаріна, міська влада за півтора тижні до Миколая підготувала подарунки слухняним дітям. Дев'ятсот дев'ять подарункових наборів уже доставлено в дитячі будинки й спеціалізовані дитячі заклади. А багатодітні родини одержать їх у визначений день, тобто напередодні 19 грудня.

Такий стан справ цілком закономірний для приморського міста: за християнською традицією, святий Миколай — заступник не тільки дітей, а й моряків, які в Севастополі становлять значну частину батьків.

Микола МАГДИЧ.

Врізались у нафтопровід

Біля села Новомар'янівське Криворізького району правоохоронці затримали зловмисників, які крали сиру нафту з Південного магістрального нафтопроводу «Кременчук—Херсон» ВАТ «Укртранснафта». У нафтопровід вони вмонтували кран з гумовим шлангом, який відвели до лісосмути. Як пові-

домили у прес-службі ГУ МВС України в Дніпропетровській області, у 53-річних жителів Закарпатської та Запорізької областей, які «паслися» тут майже два місяці, вилучили три металеві посудини (по 10 кубометрів кожна), шанцевий інструмент та шланги високого тиску.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

ФОТОФАКТ

У Кам'янці-Подільському відтепер щодня у полудень стрілятиме гармата. Замовив та передав громаді цей атрибут середньовічного міста місцевий Ротарі-клуб, обряд доповнить і трубач на балконі Ратуші, який виконуватиме мелодію «Подольнячки».

Фото Віри ШПИЛЬОВОЇ.

ФОТОФАКТ

Біля будинку Кабінету Міністрів України у рамках акції «Солодкий подарунок — гіркий обман» відбулася символічна хода Дідів Морозів з гігантською «цукеркою-обманкою» з метою привернути увагу державних органів до процедури проведення тендера на поставку новорічних подарунків.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Студзагонівському руху — 50!

У Луганську пройшов обласний зліт молодіжних трудових загонів, присвячений 50-річчю студзагонівського руху. Під час урочистостей були вручені нагороди кращим організаторам, командирам загонів і їхнім бійцям. Луганщина — одна із неба-

гатьох областей України, який вдалося зберегти цей рух. Тільки цього року молодіжний центр праці, вузи, ПТУ, коледжі та школи області організували 490 студзагонів для роботи влітку.

Алла АНТИПОВА

Луганськ.

Касьян має бути Героєм

Всеукраїнську акцію під назвою «Пам'ятай своїх героїв!» розпочато на Кіровоградщині. Жителі краю, тисячі яких вдячні видатному лікарю Миколі Касьяну за врятоване здоров'я, збирають підписи за присвоєння йому посмертно звання Героя України.

Родоначальник мануальної терапії, народний лікар СРСР, заслужений лікар України Микола Андрійович Касьян змінив понад два мільйони людей. Усе життя прожив у селі Кобеляки Полтавської області. Пішов з життя у 75 років.

Організатори акції сподіваються так висловити вдячність великому лікареві за повернення здоров'я мільйонам людей.

Петро МЕЛЬНИК.

Урановий голод

Експерти вважають, що Україні варто поспішити зайняти місце на ринку збагачення урану

До 2017 року у світі може виникнути дефіцит ядерного палива для АЕС через стійке перевищення попиту на збагачений уран над його пропозицією. З таким прогнозом виступила Всесвітня ядерна асоціація. Організація відзначає, що нині в стадії будівництва в різних країнах, включаючи Китай, Індію, Францію та Фінляндію, перебуває 52 ядерні реактори. Вони потребуватимуть палива, що вже в майбутньому десятилітті спричинить нестачу збагаченого урану, наголошують фахівці асоціації. На їхню думку, ситуація на міжнародному ринку збагаченого урану багато в чому залежатиме від того, чи зможуть провідні компанії з видобутку та збагачення урану розширити найближчими роками обсяги виробництва.

Для України, як великого споживача ядерного палива, проблема збагачення першорядна. Урядом уже пророблено певну роботу для її розв'язання. Зокрема, підготовлено проекти контрактів із Росією на постачання ядерного палива на українські АЕС на 2011–2020 рр. з відповідними гарантіями на виконання цих робіт. Крім того, в завершальній стадії перебуває питання приєднання країни до Міжнародного центру зі збагачення урану в російському Ангарську.

Проте деякі ризики залишаються. Президент Віктор Ющенко наполягає на тому, що Росія намагається зберегти монополію на збагачення урану для України. В цьому зв'язку він настійно рекомендує здійснювати закупівлі для потреб атомної енергетики України на конкурсних засадах. Але конкурси — це добре за надлишкових потужностей. А що робити Україні, коли справляться прогнози Всесвітньої ядерної асоціації? Крім того, не можна вибірково підходити до питань закупівлі товарів і послуг для ЯПЦ, у якихось випадках проводити тендери, а в якихось укладати контракти під візити «великих чиновників» з-за океану.

Звісно, можна спробувати налагодити власне виробництво зі збагачення урану, але фахівці впевнені в неможливості реалізації таких планів. Віце-президент, виконавчий секретар Українського ядерного товариства Сергій Барбашев пропонує обмежитися незамкнутим ядерно-паливним циклом. «Збагачення — це величезні грошові витрати, чутлива технологія й до того ж це екологічно брудне виробництво», — зазначив він. Барбашев впевнений, що державі варто зупинитися на будівництві заводу з фабрикації ядерного палива на українській території у співробітництві із закордонними партнерами.

«На мою думку, треба прислухатися до російсько-

го проекту: українські АЕС і вся інфраструктура галузі орієнтовані на радянські, а тепер уже російські технології», — наголосив фахівець. При співробітництві з росіянами полегшується завдання підготовки кадрів, широкого використання української промислової бази. «Це не означає, що не треба співпрацювати з іншими країнами. Треба брати краще в американців, французів, японців», — вважає Барбашев.

Головний науковий співробітник Інституту проблем безпеки атомних електростанцій НАН України Борис Пристер розділяє цю точку зору. «Нам ядерно-паливний цикл не по зубах», — вважає він.

У свою чергу, заступник голови Національної комісії з радіаційного захисту населення України при Верховній Раді Микола Омелянець зазначає, що Україна має запаси урану, цирконію, виробничу базу, які необхідно розвивати в рамках неповного ядерно-паливного циклу. «Я погоджуюся з ідеєю створення складального виробництва за участі Росії та Казахстану, але тут заважає зайва заполітизованість питання», — поскаржився фахівець.

Експерт також висловився за підписання довгострокового контракту з Росією на постачання ядерного палива на 10–15 років для українських АЕС. «Якби наші фахівці сказали, що російські реактори ВВЕР можуть нормально й безпечно працювати на американському паливі, тоді було б усе зрозуміло, але Westinghouse поки що це питання не зняв. Будь-яке паливо не повинне створювати небезпеки для роботи реактора», — сказав він. «Підписувати контракт із росіянами треба, щоб не припинити роботу АЕС, бо найближчими роками ми питання з виробництвом палива в себе не вирішимо», — резюмував фахівець.

Сергій Барбашев підтвердив, що пакет документів із Росією щодо співробітництва в ядерній сфері, в тому числі довгостроковий контракт на постачання палива, давно готовий. «Але в нас переважає політична доцільність, особливо в передвиборний період», — зазначив він. На думку Барбашева, «саме з політичних мотивів говорять про конкурси й тендери» на будівництво заводу й постачання тепловидільних збірок для АЕС.

Можна тільки сподіватися, що після президентських виборів політика не матиме визначального значення на прийняття важливих економічних рішень.

Яна ОСАДЧА.

СВІТ КОРОТКО

► ФРН

Юлія Тимошенко поїхала на зустрічі, організовані Ангелою Меркель

Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко перебуває з робочим візитом у Німеччині. Плановано, що вона візьме участь у програмі міжнародних зустрічей, організованих канцлером Ангелою Меркель, і виступить із доповіддю «За конкурентну Європу». Цей захід відбудеться в рамках святкування 20-ї річниці падіння Берлінського муру. Прем'єр-міністр України також запрошена до участі в Конгресі Європейської народної партії як почесний гість.

► ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

«Східне партнерство» шукає проекти

Учора в Брюсселі відбулася перша зустріч міністрів закордонних справ країн-членів «Східного партнерства». Нашу делегацію очолив міністр закордонних справ Петро Порошенко. Нагадаємо, «Східне партнерство» — це проект, ініційований Швецією та Польщею, для підтримки розвитку шести колишніх республік Радянського Союзу — України, Вірменії, Молдови, Білорусі, Азербайджану та Грузії. Мета партнерства в тому, щоб допомогти цим країнам досягти демократичних стандартів, реалізуючи міжнародні проекти, на здійснення яких ЄС виділить до 2013 року близько 600 мільйонів євро.

На вчорашній зустрічі обговорювалися результати роботи так званих тематичних платформ — тобто груп фахівців, які пропонували сфери, де такі проекти найбільш гостро потрібні. Наприклад, експорт електроенергії, який Україна могла б здійснювати в Литву. Для цього потрібна участь Білорусі. Київ і Мінськ, як учасники «Східного партнерства», могли б запропонувати подібний проект, від якого виграли б усі зацікавлені столиці.

Президент України Віктор Ющенко надав університетові цивільного захисту статус національного й надалі він іменуватиметься Національний університет цивільного захисту України, повідомляє прес-служба глави держави

Комунальні служби Севастополя готові відновити гаряче водопостачання у повному обсязі напередодні нового року, заявив міський голова Сергій КУНІЦІН

КРИМІНАЛ

► ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ
За скаргами ошуканих вкладників порушили кримінальну справу

Співробітники Державної служби з боротьби з економічною злочинністю викрили посадових осіб кредитної спілки, які привласнили гроші вкладників на суму понад 320 тисяч гривень. Механізм махінацій полягав у тому, що керівники фінансової установи укладали підроблені кредитні угоди на підставних осіб. Унаслідок чого вкладники не змогли отримати свої гроші після закінчення дії договору. Прокуратура області порушила кримінальну справу. Це вже не перший випадок шахрайства у кредитних спілках області. Минулого місяця обдурені вкладники пікетували обласну прокуратуру, вимагаючи від правоохоронців притягнення до відповідальності винних посадових осіб кредитних спілок.

Ліна КУЩ.

► ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ
А в підвалі — теплиця для коноплі

Саме на таку незвичну знахідку натрапили співробітники податкової міліції, перевіряючи роботу швейного цеху. Спочатку вони встановили, що виробництво було нелегальним. Його організували в одному з гаражних масивів обласного центру, і працювало воно без жодних дозвільних документів. А коли податківці зазирали в підвал, то там виявили ще й підпільну теплицю. У спеціальних контейнерах була висаджена конопля. Тут проклали систему підживлення, працювала вентиляція, витяжка, а сонячне світло заміняли спеціальні лампи. А ще була й шарка. Із цієї теплиці правоохоронці вилучили саджанці та два кілограми висушених і подрібнених верхівок рослин. За попередньою оцінкою, їхня вартість становить близько ста тисяч гривень.

Ірина КОЗАК.

► ДНІПРОПЕТРОВЩИНА
Студент розстріляв товаришів

Трагедія сталась у Дніпропетровську. Під час сварки двадцятирічний студент витяг пістолет і почав стріляти в товаришів. Один з них від кульових поранень у шию помер на місці, двох доправлено до лікарні. Загиблому виповнився всього 21 рік, поранені — двадцятирічні. На місці злочину вилучено сім 9-міліметрових гільз. Припускають, що постріли зроблено шумовими патронами, переробленими під бойові, з незареєстрованої зброї. З місця вбивства, свідками якого стало чимало перехожих, зловмисник утік, його затримали ввечері того ж дня вдома. А пістолет шукають і досі, повідомив на прес-конференції начальник карного розшуку Дніпропетровського міського управління міліції Олександр Черняк.

Усі четверо — студенти Національної металургійної академії, однокурсники й навіть одноклассники — святкували в той день складання екзамену. Тому були добряче напідпитку. На вулиці перед входом до ресторану готелю «Дніпропетровськ», що на набережній, між ними виникла сварка, останнім «аргументом» у якій став пістолет.

За даним фактом порушено кримінальну справу.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

ФОТОФАКТ

Фото Сергія ПАВЛЕНКА.

У Чернігові в день пам'яті великомучениці Катерини у храмі її імені Патріарх УПЦ Київського патріархату Філарет провів урочисте богослужіння.

«Оптимістично сподіваємося...»

ТЕМА

Підсумок саміту «Україна—ЄС»: двері до членства в цю інституцію для нас ще надійно зачинені. Сторони не лише не ухвалили угоди про асоціацію, а й не домовилися про дату її підписання.

Завадили цьому, за твердженням головного ентузіаста євроінтеграції Президента Ющенка, уряд, Верховна Рада, фінансова криза та реформування ЄС. Натомість європейці дивувалися і застерігали Україну від помилок та вимагали прозорості. Крім того, вони цього разу привселюдно нас висікли, розповівши, що й почім. А єврокомісар з питань європейської політики Беніта Ферреро Вальднер в інтерв'ю одному з часописів навіть порадила «добре подумати», перш ніж податися до ЄС, до того ж «подумати двічі — якою буде відповідь на це. А поки що Україна має приймати те, що ми їй пропонуємо».

Якщо об'єктивно, то хіба треба було очікувати від цього зібрання іншого, знаючи реальний стан української економіки? А оскільки йшлося не про політичну складову асоціації, а про її найвагомішу — економічну частину, зокрема, створення зони вільної торгівлі з її жорсткими вимогами, то далі декларацій і заяв ми не просунулися. Нашу країну й цього разу не віднесли до розряду держав з «європейською ідентичністю», на чому наполягав Ющенко.

Утім, потрібно визнати й ще неприємніше: європейців непокоїли не ті питання, якими переймалися українські перемовники, передовсім енерге-

тичне співробітництво. Що, власне, й можна було очікувати: зима на порозі, і європейські споживачі бояться нових російсько-українських газових конфліктів. Тож представники Єврокомісії закликали офіційний Київ бути прогнозованим у цьому питанні, якнайшвидше здійснювати структурні реформи, в тому числі — в енергетичній галузі. А також приєднуватися до Європейського енергетичного союзу. Президент Ющенко гарантував безперебійне постачання вуглеводнів, ніби газові війни досі ініціювала лише Україна...

Схоже, що кожен на цій зустрічі говорив про своє: представники ЄС вимагали, ми вкотре обіцяли виконати. Але я — про інше. Не встигли гості за поріг, як українські політики взялися за своє, обіцяючи, що угода про асоціацію буде підписана наступного року. Й кожен знову називає дату цієї епохальної події: «Кілька місяців, наприкінці року».

Найсвіжіша заява — від глави МЗС Петра Порошенка: «Ми оптимістично сподіваємося, що угода про асоційоване членство буде підписана в першій половині 2010 року».

Скільки можна! Але ж і не фахівцю зрозуміло, що зобов'язання, взяті Україною, нереально виконати за такий короткий термін, а без цього не варто очікувати поновлення переговорів про асоціацію. Наші керманічі ніби змагаються у тому, хто побудує швидше й більше «потьомкінських сіл», начебто від того хтось стане щасливіший. Зрештою, чому насправді не спрямовувати суспільство на виконання узятих перед ЄС зобов'язань? Адже здійснюватимемо реформи не для когось, а для себе. Не набридло ще жити в брехні?

Валентина ПИСАНСЬКА.

У пошти нове обличчя

В Івано-Франківську після реконструкції відкрито приміщення головпоштамту. Капітально відремонтований операційний зал став більш естетичним, привабливим й зручним.

Для споживачів тут надають близько 50 видів різних послуг, зокрема — це електронні перекази і повідомлення, продаж авіа- і залізничних квитків, грошові перекази у валюті тощо. Під час відкриття оновленого приміщення відбулося спецпогашення поштової марки, присвячене 70-річчю утворення Івано-Франківської області.

Дарина НАЗАРЧУК.

Фото автора.

Ми любимо метро?

ПРОБЛЕМА

У вагонах і на рекламних плакатах уздовж ескалаторів київської підземки з'явилось оголошення: «Пасажирів запрошують узяти участь у конкурсі «Я люблю метро». Переможцям обіцяно винагороду.

Запитання до організаторів конкурсу — КП «Київський метрополітен»: «А за що, власне, ми маємо любити, ні, не цей вид транспорту як такий, а саме столичне метро?». Так, у радянські часи (не йдеться про любов автора до того устрою, за якого жило кілька поколінь) поїздка ним насправді була приємною: прохолода в спеку, тепло в зимову непогоду, чисті вагони, охайні станції і переходи. Це — не ностальгійна казка, а так було. Принаймні таке метро ми одержали у спадок від СРСР.

Що маємо нині? Не кажу про години «пик», коли у вагони на деяких станціях неможливо втиснутися і з третього разу. Втім, рідко коли вони не забиті до краю пасажирами. Наперед знаю, яку відповідь одержу і від міської влади, і від керівників метрополітену: тоді було менше людей. Але ж, шановні керманічі, тоді планували рух і кількість вагонів на пасажиропотік, який був. Як, до речі, і підземні переходи до метро. Чому б вам не зробити краще — розширювати й розбудовувати мережу, щоб люди, які платять за проїзд, могли почуватися тут людьми?

Так, підземні переходи будувалися з розрахунку на меншу кількість пасажирів. Але ж нинішні наші господарники й керівники міста не лише не поліпшують створені колись умови, а погіршують їх. Може, вони не чуять нарікань людей, які, перш ніж потрапити на платформу, сто разів вилаються, поки пройдуть до неї підземним переходом. Бо вузькі з самого початку, їх, з дозволу керівників і метрополітену, і місцевої влади, звузили ще більше, вмонтувавши вздовж стін безкінечні кіоски. Якщо додати ще й несанкціоновану торгівлю, то в перехожого складається враження, ніби потрапив на східний базар, де торговці хапають за поли, аби в них купили будь-що — від засобів «для папілом і бородавок» до «справжніх французьких

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

парфумів» за 30 грн. Про безпеку годі казати: не треба терориста, досить лише пригрозити іграшковою зброєю, і люди в паніці перетопчуть один одного.

У мене, як кажуть, руки не доходять, знайти в районній чи міській державних адміністраціях, на КП «Київський метрополітен» чиновників, які дали дозвіл на таке звуження переходів. І запитати, якими

можна пересісти, діставшись станції призначення, годі й мріяти. Вона й раніше була аж надто скупю, а нині взагалі загубилася серед наліпок і плакатів різного калібру. А також саморобних оголошень, за що їх автори, з'ясується (є про це повідомлення!), неодмінно будуть покарані за однією зі статей Карного кодексу. Проте покарання ніхто не боїться, бо вагони заліплені також і «нелегальними» об'явами...

Тим часом, якщо на початку заробляння грошей рекламою вона розміщувалася лише в окремих місцях вагонів, то нині зайняла весь вільний простір на стінах і «переповзла» на вікна та двері. Вони заклеєні так, що годі побачити, що там за склом, коли потяг рухається наземним маршрутом. Невже, коли керівники Київського метрополітену навчалися у вузах, то вони проспали лекції, де йшлося про дотримання стандартів? До того ж ми ще й у ЄС прагнемо, де без цього — ані кроку...

Не знаю, чи вплине цей мій лист на керівників метрополітену. Але я — киянка і мені не байдуже, який вигляд має моє рідне місто. Чи це байдуже тим, хто ним керує?

Катерина ГОРДІЄНКО.

На знімку: типовий вагон Київського метрополітену.

Реклама займає не лише усі вільні місця на стінах вагонів, а й «переповзає» на вікна та двері.

саме правилами чи інструкціями вони при цьому керувалися?

Та повернімося до метро, яке ми начебто маємо любити. Зокрема, до вагонів, які дедалі більше перетворюються на місця для реклами. Так, метрополітену бракує коштів. Щоправда, а на що їх у нас не бракує? Але його заробіток на об'явах уже дійшов до абсурду: спробуйте знайти у вагоні інформацію для пасажирів — схеми маршрутів, напрямки руху. Про те, що на цих схемах може бути також інформація, на які напрямки та на який транспорт

РЕАЛІЇ БУТТЯ

Собаки не винні

У Києві з'явилися приватні структури, які за гроші відловлюють дворняг, хоча за законом забирати і стерилізувати собак можуть лише муніципальні ветеринарні поліклініки.

«Відлов собак. Номер телефону...» Таке оголошення — не рідкість у столиці. За певну суму, що залежить від кількості дворняг, їх відловлять і... Що з ними зроблять? Відповідь: «Не ваша турбота».

З'явився й інший спосіб позбутися бездомних собак. Якись «бізнесмени» збирали з власників кіосків і невеликих магазинів благодійні внески на стерилізацію собак і будівництво притулку для них — нібито за дорученням райдержадміністрацій. Просили по 600 грн. Хтось гроші дав, а хтось з'явив у міліцію. «Бізнесменів» нині шукають.

Але багато городян вважають, що приватники роблять корисну справу, і готові платити більше, аби тільки позбутися здичавілих зграй у дворах. Інші, навпаки, кажуть, що собаки не винні, їм потрібно дати притулок. А робити це має місцева влада.

Галина ПЕЧЕРЯК.

«Будем танцевать, будем зажигать...»

Прочитав, що Київрада передала під забудову чергову земельну ділянку заповідника «Стародавній Київ» на Андріївському узвозі, 17. Це територія, що прилягає до будинку, який кияни з незапам'ятних часів називають Замком Ричарда — через типові «замкові» башточки, що прикрашають його.

До революції 1917 року тут був постійний двір, а після — комуналки. За радянських часів я приводив сюди гостей: і «наших», і зарубіжних — із «соцтабору». Пишався, мовляв, ось яка в нас гарна старовина! А найдивніше було те, що, піднімаючись сходами, які начебто вели на горішні поверхи будинку, насправді опинявся на оглядовому майданчику, звідки Поділ і Дніпро — як на долоні. Неважливо, що тоді Андріївський узвіз був занедбаним, а схили заросли деревою. Зате все збереглося так, як описав Бугаков у своєму знаменитому романі «Біла гвардія», що викликало невимовне захоплення моїх гостей.

Але я — про інше: Київрада передала земельну ділянку неподалік «Ричарда» площею 0,2 га в оренду на 50 років компанії «Транзнешнл Рисорс» — з метою реставрації й будівництва з наступним обслуговуванням майнового комплексу з об'єктами соціальної інфраструктури. Передала, незважаючи на зауваження Управління правової ек-

Фото Юрія ПЕРЕРАЄВА.

спертизи проектів рішень і розпоряджень Київради від 12 жовтня, що повернув проект на доопрацювання. В зауваженнях зазначалося, що ця земельна ділянка належить до земель державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ», занесеного в список об'єктів культурної спадщини національного значення Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Тому, згідно із законодавством, проект землевідведення

потребує обов'язкової державної експертизи, оскільки попередній висновок від 10.03.2006 р. утратив силу. Як і висновок Держуправління екології та природних ресурсів у Києві від 23.03.2005. Тому проект не відповідає вимогам Земельного кодексу України. Він також не погоджений з постійною комісією Київради з питань культури і туризму. Але сама вона, незважаючи на порушення, все-таки віддала ділянку в оренду фірмі «Транзнешнл Рисорс».

Тим часом не секрет, що ця фірма вже давно володіє Замком Ричарда, просто тепер вона хоче закріпити за собою ділянку, на якій він розташований. До речі, вона нічого не зробила для його реставрації, він, як був занедбаний раніше, так і залишився досі. Голова робочої групи Київради Тетяна Меліхова, котра розглядала раніше питання цього будинку, каже, що тепер ідеться не тільки про землю, а й про те, що тут мають намір будувати об'єкти соціальної інфраструктури. «Це може бути бутік, ресторан, сауна — що завгодно», — сказала вона в інтерв'ю одному з київських видань. Одне слово, як співає Верка Сердючка, «будем танцевать, будем зажигать». Сумно...

Владислав КУЧЕР.

За повідомленнями інформаційних агентств і кореспондентів «Голосу України». Сторінку підготувала Любов СТАНАЧИЧ.

СТОЛИЦЯ КОРОТКО

Отримують картки

Наприкінці року соціально незахищені столичні жителі зможуть одержати особистий електронний платіжний документ — соціальну картку киянина. Для її оформлення в кожному ЖЕКУ працюють співробітники банку й соціального управління, фотограф. Вони пояснять малозабезпеченим городянам можливості й переваги користування картою, що виконуватиме декілька функцій. Зокрема, платіжного засобу, посвідчення особи, дисконтної карти для оплати товарів у магазинах, рахунка для переказу пенсій, адресної матеріальної допомоги тощо.

За Кличків, Ступку і Патона!

Триває голосування, у ході якого кияни можуть віддати свій голос за відомих людей, чий імена увічнять на Площі зірок на Хрещатику. В номінаціях: «Зірка мистецтва» лідирує Богдан Ступка (55% голосів), «Зірка естради» — Софія Ротару (44%), «Зірка спорту» — брати Клички (58%), «Зірка громадського визнання» — президент НАН України Борис Патон (62% голосів). Церемонію врочистого відкриття перших чотирьох зірок з іменами відомих діячів Києва плановано провести днями. Алея та Площа зірок з'явиться на непарному боці пішохідної частини Хрещатики.

Зелена, пухнаста

У передноворічний період у столиці діятимуть 83 ялинкових базари. Майданчики для них плановано відкрити в стаціонарних закладах торгівлі, на ринках і на районних ярмарках. Крім ялинок, тут можна буде купити прикраси для них. Зазвичай у Києві працює близько 200 ялинкових базарів.

Поетеси й борцєві

На території Меморіального комплексу «Бабин Яр» установ-

лять пам'ятник поетеси й публіцистки, борцєві за незалежність України Олені Телізі. Розстріляна гітлерівськими окупантами, вона стала символом честі українського народу. За результатами конкурсу кращим проектом названо роботу скульпторів Олександри Рубан, Віктора

Липовки та архітектора Івана Єршова.

Дорослі та ляльки

У столичній галереї народної творчості й декоративно-прикладного мистецтва «Світлиця» відкрито виставку «Українська іграшка». Тут представлено більш як 300 робіт українських умільців, виготовлених з дерева, глини, тканини, соломи, трави та інших матеріалів. Для експозиції дібрано художні роботи досвідчених майстрів столиці, а також кількох областей. Окремим жанром представлені авторські роботи.

Головне управління МВС України в АР Крим розшукує за підозрою в скоєнні злочинів громадянина Марка Бен-Наїма, уродженця Москви Російської Федерації, 1966 р. н., який може видавати себе за юриста, адвоката, журналіста, правозахисника, *повідомляє прес-служба кримської міліції*

У Севастополі планується відкриття Генерального консульства Республіки Польща, *повідомив перший заступник голови Севастопольської міської державної адміністрації Володимир Казарін*

КРИМІНАЛ

► *ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ*

Затримали банду викрадачів авто

На 43-му кілометрі автодороги Запоріжжя—Донецьк знайдено труп чоловіка з вогнепальним пораненням у голову. Як з'ясували правоохоронці, 40-річний мешканець Запоріжжя, власник мікроавтобуса, заробляв на життя приватними перевезеннями і не повернувся з чергового рейсу.

Оперативникам вдалося вийти на слід убивць, а потім і затримати їх. Підозрювані — троє мешканців Запорізької області. Вони скоїли вбивство з корисливою метою. Мікроавтобус планували розібрати на запчастини і продати в сусідній області. Коли транспортний засіб знайшли в одному з гаражних кооперативів, він уже був частково розкомплектований. Однак кривавий шлях затриманих не обмежується згаданим вбивством. Всю низку злочинів, скоєних бандою викрадачів автомашин, наразі встановлює слідство.

Микола МАНЬКО.

► *ОДЕСА*

Злочинці в масках пограбували банк

Серед білого дня двоє невідомих у масках увійшли до відділення одного з комерційних банків, розташованого на вулиці Промисловій, і, погрожуючи персоналу, вилучили всю готівку. А її, імовірно, було чимало — за наявною інформацією, того дня мали виплачувати заробітну плату на комерційних підприємствах цього району міста. По гарячому сліду затримати грабіжників не вдалося.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

► *ЛУГАНСЬК*

Горілку зі спиртом змішували в іржавому кориті

Луганські податкові міліціонери виявили підпільний цех з виробництва алкогольної продукції. Його організували у невеликому будиночку на окраїні одного із сіл Кременського району. Намагаючись уникнути прискіпливої уваги правоохоронців, власники цеху перевели виробництво на нічний графік. Однак о третій годині ранку сюди нагрянули співробітники податкової міліції. Правоохоронці встановили, що незаконну діяльність здійснювала група осіб, що налагодила міжрегіональні зв'язки з поставальниками спирту й організувала оптову реалізацію підробленої горілки. Алкогольну продукцію виготовляли в антисанітарних умовах, змішуючи спирт із водою в брудній 250-літрової бочці або в іржавому кориті. Пропорції були такими: одну бочку спирту змішували із двома бочками води з водопроводу. У середньому за місяць підпільний цех переробляв 4—5 тонн спирту, а це 15 тис. літрів небезпечного для споживача напою. Міліціонери встановили, що організував незаконну діяльність громадянин України, що раніше вже був засуджений за аналогічний злочин. Він особисто керував всім «колективом», налагодив постачання спирту й тари, поліграфічної продукції й марок акцизного збору.

Алла АНТИПОВА.

Засипав Південний Буг... щебенем

СВАВІЛЛЯ

Щоб улаштувати генделики з виходом на води Південного Бугу, підприємлиий вінничанин висипав у річку... десятки машин щебеню.

Приблизно рік тому, у грудні 2008-го, в Вінницькій обласній прокуратурі відбулася нарада, на якій прийняли рішення про проведення перевірки вимог земельного, містобудівного та природоохоронного законодавства під час використання прибережної захисної смуги річки Південний Буг. Як розповіли екологи, яких також залучали до участі в перевірці, прокуратура навіть фільм зняла з цього приводу. Зафіксували обидва береги річки від селища Сабарів до мікрорайону П'ятничани. Хто бачив це «кіно», каже, що від зображеного на екрані аж в очах рябитить: один палац краший за другий. Більшість із них заглядають вікнами у воду.

«А де ж була прокуратура, коли товстосуми тільки починали будувати свої «мазанки?» — запитує один з екологів. — Адже будівництво у прибережній захисній смузі заборонено. Тоді ще можна було зупинити роботи. А тепер хто ці хатини візьметься руйнувати?»

Вечеря на... воді

Від церкви у Старому місті по крутому Бузькому узвозу сходимо вниз і повертаємо праворуч. «Ось тут ми в дитинстві літом купалися, а зимою, коли річка замерзала, каталися на ковзанах та санчатах, — каже один із жителів Старого міста на ім'я Сергій Миколайович. — А тепер, як бачите, до річки не підступитися. Приватна власність. Будинки на самісінькому березі. Про які там природоохоронні норми можна казати? Адже у нас ніхто нікого не боїться. Якщо є гроші, можна відкупитися навіть від дідька лисого».

Один із власників будинку з вікнами на воду, порушивши закон про забудову, вирішив ще раз знехтувати чинним законодавством. Підприємливий чоловік наважився на безпрецедентний крок. Вирішив влаштувати альтанки не тільки на березі. Для більшої екзотики продовжив берег з допомогою насипу в річці. Десятки машин щебеню завіз. Установив на насипу аж шість альтанок. У відвідувачів таких генделиків мало складатися враження, що вони попивають з келихів і вечеряють просто на воді. Зрозуміло, така екзотика коштувала б дорожче, ніж, скажімо, в кафе на асфальті.

Двадцять ставків на березі річки

Порушення законодавства можна спостерігати на берегах Південного Бугу на кожному кроці. Ось тільки декілька фактів з матеріалів перевірки природоохоронців. Наприклад, мешканець будинку у провулку Прибузький самовільно зайняв земельну ділянку із земель водного фонду Вінниць-

кої міськради. У чоловіка немає навіть рішення про передачу землі у власність або надання в оренду. Так само без дозвільних документів він побудував капітальну

споруду — автогараж. Читач навіть не здогадується, як «жорстоко» покарали порушника. Йому нарахували штраф у сумі... 13 гривень 46 копійок.

А от пан із вулиці Зарічна, як зазначено у протоколі, самовільно зайняв на березі земельну ділянку. Там він також спорудив гараж. Його оштрафували вже на 31 гривню 20 копійок. Штраф на суму 63,88 гривні накладено на жителя вулиці Квітуча, який теж без документів використовує земельну ділянку водного фонду міськради. Встановив на ній три дерев'яні альтанки на бетонних фундаментах, спорудив бетонний майданчик.

Неабиякий подив викликає той факт, що окремі власники будинків на березі Бугу викопують на зайнятій території ще й ставки. Вода біля води — для чого?

Більш як двадцять таких рукотворних водойм налічили перевіряльни-ки вздовж лівого і правого берегів Південного Бугу. Один із таких панів водойму навіть загородив металевою сіткою, посадив дерева, звів нежитлове приміщення. Створив райський куточок. Шкоду, заподіяну чоловіком за самовільне зайняття землі та будівництво на ній водойми і споруди, оцінили аж у 213,97 гривні.

Більшість штрафів, як бачите, смішні. Тільки одну пані покарали на суму в 2418,35 гривні за те, що використовувала не за цільовим призначенням придбану на березі річки землю.

На запитання, як визначається сума штрафу, в управлінні Держземінспекції у Вінницькій області пояснили, що є методика визначення розміру шкоди. Встановив її Кабмін. Номер документа — 963 від 25.07.2007 року. Чиновники Кабміну, на подив, вже надто поблажливі до порушників. Чому? Запитати б про це у них...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

► *КОМЕНТАР*

Юрій ГАРБУЗЯК, начальник Північного регіонального відділу Держземінспекції у Вінницькій області:

— *Порушення вимог природоохоронного законодавства під час використання прибережної захисної смуги річки Південний Буг допускають і юридичні, і фізичні особи. Значна частина таких порушень стосується самовільного захоплення землі. Наважуються на таке, бо знають, що покарання незначні. Суми штрафів за такі порушення, як кажуть, справді смішні. З приводу наведеного факту про річковий насип, який зробив один із жителів вулиці Нагірна і без жодних на те дозволів встановив на ньому шість альтанок, уже є рішення суду. Порушника зобов'язано звільнити зайняту територію.*

У прибережній захисній смузі деякі жителі міста незаконно зводять будівлі, саджають фруктові сади, викопують штучні водойми. Це за того, що чинним законодавством дозволено на такій території вирощувати тільки сінокоси. На всіх порушників складено відповідні протоколи, їх передано до прокуратури. За двома випадками судом прийнято рішення про звільнення зайнятих територій і повернення їх у первозданий вигляд.

Доки вас стрижуть, хтось стриже «купони»

Оголошення з пропозицією придбати зістрижені жіночі коси можна зустріти мало не на кожному стовпі у будь-якому місті України. Знедавна цим бізнесом зацікавилися і правоохоронці. Як повідомив «Голосу України» прокурор Кіровограда Олександр Бабіков, його підлеглі вивчають конфлікт між підприємством, яке закуповує волосся, і спеціалізацією міста (зокрема, за заявою однієї із сторін) на предмет відповідності чинному законодавству дій кожного з них.

«Ще ніде на території України нам ніхто не перешкоджав!» — обурено запевнив начальника спеціалізації Кіровограда керівник фірми, що скуповує волосся.

Багато хто із панянок уже спробував забагатіти таким чином. Кажуть — не вдалося.

Майже завжди волосся чомусь виявляється не відповідним до вимог, не стандартним та низької якості. Тож зробити на цьому гешефт жіночкам не вдається — приробіток копійчатий.

Приватне підприємство, що здійснює закупівлю волосся, нехтує законом, твердять у спеціалізації. «На території Кіровограда грубо порушується Закон України «Про благоустрій населених пунктів», ст. 152 Кодексу України про адміністративні правопорушення та пп. 14.7.1, 14.7.2, 14.7.4 Правил благоустрою міста», — уточнюють інспектори. Заїжджі працівники підприємства обклеюють рекламними оголошеннями про закупівлю волосся невлаштовані для цього місця. А під тимчасові приміщення для скупки зістрижених

пасм використовують місцеві перукарні. Власники останніх або ж давали на це тільки усний дозвіл, або ж взагалі не знали про такий промисел у них під боком. Традиційно розклеювання об'яв із адресами таких перукарень ведеться протягом місяця, а фактично «приймний пункт» працює тільки в зазначений день.

«Даний вид підприємницької діяльності є незаконним не тільки на території нашого міста, а й по всій Україні», — попередив керівника підприємства начальник спеціалізації Віктор Іванов. У відповідь почув обурення і погрози. Свою впевненість у безкарності, за словами Віктора Іванова, керівник підприємства аргументував зв'язками в прокуратурі Донецька, Кіровограда та інших міст. І погрожував фі-

зичною розпратою начальнику спеціалізації і його сім'ї.

Люди, які працюють на власників «волосяного» бізнесу, отримують мізерну платню — 50 грн. на добу. Працівники спеціалізації вдалося затримати одну з таких мобільних груп. Коли щодо неї складали протокол про адмінпорушення, представники фірми попросили у працівників спеціалізації ... шматок хліба, який з великою жадібністю з'їли. «Ці факти підтверджують рабські умови використання людської праці», — стверджують у відкритому листі працівники спеціалізації Кіровограда до голови обласної державної податкової адміністрації і начальника УСБУ в Кіровоградській області, оприлюдненому на офіційному сайті міськради.

Петро МЕЛЬНИК.

Така екзотика коштувала б дорожче, ніж, скажімо, в кафе на асфальті

Наркоділкам світить казенний дім

Конотопські правоохоронці затримали злочинну групу, яка займалась виготовленням та збутом наркотиків. За п'ять місяців «діяльності» наркоділки реалізували близько трьох тисяч(!) доз ацетильованого опію на 200 тисяч гривень з доважком.

Тепер четверо колишніх «наркобаронів» терплять «ломку» через відсутність наркотиків і грошей в ізоляторі попереднього утримання. Олена — одна з четвірки. Жінка тяжко хвора, однак без наркотиків свого життя не уявляє.

За право отримати чергову дозу, наркоманка по селах області скуповувала макову соломку, яку доставляла до Конотопа «головному технологу» підпільного виробництва, який займався наркотичною «фармакологією» разом з дружиною. Тож під час обшуку міліціонери в оселі організатора вилучили чимало «сировини», обладнання для виготовлення наркотичної отрути та шість тисяч гривень «навару» від щойно реалізованого «товару», який наркоділки збували на території області. За протиправне підприємництво злочинцям загрожує кара до 12 років позбавлення волі.

***

Контрабанду... в чохлах

Чергового контрабандиста-наїзника на автомобілі, завантаженому чохлами до мобільних телефонів та одягом, було затримано прикордонниками Сумського прикордонного загону.

Перехопили любителя «контрабандного екстрима» за кілька метрів від державного кордону України з Російською Федерацією. Під час обшуку в авто виявили картонні ящики й пакунки з жіночим та дитячим одягом і майже чотири тисячі пластикових чохлах до мобільних телефонів. За попередньою оцінкою, вартість контрабанди перевищує 100 тисяч гривень.

За спробу незаконного перетину держкордону нічному «екстремалу» доведеться тримати відповідь на суді.

***

«Ковзанка» для депутата...

Прокуратура Лебединського району направила до суду кримінальну справу стосовно директора Романівської філії ЗАТ «Райз-Максимко», депутата районної ради, який звинувачується за кількома статтями Кримінального кодексу України.

Нашадок комбінатора, зловживаючи службовим становищем, використовував проєктні дороги загальною площею понад 82 гектари на території Маловисторопської сільської ради Лебединського району для... вирощування сільськогосподарських культур. Причому без наявності підтверджувальних документів на право власності чи користування землею.

Однак це не єдина протизаконна оборудка директора-хитруна. Він також незаконно користувався землями державної власності на території Тростянецького району загальною площею у 146 гектарів, де вирощував зернові культури. Загальна сума шкоди, завданої державі депутатом-пройдисвітом, перевищує 185 тисяч гривень.

За «любов» до чужого, депутату світить багаторічна тюремна пайка, та ще й конфіскація майна.

Владислав ЖМУРКОВ.

«Чистий» бізнес із «тіньовим» ароматом

Перевіряючи одне з приватних підприємств, державна податкова інспекція в Ленінському районі м. Запоріжжя довідалася про хобі директора. Чоловік виявився надто скромним, аби вихвалитися своєю винятковою любов'ю до чистоти. Власне, про таке захоплення не знали хіба що в державних контролюючих органах, бо в с. Біленькому Запорізького району, де він організував виробництво, сусіди крутили носами від їдкого запаху миловарні. Підпільна «фабрика» була невеличкою, але добре оснащеною і почала запорізькі ринки цілком пристойною продукцією. Господарське мило приносило бізнесмену чималі прибутки.

При огляді приміщення податкові міліціонери виявили два верстати для перемелювання сировини та виготовлення мила, автомат для його нарізання, дві ємкості для варіння і одну — для розтоплення технічних жирів, півтори тонни сировини, 12 двохсотлітрових бочок з технічним жиром, п'ять

мішків їдкого натру та майже чотири тисячі брусків 72-процентного господарського мила. І, хоча продукція відповідала всім вимогам держстандарту, її, а також обладнання та запаси, що знаходилися на підпільній мініфабриці, вилучили. Крім того, що підприємець в одну мить втратив 405 тисяч гривень, йому доведеться ще й сплатити солідний штраф за ухиляння від оподаткування.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

ФОТОФАКТ

У Вінниці пройшов чемпіонат України з кульової стрільби по мішені, що рухається, серед молоді 1989 р. н. і молодших.

Фото

Олександра ЛАПІНА (Укрінформ).

Міліцейські ігри з елементами насильства

Протидії насильству в сім'ї навчатимуться слухачі Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. За сприяння Координатора проєктів ОБСЄ в Україні там запроваджено спеціальний курс для дільничних інспекторів міліції.

У рольових іграх розігруються дії працівників міліції після прибуття на місце сімейного конфлікту. Інтерактивна класна кімната поділена на дві аудиторії: в одній група курсантів відпрацьовує запропонований сценарій, у другій інша група спостерігає за розвитком подій, які до того ж фіксуються на відео. Ці записи дозволяють зберігати, переглядати й аналізувати дії учасників рольової гри, а також повторити її після обговорення, врахувавши зауваження колег та викладачів.

Запровадження цього навчального курсу та відкриття інтерактивної класної кімнати відбулося в рамках проєкту «Підтримка зусиль українських інституцій у протидії насильству в сім'ї» після того, як делегація МВС України відвідала Академію безпеки Австрії й ознайомила з досвідом підготовки у цій справі, відзначали на презентації курсу.

Про те, що курс актуальний, свідчить статистика: за даними ГУМВС України в області, з початку року на Дніпропетровщині адміністративний арешт відбули більше тисячі правопорушників, які вчинили насильство в сім'ї.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

Аферисти обіцяли винагороду за начебто загублені документи

За одним і тим самим сценарієм розгорталися кримінальні епізоди, які зараз розслідує донецька міліція. Жертвами двох шахраїв ставали кілька жінок-продавиць у Кіровському районі обласного центру. Добре вдягнений сорокарічний чоловік звертався до продавця в невеликому магазинчику і скаржився, начебто загубив неподалік дуже важливі для бізнесу документи.

При цьому незнайомець голосно розмовляв по телефону, пояснюючи комусь у трубку, що в нього «зривається завантаження» чи «затримується відправлення», тобто в працівниці прилавку повинно було скластися цілковите враження, що вона має справу з «крутим» бізнесменом. Відвідувач слізно просив зателефонувати йому, якщо раптом документи знайдуться,

і обіцяв винагороду як продавщиці, так і тому, хто виявить пропажу.

Через кілька годин до магазинчика заходив інший чоловік і демонстрував папери, начебто знайдені неподалік. На верхньому аркуші був напис: «Дозвіл на вивезення вантажу за межі України». Продавиця, яка щойно розмовляла з «бізнесменом», щиро вірила, що перед нею — справді важливі документи. Жінка набирала залишений першим незнайомцем номер і повідомляла «щасливу» новину, розраховуючи в перспективі на винагороду. Співрозмовник «радів» знахідці, але заявляв, що зараз перебуває за межами Донецька й негайно приїхати не може. «Бізнесмен» просив продавщицю віддати тому, хто знайшов пакет, певну суму (приблизно, 300 гривень), обіцяючи пізніше

приїхати, повернути гроші та «озолотити» уважну знайому такою самою сумою. Неважко здогадатися, що за начебто важливими документами ніхто не приїздив, а телефон «бізнесмена» вперто не відповідав.

Як розповіла слідчий Кіровського райвідділу міліції обласного центру Ольга Козіна, протягом місяця на території району сталося п'ять таких випадків шахрайства. Історія набула розголосу серед продавців і реалізаторів. Одна із працівниць магазину, яка вже знала про схему обдурення, не видала себе й до кінця зіграла роль наївної дурепи. Коли після зникнення «бізнесмена» з'явився його напарник, жінка тягнула час, начебто торгуючись за суму винагороди. Тим часом її колеги викликали міліцію. Обидва аферисти затримані.

Колишній учитель малювання грабував валютників та жінок на дорогах автомобілях

Напад на відділення одного з банків у Донецьку допоміг посилити пильність співробітників міліції. За словами начальника кримінальної міліції міського управління внутрішніх справ Юрія Седнева, зловмисники прибули до фінансової установи на джипі «Тойота» та вже встигли вдягнути маски. У цей момент потенційні нападники привернули увагу співробітників міліції. На пропозицію вийти із салону водій миттєво заблокував двері і натиснув на педаль газу. Протаранивши кілька автомобілів, що перекривали дорогу, позашляховик вирвався із кільця і помчав по місту. Враховуючи, що в цей час на вулицях було багато людей, а злочинці могли мати зброю, оперативники прийняли нелегке рішення і припинили переслідувати авто.

Пізніше «Тойоту» знайшли покинутою в сусідньому районі. Всередині салона були два газових балони, дві бейсбольні битки, камуфляжні костюми із написами «Охорона» та «Охорона комплекс», дві маски із прорізаними отворами для очей та маски, виготовлені із жіночих панчох.

А через сім днів організатора невідомого нападу затримали в Одесі. Під час обшуку в гаражі, який він орендував у Донецьку, вилучено вогнепальну зброю. Показово, що лідер угруповання спокійно прогулювався по набережній із подругою, а коли помітив оперативників — стрибнув у морську воду, намагаючись втекти. До цього за ґратами опинилися члени бригади. Всього до неї входили п'ятеро осіб, раніше судимих за різні злочини. 40-річний вата-

жок має дві вищі освіти і стверджує, що в минулому був учителем малювання. Знання педагогіки і психології, а також колишня судимість за зберігання зброї допомагали йому збирати групу і правильно розподіляти ролі.

Зараз у послужному списку банди — сім доведених пограбувань і розбоїв, а всього на її рахунку понад 25 злочинів. Ступінь участі кожного із фігурантів встановить слідство. Аби не ризикувати даремно, учасники групи обирали для нападу лише «надійні», тобто потенційно грошові об'єкти. Першою жертвою зловмисників став іноземець, який мав у Донецьку свої пункти обміну валюти. У валютчика поцупили портфель із 290 тисячами гривень та 50 тисячами американських доларів. Крім того,

двічі нальотчики грабували жінок, які керували дорогими автомобілями — «Лексус» і «Мерседес». В обох випадках бандити заблоковували вихід своїми машинами та відкрито забирали сумки. Грабіжників цікавили лише гроші: мобільні телефони та інші предмети вони викидали за першої ж можливості. А позашляховик «Тойота», який збиралися використати під час нападу на банк, зловмисники забрали у 38-річної мешканки Луганська. Біля супермаркета незнайомці в масках насильно посадили потерпілу до своєї машини, наділи на голову мішок і зажадали ключі від авто. Заволодівши ключами, висадили жертву у безлюдному місці і зникли.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Одна із працівниць магазину до кінця зіграла роль наївної дурепи

Мінпромполітики після доопрацювання надішле на розгляд уряду проект державної цільової програми розвитку авіаційної промисловості на період до 2020 року (*Укрінформ*)

У Криму за 11 місяців нинішнього року ціни виробників промпродукції зросли на 28,2% (*Укрінформ*)

ПОДРОБИЦІ

Кому «Мерседес», а кому — квиток на несправний тролейбус

У Миколаєві з 125 трамвайних вагонів здатні вийти на лінію тільки 26, інші — несправні. А з 58 тролейбусів у робочому стані лише 15. Якщо так буде тривати, трамвайно-тролейбусний парк в обласному центрі незабаром перетвориться в склад металобрухту.

Результат перевірки дворічної фінансово-господарської діяльності КП «Миколаївелектротранс» здивував навіть колишніх працівників КРУ Миколаївської області: порівняно з позаминулим роком трамвайний і тролейбусний пасажиропотоки зменшилися відповідно на 36 і 22 відсотка. Дійшло до того, що маршрут № 11 (Центральний ринок—вулиця 11-а Військова) обслуговує тільки один трамвай.

Керівництво «Миколаївелектротрансу» розводить руками: за що ремонтувати вагони й обновляти парк, якщо немає оборотних коштів — підприємство недоодержало з бюджету 60 відсотків компенсації за перевезення пільговиків.

Але факти, що свідчать про недотепний менеджмент, річ уперта. Як виявилось, ще в липні минулого року «Миколаївелектротранс» придбав у ТОВ «Українські комерційні автобуси» за допомогою дилера ЗАТ «Завод комунального транспорту» — виробника українських тролейбусів, три вагони. Але гроші виявилися викинутими на вітер: жоден із тролейбусів з технічних причин на лінію не вийшов.

Крім того, при заборгованості із зарплати, керівництво комунального підприємства умудрилося витратити понад 40 тисяч гривень на відрядження до Москви й Праги. Воно відремонтувало «Мерседес», який не знається на балансі, профінансувало якусь фізичну особу, яка не перебуває з підприємством у трудових відносинах, для участі у форумі «Ми знаємо, як перебороти кризу» та інше. Більше того, злиденне підприємство надало благодійну допомогу юридичним особам на суму близько 24 тисяч гривень.

За допущені порушення три посадові особи КП «Миколаївелектротранс» притягнуті до адміністративної відповідальності.

Галина ПОРФИР'ЄВА.
Миколаїв.

Хоч іди з шапкою по колу...

Щоб врятувати від продажу медсанчастину заводу «Радіоприлад» (вона ж — Запорізька міська лікарня № 7), потрібно знайти 25 мільйонів гривень

ПРОДОВЖУЮЧИ ТЕМУ

У «Голосі України» вже розповідали про тривожну ситуацію, яка склалася в колективі медико-санітарної частини державного заводу «Радіоприлад». Не маючи замовлень на свою продукцію, колись прославлене підприємство оборонної галузі збанкрутувало, розгубило кваліфіковані кадри і почало «скидати» своє майно на погашення численних боргів. Оскільки основний майновий комплекс заводу (а це 30 гектарів території та 120 тисяч квадратних метрів приміщень) розташований на центральному проспекті поряд з привокзальною площею залізничної станції Запоріжжя—1, то це не дає спокою багатьом, хто хоче ними заволодіти. Зокрема, за борги продали ідальню, де одночасно обідали дві тисячі заводчан, і тепер тут знаходиться «заведеніє» з промовистою назвою «Фуршет».

Та, як кажуть, що з воза впало, те пропало, хоча за фактом розпорошення цільного майнового комплексу стратегічного підприємства прокуратура порушила кримінальну справу. Городянам і місцевій владі найбільше пече загроза втрати приміщень поліклініки й стаціонару медико-санітарної частини заводу, бо тут обслуговують 50 тисяч мешканців Південного житлового масиву. Вже не один рік міська влада добивається від Міністерства промислової політики України передачі цього закладу в комунальну власність, але безрезультатно. Тим часом з дозволу того ж міністерства медсанчастина потрапила в майнову заставу, і тепер її можуть у будь-який момент продати для погашення банківського кредиту.

За словами виконуючого обов'язки директора заводу Сергія Панфілова, ця сумна історія почалася в 2006 році, коли для погашення заборгованості з виплати заробітної плати та обов'язкових платежів до державного бюджету і страхових фондів підприємство позичило в акціонерного «АвтоЗАЗбанку» 20 мільйонів гривень. З того часу змінилися три директори, але жодної копійки від «Радіоприладу» банк так і не отримав. Затеросло 5 мільйонів гривень

процентної ставки, припинив існування й сам «АвтоЗАЗбанк». І ось новий господар — БАТ «Банк Кіпру» — в лютому нинішнього року звернувся з позовом у господарський суд і виграв справу. Після цього дійшла черга до відданого в заставу майна, і 1 вересня судові виконавці описали медико-санітарну частину.

Того самого дня голова Запорізької облдержадміністрації Олександр Старух відправив телеграму Прем'єр-міністру України Юлії Тимошенко з проханням терміново доручити Мінпромполітики подати позов про визнання недійсним іпотечного договору, укладеного «Радіоприладом» та «АвтоЗАЗбанком» 31 травня 2007 року, «з обов'язковим застосуванням в якості заходів забезпечення позову заборони на виключення і відчуження будь-яким способом майна закладу охорони здоров'я до завершення судового розгляду». Підстава: іпотечний договір укладено з грубим порушенням вимог двох статей Закону України «Про заставу» та «Про іпотеку», згідно з якими предметом застави не можуть бути об'єкти державної власності, приватизація яких заборонена.

Активно виступила на захист медсанчастини заводу «Радіоприлад» і міська рада, яка

звернулася до керівників держави із закликом зберегти заклад для працівників підприємства та населення обласного центру. А щодо самого міського голови Євгена Карташова, то в столиці важко знайти посадовця, з ким би він не зустрічався з цього приводу. Врешті-решт, міська рада отримала письмову відповідь міністра промислової політики України Володимира Навицького, в якій він запевнив, що перед керівництвом заводу поставлено завдання не допустити вилучення майна і продажу медсанчастини.

Начебто доброзичливо налаштоване й керівництво БАТ «Банк Кіпру». Принаймні, воно заявило про те, що не хоче псувати стосунки ні з міською владою, ні з городянами. І водночас прагне повернути свої гроші, тому згодне на будь-який компромісний варіант.

Але що вдієш у такому разі? Оскільки жоден з об'єктів стратегічного підприємства не можна ні передати в заставу, ні продати (ось який парадокс!), то єдиним виходом залишається отримання кредиту під державні гарантії під якийсь інвестиційний проект.

— Інших гарантій, крім державних, у нас не може бути, тому що завод перебуває в процесі

дурі банкрутства, — каже Сергій Панфілов.

— В основі цього конфлікту криється проблема управління державною власністю з боку держави, — вважає перший заступник голови облдержадміністрації Олександр Бережний. — Ті, хто бажає поживитися за її рахунок, діють за однією схемою: заводять свої колективи в глухий кут, нарошують борги і роблять усе для того, щоб підприємство стало банкрутом.

На жаль, це правда. Саме за такою схемою був знищений «Південдизельмаш», паралізовано БАТ «Вуглецевий композит». І хоча нинішній керівник «Радіоприладу» ні в кого не викликає сумнівів, без допомоги профільного міністерства він навряд чи зможе в кризовий період самотужки знайти замовників на продукцію заводу, а тим паче — вийти на перспективний інвестиційний проект. Терпіння кредиторів теж не безмежне. Отож, коли за запевненнями столичних посадовців не буде практичних дій, вони почнуть бурю, наслідки якої важко спрогнозувати.

Микола МАНЬКО.
Запорізька область.

На знімку: вхід до поліклініки медсанчастини заводу «Радіоприлад».

Фото автора.

Край потрапив у немилість?

У Чернігівській області склалася критична ситуація з поверненням ПДВ виробникам-експортерам. Як зазначалося на засіданні обласної комісії з вивчення питань відшкодування податку на додану вартість, протягом 10 місяців року загальна сума задекларованої бюджетної компенсації на розрахункові рахунки суб'єктам господарювання становить 178,1 мільйона гривень.

Тобто такі кошти мали б уже бути в регіоні.

— Проте якщо за цей період у поточному році з державного бюджету було відшкодовано ПДВ у сумі 109 мільйонів гривень, — повідомив голова облдержадміністрації Володимир Хоменко, — то за аналогічний період минулого року цей показник становив 203,7 мільйона гривень. На початок листопада залишок некомпенсованих сум ПДВ становив 128,1 мільйона гривень, з них з порушенням законодавчо встановлених термінів — 93,1 мільйона гривень.

При Чернігівській торгово-промисловій палаті за ініціативи експортерів була створена робоча група, основним завданням якої є відстояти законні права підприємств-експортерів. На нещодавній прес-конференції їхні представники заявили, що «Чернігівщина

потрапила в немилість, бо питома вага відшкодування ПДВ підприємствам регіону у загальному обсязі (в Україні. — Авт.) становить лише 0,3 відсотка».

Директор підприємства «Джи-Ен-Ел» Людмила Логінова занепокоєна тим, що «у правовій державі не можна отримати чіткої відповіді, коли нам все-таки повернуть ПДВ».

— Я їздила до Києва, зустрічалася із заступниками голови Державної податкової адміністрації України, — зазначила вона. — Але нам як експортерам продукції у майже всі держави СНД, а також Індії, Пакистан, Малайзію, Китай, Домініканську Республіку, Арабські Емірати, країни Європи і досі не повертають 4 мільйони гривень. А це ж оборотні кошти. Ми цього року на 32 відсотки нарастили випуск продукції. Є урядова постанова, у якій чітко вказано, що тим, хто збільшує експорт, податкова повинна не тільки вчасно, а першочергово повертати ПДВ. Але адекватної реакції з боку ДПА і досі не видно. Так, ми працюємо. Але ж дуже потерпаємо від такої невизначеності.

— Нам держава прострочила відшкодування ПДВ аж на 4,3 мільйона гривень, — зазначив директор підприємства «Форсаж» Валерій Куліч.

Головний бухгалтер підприємства «СТС Україна» Олена Гайдай, директор ТОВ «Агрольон» Валерій Кузнецов повідомили, що їх-

ні підприємства змушені були згорнути експортну діяльність.

— Неповорнення ПДВ має жахливі наслідки і для самих підприємств та людей, які там працюють, і для економіки регіону, — каже директор ніжинської фірми «Сяйво» Микола Шкурко. — По-перше, керівники змушені будуть звільняти людей, що призведе до безробіття. По-друге, місцеві бюджети не отримують кошти від цих підприємств. А це означає, що всі надходження з бюджету (зарплата вчителів та лікарям, фінансування медичних закладів тощо) перебувають під загрозою. По-третє, підприємства-експортери втрачають завоювані протягом багатьох років закордонні ринки збуту. За таких умов ні про яку інвестиційну привабливість регіону не може бути й мови!

Керівники чернігівських підприємств стурбовані і тим, що у Києві не вирішується питання компенсації неповернутого ПДВ у вигляді цінних паперів, надання кредитів за низькими відсотками. Через це у регіоні з кожним днем наростає напруження.

Якщо голос чернігівських виробників-експортерів найближчим часом не буде почутий, на місцях планують вдатися до акцій протесту. Фірма «Сяйво» уже, наприклад, подала позов на одного з керівників ДПА.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігівська область.

«Грибні місця»

Якщо вірити прогнозу однієї з лондонських компаній, що спеціалізується на кредитному маркетинговому аналізі, Україна нинішньої осені увійшла до списку найризикованіших для інвесторів країн. В одній «упаковці» з нашою країною опинилися Аргентина, Венесуела, Латвія, Ісландія, Литва, Казахстан... А найбільш привабливими названо не стабільно передові Японію та Швейцарію, а Нову Зеландію та Австралію.

Залишимо всілякі моніторинги та рейтинги моніторам і розповімо історію, яка може спростувати навіть вельми авторитетні судження. Про свій потужний вклад в українську економіку, до прикладу, ось уже десять літ не шкодує відома у світі ірландська компанія CRH, постійним об'єктом інвестицій якої є підприємство «Подільський цемент». Завод розташований поряд з українською туристичною Меккою — старовинним Кам'янцем–Подільським. За останні роки лише в цьому невеликому місті збудовано 18 готелів. Але ж завод працює не тільки на місто!

Ефективність інвестицій залежить від того, де саме, в яку галузь вкладати гроші, з якими партнерами та як їх освоювати. Це чимось схоже на правило грибників: якщо сподіватися тільки на везіння, можна з порожнім кошиком повернутися, треба знати грибні місця. Не менш важливо, яка співпраця з місцевою владою, громадою, чи не шкідливе нове виробництво, чи надходять від нього податки в обов'язкові державні фонди.

МОВОЮ ЦИФР

За 10 місяців 2009 року ВАР «Подільський цемент» сплатив до бюджетів усіх рівнів та цільових фондів 114,4 мільйона гривень податків, у тому числі до державного бюджету — 96 339 тисяч гривень, до місцевого — 5 657 тисяч, за користування надрами — 30 520 тисяч, податку на прибуток — 53 мільйони, у цільові фонди — 12 396 тисяч гривень.

Коментарі про успіх бізнес-проекту CRH в Україні з вуст її представників звучать нині ще оптимістичніше, ніж у попередні роки. Ще 6 пак: криза, а гігант будівельної галузі «Подільський цемент», уже в першому, надзвичайно важкому для підприємств, кварталі року, заробив 34 мільйони гривень чистого прибутку, а до кінця року очікується вже 150. І це при тому, що крім виробництва, «Подільський цемент» небаченими темпами будується, «народжує» новий завод, що і зводиться, і працюватиме за найпередовішою світовою технологією такої ж всесвітньовідомої, як CRH, фірми «Polisios» (Німеччина). Жодне цементне підприємство на території колишнього СРСР досі не проводило реконструкції в такому об'ємі.

МОВОЮ ЦИФР

У новий проект CRH інвестувала один мільярд 405 мільйонів гривень.

Учора — не сьогодні, сьогодні — не завтра

На території ВАР «Подільський цемент» уже на 14 метрів сягнула новобудова. «До березня 2010-го, — каже голова правління відкритого акціонерного товариства, генеральний директор Семен Дарчук, — усе металеве обладнання, а це щедесь п'ять із половиною тисяч тонн металу, має бути зібране та змонтоване, тоді

три місяці даємо електрикам, і на жовтень готуємо здачу об'єкта». Якщо сьогодні подільські цементники випускають кожну шосту тонну всього українського «борошна» будівельної індустрії, то новий завод дасть усі 20 відсотків вітчизняного цементу. Старі печі, в яких клінкер випалювався «мокрим» способом, можуть залишити діючими, якщо ринок потребуватиме дедалі більше продукції. Нова піч — «суха», вона одна здатна замінити п'ять «старомодних». До того ж, якщо нині піч споживає 1680 кілокалорій енергії, аби випалити одну тонну клінкеру, то майбутня потребує лише 730.

І це ще не все. Колись цементний

Семен Дарчук та Деміан Фітцморіс одразу стали однодумцями.

працював на природному газі, «з'їдав» 40 мільйонів кубометрів блакитного палива щомісяця, був найбільшим його споживачем у цілій Хмельницькій області. Уже передчуваючи газові проблеми, рада директорів CRH, правління ВАР та акціонерне товариство зійшлися на думці про заміну енергоносія. Відтак, ірландці інвестували кошти в переведення виробничого процесу на тверде паливо. Сказати, що економія вийшла значна — не сказати нічого. На підприємстві сталася справжня революція. Інвестори принесли на підприємство абсолютно нову культуру виробництва і стосунків у колективі, стиль життя, ставлення не тільки до роботи, а й до здоров'я та життя кожного. Здається, не залишилося жодної людини, яка не мислить тепер по-новому. Семен Дарчук любить повторювати: «Сьогодні не слід працювати, як учора, а завтра — як сьогодні». Хто не розуміє його — на «Подільському цементі» не приживеться. А більш привабливого підприємства в краї годі шукати. Середньомісячна зарплата тут за два роки зросла на 1035 гривень, ніколи не затримується і становить за десять місяців поточного року 3535 гривень, не кажучи про найрізноманітніші «прінади» — від щорічних оздоровчих, оздоровлення дітей, калорійних копійчаних обідів у заводській їдальні до фактично безвідсоткового кредитування членів колективу. А якщо хочеш будуватися, приміром, то ви-

ЕКОНОМІКА треба знати...

писує цементу, скільки потрібно, в рахунок майбутніх заробітків.

Якщо ти попереду, позаду — спільнота

Чому Деміан Фітцморіс, головний представник CRH, став радником Семена Дарчука, а не взявся власноруч керувати підприємством, акції якого купила компанія? Європейці розуміють: краще за самих українців їх країну не знає ніхто. До того ж Семен Дарчук — член правління Української асоціації підприємств і організацій цементної галузі, входить і до правління спілки керівників підприємств Хмель-

підприємств «Подільського цементу» — створити невеликий цех для заготівлі альтернативного палива. Почали з дров, точніше, з гілок, які щороку повсюди обрізають і щоразу міркують, куди б їх подіти. А наміри — дійти й до «переробки» на паливо міського сміттєзвалища. З ним неабиякі проблеми, як і в більшості українських міст. Час закривати, рекультивувати, а нового немає. Тож кожен крок щодо знищення непотребу місто цінуватиме дуже високо. Європейський принцип успішного бізнесу: враховуй думку громади, якщо хочеш іти вгору.

Партій багато, а я — один

За час свого існування завод став замовником великої кількості соціальних об'єктів, що разом склали мікрорайон багатоповершков. А поміж ними — поліклініка, школа, дитсадок. В останнє десятиліття Семену Дарчуку боляче було дивитись, як буквально розтягли колишній заводський дитсадок. Тепер його не відновив, а в місті на сьогодні величезна черга в дошкільні заклади. «Новому міському голові Анатолію Нестеруку я не зміг нічого кращого порадити, як чим швидше віддати цю будівлю під соціальне житло». Так само вболіває Семен Дарчук за Кам'янець-Подільський район, де його обрали депутатом райради. Коли між гілками влади точиться боротьба, коли зашкалюють політичні амбіції, він нагадує всім, що від них чекають люди. «Ненавість породжує нову ненавість, а страждає народ, адже, коли немає єдиної думки, голосують урізномій, нема перекидки коштів, то не виконуються зобов'язання перед громадою, — каже Семен Іванович. — А безлад в сільському господарстві триватиме доти, допоки земля не стане товаром. Орендований будинок чи квартиру добивають до ручки. Так і з землею. Повинен бути власник. Наш завод теж мав свої гектари, але ми вирішили повернути їх селянам, а займатися ґрунтовніше своєю справою». Семен Дарчук живе за принципом: насамперед я — виробничник. Тому не встрає в політичні протистояння, в яких можна й себе загубити. Каже: «партій багато, а я один». І така поведінка теж має під собою європейські правила толерантності та високого професіоналізму.

Одночасно з цим правління акціонерного товариства повсякчас відгукується на прохання про матеріальну підтримку вразливих груп населення, допомагає інвалідам, бідним. Невдовзі поряд із селищем цементників запрацює церковна трапезна, до будівництва якої, як і самої церкви, доклав зусиль особисто Семен Дарчук. Бідних та голодних людей в Україні бути не повинно, переконаний він. Тому, коли йдеться про звільнення працівника, навіть за порушення дисципліни, він ніколи не поспішає підписувати заяву. Бо за цією людиною стоїть родина, діти, які завтра залишаться без засобів для існування. Модернізація заводу, звісно, передбачає деяке вивільнення робочої сили, що саме по собі болісне. Тому розроблено спеціальну програму, щоб не викинути на біржу багато людей. Звільняючи ж пенсіонерів, завод доплачує їм за кожен рік стажу, відтак, людина йде за прохідну з немалою сумаю в кишені — двадцять-двадцять сім тисяч гривень. На такі гроші можна і Європу відвідати, щоб переконатися: на Поділлі цементний завод не гірший за європейські. А якщо так, то навколо живої успішної промисловості наладиться й усе життя в державі. Тож навіщо говорити про ризики інвестування, коли краще шукати місця, де б укласти капітал у країні, яка і працювати вміє, і за мисленням європейцям не чужа?!

Віра ШПИЛЬОВА.

Фото автора.

У Миколаєві розпочато впровадження енергозбережних технологій у багатоповерхових житлових будинках (*Укрінформ*)

Львівський автобусний завод виграв тендер на поставку 100 автобусів до Чорногорії, *повідомив заступник голови Львівської облдержадміністрації Тарас Федак*

РЕГІОНИ

▶ *ЛУГАНСЬК*

Туберкульоз не хоче поступатися позиціями

Головне управління охорони здоров'я Луганської облдержадміністрації стверджує, що після 15 років погіршення епідемічної ситуації стосовно туберкульозу в області цьогоріч захворюваність зменшилася на 23 %. Правда, не серед дітей і підлітків. Основними причинами такої динаміки називають високий рівень недодивляння випадків туберкульозу, недостатню роботу в осередках інфекції й неповне охоплення туберкулінодіагностикою дитячого населення. Індикатор виявлення бактеріальних форм туберкульозу істотно покращився в містах Стаханов і Лисичанськ. У Луганську ж останні три роки позитивна динаміка не спостерігається. У результаті проведених перевірок, наприклад, виявлено, що в лікувальних установах не виконуються стандарти діагностики захворювання. А протягом останніх двох років у Луганську відсутній міжвідомчий рівень контролю за туберкульозом. До того ж за останні три роки виросла вдвічі захворюваність на ВІЛ-асоційований туберкульоз. Ризик розвитку туберкульозу серед ВІЛ-позитивних в 50 разів вищий, ніж серед ВІЛ-негативних пацієнтів. І в більшості випадків, саме туберкульоз є основною причиною смерті ВІЛ-інфікованих.

Алла АНТИПОВА.

▶ *ОДЕСА*

Одеса залишилася без чаю

Сильна пожежа, що бушувала протягом двох діб в Карантинному провулку в центрі Одеси, практично знищила чаєрозважувальну фабрику. Постраждали й фірми-орендарі, що перебували в адміністративному будинку підприємства.

Шести пожежним розрахункам, що прибули на місце події, довелося працювати в екстремальних умовах — через густу задимленість і складну конструкцію будинку. Завдяки майстерності й відвазі пожежних вогонь було погашено. А ось причини пожежі залишаються невідомими. Будинок розташований в історичному центрі міста й тому експерти не виключають версії навмисного підпалу.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

▶ *ХМЕЛЬНИЧЧИНА*

108 матерів — у черзі за званням

Подання на присвоєння звання матері-героїні 108 мешканкам Кам'янець-Подільського району підготували працівники відділу у справах сім'ї, молоді та спорту райдержадміністрації. Цього статусу буде удостоєно всіх жінок краю, які народили п'ятеро й більше дітей.

На жаль, не всі багатодітні матері дожили до цього щасливого моменту, адже раніше звання присвоювали одиницям. Нині в районі його мають 60 жінок. Невдавно 26 матерів отримали високу нагороду в урочистій обстановці. Чотирьом із них вже надійшла одноразова виплата на суму 6690 гривень.

Віра ШПИЛЬОВА.

Колектив Вищого господарського суду України висловлює глибокі співчуття судді Крелевець Олені Анатоліївні з приводу смерті її матері

КРЕЛЕВЕЦЬ
Марії Йосипівни.

«Мочилов» очільників району

Сьогодні мешканці партизанського краю — пугливі — чи не найбільше переймаються трьома проблемами: майбутніми президентськими виборами, нинішньою епідемією грипу в Україні і... весняним мордобоем, вчиненим у стінах районної адміністрації ще у травні цього року. До того ж потерпілий не хто-небудь, не якийсь там залітний «птах», а посадовець найвищої районної ланки — заступник голови Путивльської районної державної адміністрації Сергій Шестаченко...

Через день після того, як районний начальник вскочив у неприємну халепу — 08.05.09 року — хірург Путивльської центральної лікарні, оглянувши пацієнта, записує до медичної карти: синець лівого ока, садна верхньої губи зліва, а його колеги лікар-невропатолог і нейрохірург виносять вердикт: закрита черепно-мозкова травма, струс головного мозку, а також астено-цефалгічний синдром, вестибуло-атактичний синдром і ще цілий «букет» супутніх болячок. Діагноз путивльських лікарів один за одним невдовзі підтверджують їхні колеги з Білопільської центральної районної лікарні, за ними — нейрохірург Сумської обласної клінічної лікарні і, нарешті, медичні світила з Інституту нейрохірургії імені академіка А. П. Ромаданова АМН України. А крапку ставлять спеціалісти

Центру нейрохірургії Київської обласної клінічної лікарні: закрита черепно-мозкова травма, струс головного мозку.

8 травня Сергію Шестаченку видають лікарняний листок за № 096665 на п'ять днів. Потім продовжують до 15 травня. Та через скарги на постійний головний біль, загальну слабкість, безсоння, запаморочення продовжують курс лікування ще на три дні. А 18 вже лікарська кваліфікаційна комісія видає звільнення до кінця другої декади місяця, потім ще на тиждень, два, три, і так аж до 3 липня. До речі, 20 травня обласний окуліст попутно фіксує в пацієнта початкову ускладнену катаракту обох очей та ангіопатію сітчатки.

Тим часом і через два місяці головні болі, нудота, запаморочення не зникають, і 20 серпня після втрати свідомості Сергій Шеста-

ченко на дев'ять днів потрапляє на стаціонарне лікування до нейро-ротравматологічного відділення Алчевської клінічної лікарні. У виписці з історії хвороби, зокрема, записано: правостороння асиметрія кровонаповнення.

А тепер до суті справи. Як, коли, чому і, головне, хто і за що? Ні, ні, Шестаченко не розпластувався на підлозі, послизнувшись чи перечепившись через дверний поріг.

За словами Сергія Шестаченка, події розгорталися за таким сценарієм. 7 травня після завершення робочого дня до нього в кабінет, в якому перебували працівники райдержадміністрації, зайшов голова Путивльської РДА Микола Бірченко. Шестаченко невдало пожартував на адресу патрона, той образився і вийшов. Щоб розрядити обстановку, підлеглий поспішив до кабінету начальника з наміром вибачитися. У відповідь почув гнівну тираду, що не вміє працювати і буде звільнений з посади. «Коли Микола Бірченко почав підніматися з крісла, я також встав. Потім відчув удар по голові, після якого опинився на підлозі і втратив свідомість, — переповідає події потерпілий. — Коли опритомнів і підвівся — хотів відплатити йому тією ж монетою, але Бірченка вже вітром здуло з кабінету. Знайшов його аж у приймальній голови Путивльської райради, але мене зупинили присутні, котрі перебували на прийомі. Після цього я звернувся по медичну допомогу і подав заяву на хуліганські дії

Майстер забирав картки і отримував стипендію за «пролісків»

За офіційними документами, у цьому ліцеї навчається 159 учнів, але на заняттях присутні не більше 25—30 осіб. Ні, не грип всіх «скосив». Причини набагато серйозніші...

Правило для всіх таке: щоб ліцей працював і, відповідно, фінансувався, у ньому має навчатися не менш як 150 чоловік. Відомо, що середні спеціальні навчальні заклади, у яких готують фахівців робітничих професій, завжди зазнавали проблем з набором учнів. А сьогодні, коли робітниками бути не престижно, колишні ПТУ тим паче переживають з цього приводу великі проблеми. Розмова тут коротка: або ліцей набирає належну кількість учнів, або йому просто «не жити», оскільки його буде розформовано. Як не намагалася дирекція ліцею, але набрати необхідну кількість учнів протягом трьох років не могла. І вирішила діяти іншим шляхом. Свої сили педагоги кинули не на профорієнтаційну роботу, яка, на їхню думку, уже не має позитивного ефекту. Проблема хронічного недобору адміністрація взялася розв'язати за допомогою «мертвих душ».

Справа виявилася неважкою. Педагоги їздили по інтернатах, школах і соціальних службах, шукали сиріт і дітей із малозабезпечених сімей, ксерокопіювали їхні документи і приймали на навчання. Зовні все було правильно. Але річ у тім, що підлітки, котрі потрапили в поле зору педагогів, найчастіше самі не знали — не відали, що стали ліцеїстами. Вони продовжували десь навчатися, працювати або просто ледарювали. Деяким навіть пощастило в тому плані, що їм запропонували «корочку» про середню фахову освіту, хоча в ліцеї вони не тільки не вчилися, а навіть жодного разу не з'являлися там. Щоправда, значилися. Причому, деякі із цих молодих людей уже мали одну середньотехнічну освіту і за законом другий раз за бюджетні кошти здобувати її не могли. Але «парадом командувала» адміністрація ліцею, яка будь-якими засобами прагнула зберегти навчальний заклад і подалі відвести його від межі ліквідації. Ось у такий спосіб вдалося зберегти штат і статус навчального закладу, забезпечити непогане бюджетне фінансування. Усе закінчилося, коли з перевіркою в ліцей прибули співробітники СБУ.

Згодом співробітники КРУ і СБУ встановили більше двох десятків осіб, фактично зарахованих на навчання. Наприклад, група, яка складається з 20 учнів, на теоретичних заняттях була представлена лише двома-п'ятьма ліцеїстами, однак відсутніх у журналах не відмічали. Виходило так, що більше десятка ліцеїстів освоювали навчальний матеріал і навіть одержували оцінки, але насправді на заняттях не з'являлися. Незрозуміла картина спостерігалася і у гуртожитку. Із всіх учнів, хто там зареєстрований, фактично проживає тільки половина. Але пояснити цей факт ні адміністрація, ні педагоги не змогли. «Нахімічили» у ліцеї й з фінансами. Система була така. У банк передається фіктивний пакет документів для оформлення пластикових карток на ім'я учнів, які мають одержувати стипендію через банкомат. Через певний час майстер виробничого навчання приводить «підставних» підлітків, які розписуються про одержання карток. Паспортів у неповнолітніх немає, банк вірить педагогові на слово. Майстер забирав картки і протягом півроку одержує стипендію за «пролісків». Установлено, що за фіктивними довіреностями посадові особи ліцею також отримували стипендії й через касу.

Як встановила перевірка, фіктивне зарахування і липовий навчальний процес тривали з 2007-го по 2009 рік. І весь цей час ліцей щорічно одержував державні асигнування в розмірі 4 мільйонів гривень. Відповідь на запитання, куди поділися ці чималі гроші, дасть розслідування фінансових зловживань.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Жінку врятувала двірничка

Прибираючи на вулиці опале листя, шкільна двірничка... врятувала жінку. Сталося це у селі Марто-Іванівка Олександрійського району.

Спочатку двірник почула крик про допомогу. Лунав він начебто з подвір'я сусіднього приватного житлового будинку. Зазирнула у двір — нікого, тож уже збиралася йти назад, як раптом краєм ока побачила біля криниці взуття... Зазирнула до неї, а там — ледве тримається на крижаній воді старенька матір господаря будинку.

З фельдшерсько-акушерського пункту зателефонували до служби порятунку, і невдовзі її співробітники вже були на місці події. Зрізали бензорізом корбу. Командир чергового відділення Роман Большаков спустився до криниці і надів на вже зовсім знесилена жінку пожежний пасок з рятувальною мотузкою. А на поверхні бідолашну вже чекали медики. З попереднім діагнозом «переохолодження організму» її госпіталізували до центральної міської лікарні. Цього самого дня 70-річна жінка у задовільному стані повернулася додому.

Як старенька опинилася у криниці, пояснити вона не змогла...

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

На знімку: жінку витягають із крижаної води.
Фото прес-служби Головного управління МНС в області.

Як старенька опинилася у криниці, пояснити вона не змогла...

Там, де народжуються фахівці для АПК

ДОСВІД

Білоцерківський національний аграрний університет, який кує висококваліфіковані кадри для сільськогосподарського сектору, знаний далеко за межами нашої держави. Готують тут фахівців, на рівні світових стандартів, конкурентоспроможних на ринку праці. А представлені в університеті наукові школи, зокрема, з ветеринарної хірургії, діагностів і терапевтів України, ветеринарної лейкозології, ветеринарно-санітарної експертизи, визнані в Україні і світі. Майже дві тисячі випускників-аграріїв щороку стають спеціалістами з ветеринарної медицини, технології виробництва і переробки продукції тваринництва, агрономії, лісового та садово-паркового господарства, екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування, водних біоресурсів та аквакультури, фінансів і кредиту, обліку і аудиту, економіки підприємства, менеджменту. Навчають тут й не зовсім сільськогосподарських професій, як кажуть: на злону дня. Після закінчення вишу можна стати правником, перекладачем з англійської, французької, німецької, навіть китайської мови.

Пишаються в університеті й викладацьким складом. Розумного, доброго і вічного студентів навчають 14 академіків, 56 докторів і 228 кандидатів наук. Ректор цього навчального закладу Анатолій Даниленко — також людина непересічна, досить відома в аграрних і політичних колах. Свого часу був головою колгоспу, народним депутатом СРСР та України. Працював у Верховній Раді головою аграрного комітету. Встиг покерувати Держкомземом та Черкаською облдержадміністрацією.

Про кадрові кроки

— Мені Білоцерківський університет рідний, бо свого часу його закінчував, — розповідає Анатолій Даниленко. — Навчався колись на факультеті ветеринарної медицини — це була моя перша професія. Опісля, до 1981 року, працював на Київщині, у рідному селі Карапишах головним спеціалістом, доки мене не викликали в Миронівський райком партії і не сказали: «Є така думка бюро, щоб ви йшли головою колгоспу імені Куйбишева села Яхни». Я заперечив, мовляв, молодий — 27 років було. Першим секретарем був Василь Тихонович Паливода, каже: «На жаль, цей недолік дуже швидко минає... Партквиток маєш?» — «Маю». — «Кругом» — ось і вся агітація. У господарстві села Яхни не було жодного метра дороги з твердим покриттям: ні по селу, ні на ферму. Почали працювати. Гадаю, нормально, бо приїжджаю у Москву — на Дошці пошани на ВДНГ СРСР наш колгосп імені Куйбишева. По тваринництву, за буряки, за м'ясо, за молоко. Працював там п'ять років. Маленьке господарство, а бувало — по півтора мільйона карбованців прибутку.

Потім очолював колгосп імені Бузницького — теж у Миронівському районі — пропрацював там близько шести років, залишив більш як 12 тисяч голів великої рогатої худоби, 14 тисяч свиней, і будівництво, й інфраструктуру. Звідти вибирався народним депутатом Союзу. Але ситуація в Карапишах була непроста. Земляки приїжджають, кажуть: «Ти скрізь працюєш, тільки не в своєму селі». Там колгосп був імені Щорса. Тоді я й пішов працювати у рідні Карапиші. Звідти у 1994 році обирався народним депутатом України другого скликання. Закінчилася каденція — працював на Черкащині головою облдержадміністрації! Викликає Президент Кучма. Вперед — на земельні ресурси! Прийшов у Держкомзем, а там навіть стілець поламааний у голови комітету. Усе почали з нуля... Ми ж тоді організували систему реєстрації, систему кадастру, систему іпотеки, обрахували нерухомість. І якби пішли тим шляхом, то не мали б такої поганой сьогодні ситуації в економіці нашої держави. А так — немає у нас системності.

В університеті працюють десять наукових шкіл: з нейрогістології, цитології та ембріології; ветеринарної хірургії; ветеринарної лейкозології; ветеринарно-санітарної експертизи; паразитології; гістобіохімії; розведення і селекції тварин; прогресивних технологій виробництва продуктів тваринництва; діагностів і терапевтів України; селекції і насінництва картоплі та озимої пшениці. Підготовка науково-педагогічних кадрів здійснюється через аспірантуру та докторантуру за 23 спеціальностями. Діють спеціалізовані вчені ради із захисту докторських та кандидатських дисертацій за п'ятьма спеціальностями.

Про надійний тил

— Чула, що сільгосппідприємство у Карапишах, яким ви колись керували, є своєрідною практичною базою для університету. Чи вдається теоретичні напрацювання, які народжуються в стінах вишу, реалізовувати в цьому господарстві?

— Сказати, що я забув про господарство в Карапишах — це буде нечесно. Цікавлю-

ся. За ці роки в галузі молочного скотарства підприємство значно просунулося вперед. У галузі свинарства є вже півтори тисячі голів свиноматок — 36 тисяч голів свиней в обороті за рік. Досить добре пішла переробка. Сьогодні це сучасне зі світови-

З ДОСЬЕ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Анатолій Степанович ДАНИЛЕНКО народився 4 березня 1953 року. За освітою — ветеринарний лікар та вчитель біології. Закінчив Білоцерківський сільськогосподарський інститут та, заочно, Уманський педагогічний інститут імені П. Г. Тичини, Рівненський державний технічний університет. Має вчений ступінь доктора економічних наук, вчене звання професор.

Заслужений працівник сільського господарства України. Нагороджений орденом «Знак Пошани», орденом Святого Нестора Літописця, медаллю «За заслуги» III ступеню, срібними медалями ВДНГ СРСР (1986, 1988), золотою медаллю ВДНГ СРСР, орденом «За заслуги» III ступеню, відзначений Почесною грамотою Кабінету Міністрів України...

Автор понад 80 наукових праць. Одружений, має двох дочок, трьох онуків.

ми технологіями підприємство. Керує там моя дружина — Валентина Петрівна. Я радію, і дивуюся інколи, як вона працює за технологіями, як навчає і підтягує своїх спеціалістів, адже не кожному це під силу. Вона — фанат. Захистила кандидатську — кандидат сільськогосподарських наук. На базі її підприємства уже чимало було захищено кандидатських та докторських робіт. У нас укладено угоду, є наказ міністра агрополітики щодо співпраці — Карапиші серед базових господарств університету.

До створеного на базі університету аграрного науково-освітнього центру входять сім вищих навчальних закладів 1-2 рівнів акредитації, наукові установи, п'ять науково-дослідних інститутів, тринадцять науково-дослідних лабораторій, Інститут післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини, Інститут європейської інтеграції, Навчально-науково-дослідний інститут економіки і бізнесу, навчально-науково-дослідний центр, а також виробничі сільськогосподарські підприємства.

Про навчальний процес

В університет я прийшов більш як рік тому, на початку вересня. Викликав міністр агрополітики, каже, ситуація така, що потрібно йти в Білоцерківський, ви ж його закінчували... Приїхав. Наказ, представили і вперед до роботи. Насамперед університетську котельню довелося будувати — бо вже вересень, а до неї ніхто не приступав. І гуртожитки, і корпуси ремонтувати, готувати заклад до роботи в зимовий період. І головне — об'єднати колектив. Колектив дружній, професійно підготовлений, багато видатних людей, яких знають в Україні й світі, і мені приємно з такими людьми працювати. У нас створено університетський центр. Окрім університету, до нього входять Білоцерківський техніко-економічний коледж, Козелецький, Золотоніський, Компаніївський, Бобринський технікуми ветеринарної медицини, Олександрійський аграрний технікум, Тульчинський технікум. Готується наказ про входження в університетський центр Маслівського технікуму.

Для чого воно? Було б найлегше не помічати тих проблем. Я їхні проблеми вішаю на свої плечі, але я йду на це свідомо. Закінчує дитина технікум чи коледж, і ми її за напрямом забираємо вже на третій

курс. Ступенева освіта. Жодних іспитів — за результатами навчання вони приходять до нас. Ці діти сільські, вони ширі, незахищені. Ми даємо їм можливість завершити за два з половиною роки (три — на факультеті ветеринарної медицини) навчання і отримали диплом про вищу освіту. Ось для чого нам потрібні технікуми, які входять в університетський центр. Це — захищеність сільських дітей насамперед — і прозоро, і легше, і дешевше. Бо спробуй поїхати в той Київ і яка там вартість проживання в гуртожитку. У нас, до речі, ціни на харчування 5-6 гривень. Бо все своє заготовували. Є у нас навчальне господарство. Коли прийшов, корівки там давали по півтора літра молока. Стадо було хороше, генетично високе. Але без догляду і кормів. Стояли як дрова. Ми з ними почали працювати. В середньому на 6 тисяч кілограмів молока щоріч вийдемо — велика перемога для нас. Підняли свинарство — маємо свинопоголів'я в тисячу голів, у планах — вийти на 4 тисячі. Привезли 208 овець, ще доведемо, і буде у нас 500 овець і 50 кіз. Це навчальна база, практика, і водночас — бізнес.

Університет має працювати і заробляти. Тим більше, Верховна Рада ухвалила закон про наукові парки. Закон, який розв'язує нам руки. Ми можемо укласти угоду, створювати спільне підприємство, тобто вести бізнес для того, щоб надходили кошти на спецхаунок. Я не можу сидіти і чекати від держави, коли мені щось дадуть. Фінансування надзвичайно погане. Комуналка, приміром, 800—900 тисяч гривень треба щомісяця, а держава дала на листопад аж 179 тисяч. Решту заробляй, як хочеш. От ми й працюємо в цьому напрямку, щоб знаходити кошти.

До послуг студентів наукова бібліотека і читальні зали, інформаційні та ресурсні центри, інформаційний відділ, експериментально-клінічний блок, вісім гуртожитків, санаторій-профілакторій. Університет має власну поліграфічну базу, де налагоджено випуск підручників, навчальних посібників, монографій, навчально-методичної літератури, збірників наукових праць тощо.

Про співпрацю

— У вас традиційні вже зв'язки із зарубіжжям?

— До Німеччини студентів направляємо. Співпрацюємо з поляками. Хочемо домовитися, щоб ми приймали студентів з бразильського університету, і наших туди відправляти. Почали працювати з міністерством сільського господарства Бразилії, я вже декілька разів зустрічався з їхнім послом, в університеті у нас він був. Запланована його ознайомча поїздка в Карапиші. Плануємо відкрити потужний центр Бразилія—Україна на базі Білоцерківського наці-

онального аграрного університету. Не обов'язково ж у Києві.

До речі, ви знаєте, скільки коштує гектар землі сільськогосподарського призначення у Бразилії? Так от, 10 доларів. Приїжджай, бери й працюй! Ви знаєте, хто формує ціни цукру в світі? Бразилія. Хто на першому місці з виробництва етанолу (спирт, який заміняє бензин)? Бразилія. І ми маємо закрити енергетику всю за рахунок наших земельних ресурсів. Ріпаку можна на 4—5 мільйонів гектарів щороку сіяти й робити біодизель. У Карапишах ми вже почали перейматися альтернативною енергетикою — хочемо ставити завод з виробництва газу. Працюватиме на відходах: гній, поживні рештки, усе те, що гние під ногами... А у всеукраїнському масштабі за рахунок цього можемо запросто зняти оте газове напруження з нашими сусідами. Усе в нас є. А чого немає? Системності та відповідальності...

— **Визнаватимуться у світі дипломи, зокрема Білоцерківського національного аграрного університету. З одного боку, це — добре, великий успіх України. Але чи не вийде, що Україна за державні гроші готуватиме фахівців, які працюватимуть на економіку інших країн?..**

— Я зрозумів, що ви маєте на увазі. Якщо молодий спеціаліст прийшов у таке господарство, як Карапиші, стартова зарплата у нього — 3 тисячі гривень. А потім, якщо покажеш, що вмієш робити, то професура аж ніяк стільки не отримувє, як у господарстві спеціалісти. Вони не хочуть їхати нікуди.

Правильно ви кажете, вони їхатимуть туди, де краще. І, на жаль, сьогодні дуже багато людей — і науковці, зокрема, виїжджають за кордон. Держава вкладає ресурси, а вони продають свій розум іншим. Якщо ми так підходитимемо до рівня спеціаліста, до рівня їхнього захисту, до рівня їхнього соціального устрою, то воно так і буде. Те, що нині відбувається. У Карапишах якщо йдуть на роботу, господарство має забезпечити житлом, роботою, зарплатою, щоб вони комфортно почувалися.

— **Якими ви уявляєте студентів університету років через десять?**

— Людина має себе презентувати, має показати, на що вона здатна. І студентів на це націлюю. Їм же треба прищепити амбіції, щоб у них були такі амбіції, що Я, тільки Я, і Я доведу, і Я можу найкраще. Оце завдання. А якщо його просто так навчати — прийшов, склав іспити, заліки, диплом вручили, пішов... Ні, треба закласти ще й гонор отой, щоб такий був гордий за себе, що тільки Я, і краще від мене ніхто не зробить. Оце питання...

Бесіду вела
Світлана МАКОВСЬКА.
Фото автора.

Р. С. Враховуючи загальнодержавне і міжнародне визнання результатів діяльності університету в галузі підготовки кадрів, аграрної науки та його вагомий внесок у розвиток агропромислового виробництва Білоцерківському державному аграрному університету Указом Президента України № 1296/2007 від 28 грудня 2007 року було надано статус національного.

«Коли від імені Черновецького нам вручали оглядовий ордер, Дані було три місяці. Тепер йому рік, а в нову квартиру ми так і не заїхали»

КВАРТИРНЕ ПИТАННЯ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Багатодітна мама Тетяна Еджібіа з гордістю показує купку похвальних грамот, найбільше їх — у старшої дочки Діани, вихованки підліткового клубу «Червоні вітрила». Еджібіа — беззмінні учасники міських фестивалів дитячої та сімейної творчості.

Велика родина живе на скромну зарплату тата Зураба. Крім того, Таня одержує декретні виплати на молодшу дитину. Нині ламають голову над тим, де б узяти гроші на невелику переробку. Таня планує утеплити балкон і приєднати його до житла. Тоді нарешті тут можна буде поставити письмовий стіл! Поки що його втиснути нема куди, — у 13-метровій кімнаті ледь уміщаються два «багатоспальні» дивани та два двоповерхові ліжка. Разом з бабусяю — Тамарою Данилівною Желібою — Еджібіа туляться в маленькій двокімнатній «хрущовці». «Особові рахунки розділені, тож квартира формально вважається комунальною, — каже Тетяна. — В одній кімнаті — я з чоловіком і дітьми, в другій, десятиметровій, — моя мама. Раніше вони були суміжні, потім ми поставили гіпсокартонну перегородку».

В апартаментах бабусі всі стіни завішані її вишивками і картинами — із соломки, фізаліса, бананових шкур, сухого листя і дивом відвойованих у грудня осінніх запахів.

— А ось книжки поставити нема куди, — озиряється по сторонах художниця. — Туляться в коробках...

У грудні минулого року молодше покоління творчої родини делегували на концерт «Мелодія для двох сердець» Віталія і Світлани Білоножків. «Ой, рушник, рушничок, кольорова доріжка...», — співала Діана, а Давид з Міланою танцювали. Наприкінці номера під оплески глядачів з-за лаштунків вийшло все сімейство, включаючи Таню з дитиною на руках. Цей епізод усіх зворушив... Просто на сцені від імені київського міського голови Леоніда Черновецького його заступник Віталій Журавський вручив родині Еджібіа документи на 3-кімнатну квартиру в новобудові на вулиці Урловській. «Дивіться, які таланти ми знаходимо!» — похвалився чиновник.

Радості не було меж! За нормами сімейству мали б виділити житло побільше, але зате цю квартиру дали позачергово.

Та потім замість трикімнатної на Урловській від багатодітної мами зажадали здати державі її колишню 13-метрову кімнату. А це означає — залишити бабуся в комуналці з чужими людьми... Таніна мама — член Співки народних художників. Вона багато років очолює підлітковий клуб, який не одне покоління юних киян звикло вважати своєю другою домівкою.

Квартирним бюрократам невтямки: чому, маючи право на зайві 20 метрів у вигляді майстерні або кабінету, Тамара Данилівна не стала на квартоблік. І навіть розділила кімнати — якби вони були суміжні, 13 доньчиних метрів автоматично залишили б їй.

— Та я навіть подумати не могла, що колись держава спокуситься на частину моєї квартири! — розводить руками Тамара Желіба.

«Мама почала клопотати про те, щоб нашу кімнату не відбирали, а передали їй», — розповідає Тетяна. Тоді з житлового управління КМДА зателефоували: бабуся чинить «фізичні перешкоди» у вирішенні квартирному питанню. І замість обіцяного 3-кімнатного житла родині Еджібіа запропонували двокімнатну «чешку» з малесенькою кухнею — на вулиці Машинобудівній. На додачу до їхніх 13-ти метрів.

За законом на кожного члена сім'ї має припадати не менш як 9 квадратних метрів житлової площі. Плюс кухня, коридор та інші технічні приміщення. Тобто родині Тетяни в розрахунок на сімох чоловік мали б надати 63 жилих квадратних метри. А дві кімнати на Машинобудівній ледь «потягнули» на 43. Як розміститися на цьому п'ятачку?

Коли їм вручали оглядовий ордер, молодшому Дані було 3 місяці, а тепер уже рік. Але на життя Еджібіа скаржитися не звикли: замість цього діти Тані вчатьса самостійно заробляти на це саме життя. Старші ходять на кастинги, знімаються в рекламних роликах і кліпах. «Давидові ролі дістаються не статичні, а ігрові, — каже Тетяна. — Можливо, стане нашим Брюсом Вільсом».

— А ти ким будеш, коли виростеш? — цікавився в самій кінозірці.

— Космонавтом-винахідником! — впевнено відповідає Давид. Віднедавна він захопився технічним моделюванням, отож Голівуду доведеться трохи почекаати.

8-річна Мілана теж не відстає від брата: знялася в кліпі групи

Сім'я Еджібіа в своїй 13-метровій кімнаті: тато тримає Давида, на ліжку біля сестри Мілани стоїть старша дочка Діана, мама Тетяна обіймає молодшого сина Даньку.

«Передвиборну агітацію дивитись нам ніколи, — каже Тетяна Еджібіа. — А поставити телевізор довелося на шафу — разом з музичними інструментами».

«Океан Ельзи» і на обкладинці альбому «Глорія». На один з перших дитячих гонорарів, згадує Тетяна, придбали дві величезні теплі ковдри.

Незважаючи на збільшення виплат до догляду за дитиною, з народження кожного чада матеріальне становище родини погіршується. Тим паче в кризовий час. Щоправда, це не привід позбавляти себе щастя материнства, впевнена Тетяна Еджібіа. Мовляв, дав Бог дитину, дасть і на дитину. Але якщо вже міська влада взялася допомагати Всевишньому, то хай не кидає слів на вітер!

Раз на два-три тижні молодша мама вирушає на Хрещатик — сподіваючись записатися на прийом до заступника міського голови Ірени Кільчицької і довідатися, чому її розпорядження про надання квартири родині Еджібіа дотепер не виконано. Але в секретаріаті КМДА її відфутболюють — мовляв, коли буде прийом, поки що не знаємо, а коли дізнаємося, зателефонуємо.

З вересня цього року й донині сто-

личні градоначальники так і не удостоїли багатодітну маму аудієнції. До цього поговорити особисто вдалося тільки з Віталієм Журавським, але, як з'ясувалося, житлові питання — не в його компетенції. З іншими Тетяна Еджібіа спілкується через пошту.

— Навіть у законі зазначено — при наданні житла повинні запропонувати три варіанти, — говорить Тетяна. — Про це я писала й заступникам Леоніда Черновецького, і Президентові, і Юлії Тимошенко. Але всі мої звернення спускали в КМДА. Остання відповідь надійшла у вересні від Голиці — начальника Головного управління житлового забезпечення.

Замість того, щоб запропонувати компромісний варіант, Тетяні висунули ультиматум. Мовляв, оскільки квартиру багатодітній сім'ї дали позачергово, як виняток, то нема чого торгуватися. Або на додачу до своїх 13 метрів бери двокімнатну «чешку» на Машинобудівній, або... чекай своєї черги. Тим більше що нове житло їй надають тимчасово і з квартобліку не знімають.

— З огляду на те, що на рік дають десь 10 квартир, чекати доведеться більше 30 років, — знову зітхає Тетяна. — На квартобліку наша сім'я перебуває з 6 вересня 2004 року. У пільговій черзі (як багатодітна) значиться під номером 328.

До речі, родин із шістьма дітьми в столиці не так і багато — лише чотири десятки. То невже до цих людей не можна підійти по-людськи, — бодай вислухати?

«Чому до нас таке ставлення? — широко дивується Тетяна. — Адже поки мої діти ростуть, соціальне житло подовгу залишається порожнім. Принаймні в будинку на Урловській, де нам пропонували квартиру, багато незаселених трикімнатних. І наша досі порожня».

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

«Я навіть уявити не могла, що наше житло комусь знадобиться!» — зітхає бабуся Тамара Данилівна, оглядаючи свою 10-метрову кімнату.

Прийому не буде?

Чому багатодітна мама досі не одержала обіцяне міською владою житло і з якої причини вона не може потрапити на прийом до Ірени Кільчицької, ми вирішили запитати в київського міського голови Леоніда Черновецького. Але відповіді на офіційний запит поки що не дочекалися.

Коли матеріал готувався до друку, Тетяні Еджібіа надійшов поштою папір за підписом першого заступника начальника Головного управління житлового забезпечення КМДА В. Денисенка. У листі повідомляється: підходящої квартири, просторішої від старої двокімнатної «чешки» в Солом'янському районі, немає. Нагадаємо, що спочатку чиновників це не бентежило: трикімнатні апартаменти Тані пропонували на вулиці Урловській. Чому тепер район пошуку варіантів так звузився, чиновник не уточнив. Натомість із властивим бюрократам цинізмом порадив Тетяні не турбувати градоначальників своїми проханнями: мовляв, аудієнції не буде, оскільки ми й без того вам усе гарненько пояснили.

Роботодавці та виборчі перегони

Передвиборна президентська кампанія в Україні переформатовує суспільство своїми політтехнологічними новаціями. Проте з вуст лідерів вітчизняних роботодавців можна чути: «Всі симпатії та антипатії у сфері політики ми відкидаємо». Чи відповідає це істині? Адже влада здійснюється конкретними політичними партіями, які, за вітчизняною традицією, вибудовуються під окремих харизматичних політиків. І що тоді несе Україні утаємничене єднання Федерації роботодавців України (ФРУ), Конфедерації роботодавців України (КРУ) та Всеукраїнської асоціації роботодавців (ВАР) у Спільний представницький орган (СПО) на національному рівні?

Коаліція роботодавців?!

Можливі мотиви — це переформатування сторони роботодавців під благородними гаслами консолідації організацій роботодавців. Не будемо оцінювати легітимність такого єднання, незважаючи на наявність судового рішення у цьому сенсі стосовно одного з учасників СПО (КРУ) через його невідповідність статусу всеукраїнського об'єднання організацій роботодавців за Законом України «Про організації роботодавців». Більше непокоїть використання громади роботодавців та їх найманих працівників у виборчих перегонах та як це, в кінцевому результаті, позначиться на самодостатності та соціальній відповідальності сторони роботодавців.

Ми пропонуємо проаналізувати політичні симпатії ініціаторів такого єднання (читай — лідерів та функціонерів учасників СПО) та за можливістю змоделювати взаємини учасників СПО в період передвиборної президентської кампанії та наступних парламентських виборів.

Тож логічно інтерполювати їх політичні уподобання з цілями політичних сил, інтереси яких вони так чи інакше представляють.

Так, раду ФРУ очолює народний депутат Юрій Бойко — креативний політик Партії регіонів (ПР). Особистість впливова і в партії, і в економіці. Складно повірити, що, перебуваючи на посаді першого заступника лідера ПР, Юрій Бойко в інших сферах своєї компетентності не переслідуватиме цілі своєї політичної сили, що може визначати і політичні симпатії очолюваної ним ФРУ.

Складніше з оцінками політичної мотивації лідерів КРУ. Президент КРУ Олександр Соколовський (президент Всеукраїнського об'єднання роботодавців легкої промисловості) публічно демонструє свою аполітичність. Та не поспішаймо з висновками щодо політичної індіферентності цієї організації. Думається, що ми не помиляємося, якщо припустимо, що КРУ є проектом її виконавчого віце-президента Олексія Мірошниченка. Після втрати ним у 2003 році посади Голови ради ФРУ він створював КРУ за сприяння корпорації «Індустріальний Союз Донбасу», керуваної на той час нинішнім очільником групи радників Прем'єр-міністра. Не дивно, що першого экс-президента КРУ Віктора Пантелеєнка, що теж мав відношення до «ІСД», призначено заступником мініс-

тра економіки. Отже, політичний курс КРУ, до складу якої входять лише галузеві організації роботодавців, визначається, швидше як проБЮТівський.

Обов'язки Президента ВАРу (третього суб'єкта цього єднання) довічно виконує В'ячеслав Биковець, доки послідовний «нашоукраїнець» Юрій Єхануров служить в органах виконавчої влади. Та не слід виключати повернення Юрія Івановича до президентського «керма» ВАРу — в іншому разі пан Биковець вже давно відкинув би префікс «в. о.» від своєї посади...

Тож партійно-політичну конфігурацію СПО, мабуть, що, визначають ПР, БЮТ та «НУ».

Тож на певному етапі історії представники навіть протилежнорієнтованих політсил шукають підґрунтя для взаємопорозуміння. Проте лише час може показати тривалість такої єдності.

Інтерполюючи політичну ситуацію серед функціонерів СПО на фракції Верховної Ради України (ВРУ), напрошується висновок, що з парламентських партій лише «литвинівці» та комуністи не мають структурованої електоральної підтримки серед роботодавців, що потребує додаткових політтехнологічних кроків кандидатів у Президенти України від цих партій. Не виключено, що в майбутніх парламентських виборах розшириться коло партій з кишеньковими об'єднаннями роботодавців.

«Золота акція» і «зовнішній» чинник

Втім, до загальної політичної характеристики СПО доведеться внести певні корективи, виходячи з політичної орієнтації членів його президії: голова — виконавчий віце-президент КРУ Олексій Мірошниченко (гіпотетично симпатик БЮТ); заступник голови — перший заступник голови ради ФРУ Дмитро Олійник (член БЮТ); заступник голови — в. о. президента ВАРу В'ячеслав Биковець (гіпотетично симпатик, можливо, член партії НУ); керівник секретаріату — Генеральний директор ФРУ Василь Надрага (член Народної партії), що вкладається у формулу: 2(БЮТ) + НУ + НП.

Належність Дмитра Олійника до керівництва СПО посилює позиції БЮТ в цьому єднанні. Отже, у політичній формулі керівництва СПО на рівні таких персоналій, як голова, його заступники і керівник секретаріату, ПР не представлена. Висловлюючись економіч-

ною лексикою, НП має у складі СПО «золоту акцію», оскільки її представник, перебуваючи у трудових відносинах з ФРУ (очолюваної політиком з ПР), може в інтересах саме своєї політичної сили здійснювати потужний вплив на поточну діяльність ФРУ, зокрема, і СПО в цілому.

ВАР ніколи не проводила незалежну лінію в соціальному діалозі, схилиючись ситуативно то до ФРУ, то до КРУ, послідовно орієнтуючись на НУ. Тож про її впливовість можна говорити хіба що на засадах протекціонізму в деяких районах.

Та у складі СПО відсутні ще два суб'єкти сторони роботодавців у соціальному діалозі — потужного свіжоутвореного суб'єкта сторони роботодавців — Об'єднання організацій роботодавців України, утвореного після втрати впливу на ФРУ членом ПР Анатолієм Кінахом. Варто припустити, що бізнесмени, очолювані таким харизматичним громадським лідером і політиком, орієнтуватимуться саме на ПР...

Також нема історично найдавнішого суб'єкта сторони роботодавців, традиційного учасника Генеральної угоди — Спілки орендарів і підприємців України. Із знанням справи можна стверджувати, що керівництво цього об'єднання всіляко прагне працювати в інтересах усього українського бізнесу.

Як подолати конфлікт

Тож неважко пересвідчитися, що конфігурація СПО доволі точно повторює структуру ВРУ шостого скликання.

З другого боку, під СПО закладено ту саму «міну», що й під нинішню ВРУ, де найчисельніша фракція регіоналів перебуває в опозиції, хоч іноді голосує напроуд синхронно з БЮТ та частиною «НУ—НС». Насправді, хоча ФРУ єдине об'єднання організацій робото-

давців представлене в Міжнародному об'єднанні роботодавців від України, проте рішення президії СПО, з врахуванням вищевикладеного, можуть бути не на користь членів ФРУ.

Такий стан речей може мати для сторони роботодавців наслідки, аналогічні тим, що спостерігаємо в роботі чинної Верховної Ради: ситуативні союзи, що змінюються різкою конфронтацією вчорашніх спільників, аж до повного паралічу роботи, особливо якщо зважати, що СПО не представляє інтереси всієї національної сторони роботодавців. Враховуючи те, що «вічні й непорушні» союзи в українській історії були досить нетривалі,

навіть чи СПО у такій конфігурації змінить таку тенденцію.

Найближча грандіозна політична подія у цей період — чергові вибори Президента України. На другому місці за значенням — підготовка виборів до парламенту, а також до регіональних та місцевих рад. Очевидно, якщо СПО використовується і буде використовуватись з політичною метою (напередодні, під час або одразу по завершенні президентської кампанії).

Подальша (після 2011 року) доля СПО від роботодавців опиниться під сумнівом: адже ПР, представники якої вочевидь не змиряться з втратою впливу на сторону власників, ні в разі перемоги їх кандидата на президентських виборах, ні в разі програшу. Втім, переформатування СПО може відбутися й раніше.

У цій ситуації спадає на думку, що при перших ознаках просування представниками партій-конкурентів своїх політичних інтересів у соціальному діалозі ФРУ спробує змінити розстановку політичних акцентів введенням до керівництва СПО (президії та керівництва секретаріату) представника, орієнтованого на іншу політсилу, окрім БЮТ і НП, та допустити ООРУ в коло учасників СПО. Та де гарантія, що за цей час не виникне нова загроза дестабілізації СПО, коли представники ФРУ та ООРУ зачнуть занадто активно просувати інтереси ПР, до якої входять їх очільники?!

Тож лишається розраховувати на реальну демократизацію і деполітизацію не лише сторони роботодавців, а й соціального діалогу в Україні. Першим кроком у цьому напрямі має бути аж ніяк не відсторонення від соціального діалогу окремих об'єднань і організацій роботодавців та підприємців, визначених нинішніми учасниками СПО, які домагаються монопольного права на представництво інтересів усього українського бізнесу в соціальному діалозі, прагнучи узаконити ситуацію Законом України «Про соціальний діалог».

Тут навпаки — всі організації роботодавців і їх об'єднання, а також громадські об'єднання підприємців відповідного статусу, які користуються найманою робочою силою, мають право брати участь у соціальному діалозі в складі сторони роботодавців на відповідному рівні на засадах положень Конституції України та Конвенції Міжнародної Організації Праці при ООН, ратифікованих Україною.

Лише таким чином можна позбавити окремих функціонерів об'єднань та організацій роботодавців

можливості реалізовувати свої протекціоністські, кар'єрні та політичні амбіції, не будемо казати — корпоративні, прикриваючись суспільними інтересами.

Й лише так сторона роботодавців зможе взяти на себе соціальну відповідальність за наповнення бюджетів усіх рівнів та забезпечити соціальні гарантії у суспільстві, а також стати реальним партнером уряду (незалежно від його політичної причетності), спонукаючи його до прозорості у своїх діях.

Віктор ХМІЛІОВСЬКИЙ,
шеф-редактор журналу «Роботодавець», заслужений економіст України.

► КІРОВОГРАД

Розширять базу оподаткування за рахунок філій «чужих» підприємств

Розширення податкової бази має стати одним із першочергових завдань, спрямованих на стимулювання соціально-економічного розвитку Кіровоградщини в наступному році. Так вирішили на черговому засіданні колегії облдержадміністрації.

Після кризового періоду регіон поступово відновлює виробничу діяльність до належного рівня та уповільнює темпи відставання від показників попередніх років, принаймні, відповідного періоду минулого року. За результатами комплексної оцінки соціально-економічного розвитку, область почала повертати свої позиції і посідає нині тринадцяте місце серед 27 регіонів України.

Однак, як повідомила начальник головного управління економіки облдержадміністрації Вікторія Чупрун, відставання у виробничій промисловості, машинобудуванні, металургії та хімічній галузях, які є чи не основними, поки що не буде подолано. Тож із метою покращення ситуації в області спробують поставити на облік усі підприємства, які працюють на території Кіровоградщини, зареєстровані в інших регіонах. Це дасть можливість реєструвати їх в області, збільшуючи в такий спосіб базу оподаткування.

Для прикладу начальник головного управління економіки наводить мережу супермаркетів «АТБ», зареєстровану в Дніпропетровській області, яка має в регіоні чотирнадцять торговельних точок, але сплачує до кіровоградського бюджету з 1 грн. обороту лише 0,002 грн. податків.

За даними головного управління економіки ОДА, таких незареєстрованих у регіоні підприємств налічується понад півтори тисячі.

Петро МЕЛЬНИК.

► МИКОЛАЇВ

Пішли в переплавку обрізи, стволи, магазини

У металургійну піч одного з миколаївських підприємств пішло на переплавлення 346 одиниць вогнепальної зброї, у тому числі револьвери, пістолети, обрізи мисливських рушниць, пневматичні гвинтівки та 111 колючо-ріжучих предметів.

Такий значний арсенал — конфіскаат, вилучений миколаївськими співробітниками правоохоронних органів під час операцій, оперативних заходів, місячників добровільної здачі зброї та боеприпасів. Після переплавки конфіскаат перетворився на зливок металу вагою більш як півтонни. Як повідомив відділ зі зв'язків із громадськістю УМВС області, з початку року в регіоні з незаконного обігу вилучено 321 одиницю вогнепальної та 247 — холодної зброї, чотири гранатомети, шість гранат, саморобний вибуховий устрій, понад два кілограми вибухової речовини й більш як 10 тисяч набой.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

«Діва Марія сказала мені уві сні...»

ХОЧЕТЕ — ВІРТЕ, ХОЧЕТЕ — НІ

Світлані Івасюк вперше приснилася Пречиста Діва в дитинстві. Відтоді вже понад десять літ її навідують сні, в яких з'являється Матір Божа, Ісус Христос, ангели. Ці видіння змінили долю дівчини й усієї великої родини Івасюків. Мешканці села Старуні Богородчанського району, що на Прикарпатті, спочатку не вірили дівчині, а зараз допомагають втілити те, що, як запевняє Світлана, диктують їй святі.

— У першу свою з'яву Пресвята Діва Марія сказала мені уві сні, що тут треба ставити капличку, — розповідає Світлана. — Але де «тут», я не знала. Потім приснився Ісус Христос, який показував, що на місці каплички колись була стара церква.

Про свої сні дівчинка найперше розповіла мамі. Та порадила: «Не хе́туй своїми видіннями. То, мабуть, знак, щоб ти відшукала місце, яке тобі весь час сниться».

Світланка побігла в ліс, прислухаючись, куди поведе її серце. І зупинилася на невеличкій галявинці, де стояло дерево, що нагадувало крісло. Воно здалося їй знайомим, наче уже бачила його уві сні. На гілку дерева дівчинка почепила медальйон Непорочного Зачаття і дерев'яне розп'яття, якими позначила обраність тієї галявини. Разом з мамою розчистили цю безлюдну місцину від чагарників і дерев і почали приходити сюди на нічні чування — запалювали тут свічки і всю ніч молилися. «Бог нас туди кликав, — впевнена Світлана. — Нам було дуже хороше. Зима, падає сніг, свічки горять, кругом тиша, припишкли дерева, а ми мо-

лимося під зорями. Молитви були такі щирі, що відчували: Бог чує нас».

Якось дівчинка під час молитви в лісі побачила видіння: стало дуже світло, з'явився Ісус Христос з дарами в руках. «Я бачу, як Ісус бере накидку, застеляє нею престіл, обходить його тричі, стає вгорі, а ззаду нього — багато ангелів, теж з дарами. Я зрозуміла це як знак, що з нами Божа благодать». Підтримка Світлані й справді була потрібна. Бо люди стали з неї насміхатися. Казали, вигадує казна-що. «Було, — зізнається Світлана, — що я сумнівалася і зневірилася, та Бог весь час підтримував мене».

Люди почали ще більше глузувати з дівчини, коли побачили, як посеред галявини вона почала щось копати. «Наснилося, що в тім місці під землею лежить розп'яття Ісуса», — пояснює Світлана. То була сізифова праця. Що не викопав, яма завалиться. Дівчинка з мамою пішла до монахів і все їм розповіла. Ті пояснили: «Бог хоче випробувати вашу віру. Засипте те місце і будуйте на ньому капличку».

Івасюки так і зробили. Працювали всі, а в родині — семе-

ро дітей. Усі одружені, крім Світлани та Уляни, які ще школярки. Брати їздили на заробітки і видавали частину грошей на будову. Та й сама Світлана якийсь час була за кордоном, заробляла на капличку. Та прикро було, що люди їй не вірили.

«І тоді з'явилася мені Пречиста Діва Марія і сказала: «Розкажіть про все людям, і святі вас підтримають». І ми почали розповідати людям, що робимо. І до нас на підмогу почали приходити односельці. Бувало, що залишали нам по 100, 200, 300 гривень. А якось, коли треба було розплатитися за статую Диви Марії і не вис-тачало 300 доларів, ми знай-

шли саме цю суму в капличці під вазою з квітами...»

Капличку будували від весни до осені. На Покрову 2007 року тут відбулася перша відправа. Капличка вийшла гарна і за розмірами — як маленька церква, вміщає до 20 душ. Усередині Світлана облаштувала все так, як підказували видіння. «Якось приснився образ, на якому Матір Божа тримає Ісуса, а в його руках — чаша, з якої переливалися дари, благодать на землю. Назустріч йшов чоловік з порожніми руками і провалився під землю. Я зрозуміла це так: до Бога треба йти з дарами, добрими справами. І ще старанніше взялася до роботи. А іншим разом бачила

білий пергамент, на якому рука Отця писала, що буде через дорогу від каплички».

Поки що цього дівчина нікому не розголошувала. Каже, ви будете перші. «Через дорогу від каплички буде криниця і басейн, куди стікатиметься цілюща вода з печери Матері Божої». Криницю уже викопали, а поряд і невеличкий ставок. На його березі, розказує Світлана, буде поляна для відправ, бо їй снилося, що Ісус пас багато овець на тому полі.

Щомісяця 13-го числа у цій капличці місцевий священик відправляє молебень. Чому 13-го? «Бо то число Матері

Божої», — пояснює Світлана. Однак в капличку можна зайти, коли хочеш. Вона завжди відчинена для всіх людей. Найбільше односельців приходить сюди помолитися в неділю о 15 годині. «Це — найкращий час Божого милосердя, коли найкраще молитися», — каже дівчина й зауважує, що молитися можна й серцем, а не лише словами. «В кожній людині є частина Ісуса Христа». То як людей можна не любити? Треба старатися всіх любити, усім прощати і за все Богу дякувати. А Бог знає, що нам треба дати і що ми можемо витримати».

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фото автора.

Нічийний обеліск?..

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧІВ

Мешканці села Млинок Зарічненського району обурюються тим, що в їхньому селі приватний підприємець «веде наступ» на обеліск полеглим у роки Великої Вітчизняної війни односельцям — споруджує біля нього будинок з магазином. Відтак, пишуть у листі до редакції мешканці Млинка, будова закріє з одного боку обеліск. Та й з практики знають, що тільки-но в селі з'являється якась продуктова крамниця чи генделік, біля нього, пробачте, облаштовують стихійний туалет. А люди не хочуть подібне бачити біля обеліска Слави, який справедливо вважають святим місцем.

Обеліск Слави у селі Млинок Зарічненського району звели всередині 80-х років минулого століття. На плиті викарбовано прізвища двадцяти одного мешканця села, які полягли в минулу війну. Більше чверті віку сюди приходили родичі полеглих і просто односельці, щоб віддати шану героям. Раніше колгосп брав на себе впорядкування та утримання обеліска Слави, а коли розпався, святиня практично стала нічийною: вона навіть не значиться на балансі Борівської сільської ради, до якої входить Млинок.

— Свого часу ми взяли на баланс обеліск у селі Боровому, — розповідає Борівський сільський голова Володимир Калюта. — Але і той, що у Млинку, ми впорядковуємо, прибираємо біля нього. Щоправда, на обеліску звели гніздо лелеки. Кілька разів ми пробували «переселити» птахів, але марно. Родичі тих, чий прізвища викарбувані на обеліску, вже махнули на це рукою:

мовляв, може, воно й символічно, бо лелеки — мирні птахи...

Якщо чесно, то обеліск Слави має жалюгідний вигляд, давно потребує господарських рук. То є підстави дорікнути і громаді села: якщо вже обеліск нічийний, то невже важко організувати якийсь суботник, щоб насіяти біля нього квітів, скажімо, чорнобривців, посадити кілька дерев для затишку? Хіба у селі, де, наче гриби після дощу, ростуть нові добротні будинки, не знайдеться умільців, щоб привести у належний естетичний вигляд обеліск?

Зрештою, до цієї проблеми віднедавна додалась ще одна, про яку пишуть у листі жителі Млинка, — будівництво біля обеліска житлового будинку разом з магазином. Люди вважають, що новобудова з одного боку закріє обеліск. Відкрито виступити проти цього будівництва вони не наважились — сумніваються, що до їхньої думки хтось прис-

лухається. Тим «хтось» мав би стати сільський голова Володимир Калюта та депутати Борівської сільської ради — та сама місцева влада, яка й надала приватному підприємцю земельну ділянку під забудову, не врахувавши, що це може обурити людей (що, зрештою, і сталося).

Тому хотілося б запитати у сільського голови Володимира Калюти: хіба ж у селі такий дефіцит землі під забудову, що потрібно було саме на цьому місці виділити ділянку під будинок з магазином? Такої ж думки й автори листа: «Пропонували підприємцю ділянку під забудову навпроти діючого магазину, який він, до речі, і орендує, — пишуть у листі люди. — Але ж не захотів, бо там потрібно ще рук докласти: зрізати дерева, ставок засипати... Навіщо, якщо можна побудуватись біля обеліска? Фундамент уже межує з його огорожею. А як зведуть ще стіни і накриють,

то вода з даху стікатиме прямо на пам'ятник. Та ж його й видно не буде за цим магазином. А те, що буде з таким сусідством, здогадатися не важко — ходитимуть, вибачте, до вітру і смітитимуть за обеліском, як у Зарічному за автостанцією. Який він після цього матиме вигляд?»

Як аргумент на користь такого будівництва Борівський сільський голова Володимир Калюта наводить те, що підприємець-забудовник обіцяв стежку до обеліска прокласти, благоустроїти територію біля нього.

Тим часом новобудова біля обеліска має статус «самобуду». З цим погодилась головний архітектор району — начальниць житлово-комунального відділу Зарічненської РДА Олена Дубінецька. Адже рішення Борівської сільської ради про надання забудовнику земельної ділянки є лише підставою для виготовлення необхідної проектної документації та проходження відповідної дозвільної процедури. Зокрема, оформлення права на земельну ділянку, отримання дозволу на будівництво об'єкта містобудування, отримання дозволу на виконання будівельних робіт тощо. Лише маючи останній документ, який видає інспекція державного архітектурно-будівельного контролю, забудовник вправі приступати, власне, до будівництва. Але, як з'ясувалось (і це підтвердили посадові особи у відділі містобудування, архітектури та житлово-комунального господарства райдержадміністрації та інспекції ДАБК), забудовник усіх документів поки що не має. Тому, як підтвердив помічник прокурора Зарічненського району Павло Шкода, це будівництво зупинено, а прокуратура проводить перевірку з цього факту.

Та все-таки в цій історії головне навіть не це, а моральний аспект. І щодо самого будівництва, яке сприймається як наруга над пам'яттю полеглих під час минулої війни, і щодо утримання обеліска, приведення його у належний естетичний вигляд.

Сергій ТИШКОВЕЦЬ,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімку: «самобуд» наступає на обеліск у селі Млинок Зарічненського району.

Фото Сергія ТИШКОВЦЯ.

Володимир Василенко — послідовник Махатми Ганді?

Принаймні його палкий прихильник. І єдиний, хто переклав на українську мову книжку Махатми Ганді «Педагогіка ненасильства»

Цікавий факт. Коли я готував цей матеріал, комп'ютер підкреслив червоним слова «Махатма», «Ганді» і «ненасильство», вказуючи на те, що в українському лексиконі таких слів немає. Може — не потрібні?

Говорить професор Володимир Василенко:

— У світі Махатму Ганді вважають одним із провідників людства. Саме завдяки йому Індія без жодної краплі крові вийшла з-під протекторату Великої Британії. А його філософія ненасильства є основоположною в міжнародному співіснуванні. Адже недаремно 15 червня 2007 року Генеральна асамблея ООН прийняла резолюцію, згідно з якою Міжнародний день ненасильства відзначається саме 2 жовтня — в день народження Ганді. «Око за око робить усіх сліпими», — казав Ганді. Хіба Христос і Будда не проповідували подібне? Махатма Ганді пропагував ненасильство в один із найбільш насильницьких періодів розвитку людства — в ХХ столітті. Революція в Росії, Друга світова війна, ядерні конфлікти і холодна війна... Саме в цей час Махатма Ганді протиставляв себе, як слабку людину, і свою філософію любові і ненасильства жадливій машині людиноненависництва, насильства і жорстокості, що панувала у світі. На жаль, тоді українці були втягнуті у всі ці процеси, і нам було не до філософії Ганді. Проте великий філософ виправдав і наше невігластво, адже одне з його твер-

джень — людина може не вміти читати і писати, головне, щоб вона мала високоморальний характер.

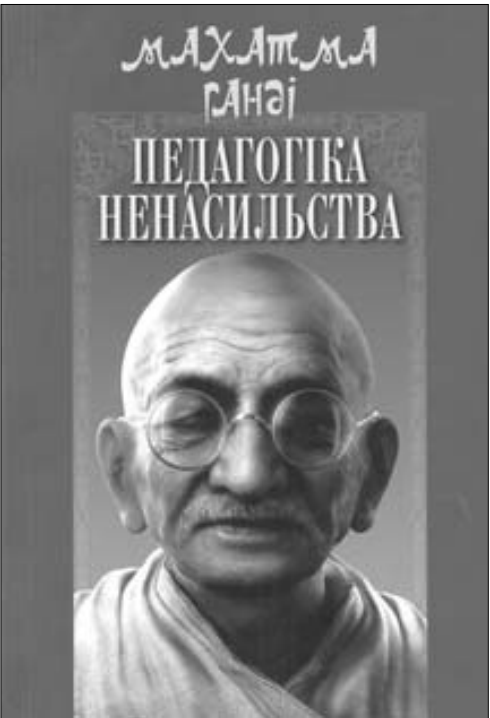
Словничок. «Махатма» у перекладі — «Велика душа».

Виявляється, професор Володимир Василенко — знаний в Індії вчений, передусім як автор книжок про Ганді. А коли у 2002 році Президент України відвідував цю країну з офіційним візитом, то згадував там і праці Василенка про видатного філософа і мислителя Махатму Ганді.

«Я намагаюся на свій власний розсуд втілювати вічні істини в нашому повсякденному житті з його проблемами... Я не можу сказати світові нічого нового. Все, що я зробив, — це експериментував з істиною та ненасильством у настільки широкому масштабі, в якому тільки міг».

(Махатма ГАНДІ, 1936).

А Надзвичайний і Повноважний Посол Індії в Україні Деабрат Саха у виступі на презентації у Кіровограді 5 березня 2006 року книжки Володимира Василенка «Тагор» зазначив: «Для мене велика честь, що сьогодні українські вчені активно досліджують історію Індії, як давню, так і новітню. Якщо подивитись на карту, то важко не побачити, що відстань між нашими країнами вельми значна. Але, незважаючи на це, зв'язки

між нашими народами існують уже понад 3500 років... Тепер Україна — один із стратегічних партнерів Індії. Проте співробітництво повинно бути не лише на державному, а й на рівні особистого спілкування громадян обох країн. Тож взаємне розширення знань про культуру відіграє у цьому надзвичайно важливу роль. Щоправда, всі ті книжки подавалися російською мовою у перекладі з англійської».

«Ганді продовжує те, що розпочав Будда. За вченням Будди перед Духом Любові стоїть завдання створити у світі Нові Духовні Умови; у вченні Ганді Дух Любові саме і робить спробу змінити всі людські взаємини».

(Альберт ШВЕЙЦЕР).

Щоб зрозуміти всю глибину і любов до людей філософії Махатми Ганді, необхідно принаймні прочитати хоча б одну з його робіт. Віднедавна твори великого Ганді можна почитати українською мовою — завдяки професору Володимир Василенку (на знімку). Людині, яка сповідує людські цінності і в вихованні молоді, і в своєму власному житті.

Петро МЕЛЬНИК.

На знімках: Володимир Василенко і Надзвичайний і Повноважний Посол Індії в Україні Деабрат Саха (2006); книжка Ганді у перекладі на українську мову Володимира Василенка, видання 2009 року.

Фото автора та з архіву Володимира ВАСИЛЕНКА.

Релігійна освіта

Для мене зміст релігії — у правді й ненасильстві, навіть більше в одній правді, тому що вона включає ненасильство, що є необхідним і єдиним засобом пошуку істини. От чому все, що сприяє здійсненню цих чеснот на практиці, допомагає й вирішенню завдань релігійної освіти. Краще ніж інші учить той учитель, хто у своєму житті сам суворо дотримується цих чеснот. Я в цьому впевнений. Тоді тільки одна його присутність серед учнів на спортивному майданчику або в класній кімнаті вже є школою засвоєння і фундаментальних чеснот.

Кілька слів про вивчення універсальних основ релігії. Навчальна програма повинна включати вивчення не тільки своєї віри. У студентів потрібно виховати звичку з розумінням і повагою ставитися до доктрин інших великих релігій світу, демонструючи шанобливість і терпимість. За цієї умови вони духовно зміцняться й зможуть гідно оцінити переваги своєї віри. Є тільки одне правило, про яке не можна забувати. Читайте тільки праці відомих прихильників тієї чи іншої віри. Наприклад, якщо ви хочете вивчити «Бхагаватгіту», беріть переклад, виконаний не злісним критиком, а закоханим шанувальником цього великого твору. Те ж стосується й Біблії. Читайте коментарі переконаних прихильників християнства. При такому підході ви зможете відчувати глибинну єдність всіх релігій і хоча б на мить побачити образ універсальної й абсолютної істини, що схована під «пилом теорій і віровчень».

І не бійтеся, що вивчення інших релігій може послабити або похитнути вашу віру. Філософія індуїзму припускає наявність елементів істини у всіх релігіях і пропонує ставитися до них з шаною й повагою. Звичайно ж, це припускає й повагу до власної віри. Вивчення інших релігій не означає ослаблення цієї поваги, просто вона починає поширюватися й на вірування інших людей.

У цьому розумінні з релігією справа складається так, як і культуру. Збереження власної культури не означає презирство до культури інших народів. Воно, навпаки, вимагає всмоктувати все те краще, що є в інших культурах. Так і з релігією. Наші страхи й побоювання — результат отруєної атмосфери, в якій ми живемо, атмосфери взаємної ненависті, злої волі й недовіри. Нас постійно переслідує страх, що ось непомітно хоче підірвати нашу віру в Бога. Ми боїмося за себе й за своїх близьких. Але цьому протиприродному стану прийде кінець, коли ми навчимося з повагою й терпимістю ставитися до інших релігій і їхніх прихильників.

(Махатма ГАНДІ, 1928. Оригінальний переклад Володимира ВАСИЛЕНКА).

НАША ДОВІДКА

Володимир ВАСИЛЕНКО — професор, доктор педагогічних наук, дійсний член Міжнародної кадрової академії. Народився 19 квітня 1954 року в Кіровограді. У 1976-му закінчив факультет іноземних мов Кіровоградського державного педагогічного інституту імені Пушкіна. Працював у ньому з 1978-го по 1995-й деканом та проректором з навчально-виховної роботи. Кандидат педагогічних наук (1982), доктор педагогічних наук (1994). З 1995-го — ректор Кіровоградського соціально-педагогічного інституту «Педагогічна академія». Має опубліковані праці: «В. О. Сухомлинський про самовиховання школярів: навчальний посібник для студентів педінститутів» (1982); «Педагогіка правди і ненасильства. Избранные педагогические сочинения Махатмы Ганди» (1993); «Концепция национального образования Махатмы Ганди» (1994), «Проблема вдосконалення уроку в педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського» (1994); «Махатма Ганді» (1998); «Тагор» (2006) тощо. Сьогодні активно працює з молоддю, яка навчається в Педагогічній академії та в Інституті комерції (Кіровоград).

Серця зігріє «Голос»

Фестиваль «Палкі серця—2009» провели в Кам'янці-Подільському. Так назвали цьогогоріч традиційний огляд творчості громадян міста, котрі мають інвалідність, і, незважаючи на це, радують спільноту своїми талантами.

Загалом у місті вісім тисяч людей з особливими фізичними потребами, але вони такі ж енергійні, веселі, талановиті, як і здорові люди. Їх не зломля, не зігнула хвороба, вони повсякчас прагнуть прикрасити рідне місто власними картинами, вишивкою, квітами з бісеру, співають і танцюють на багатьох фестивалях, зокрема й міжнародних, що відбуваються в Кам'янці. Міська влада всіляко допомагає в оздоровленні та реалізації задумів — у сотисячному місті діє три центри реабілітації.

Підлікувавшись, творчі осо-

бистості мріють навіть про власну справу, як-от голова товариства «Гармонія» Наталія Безпалько. Вона разом із Вірою Гожою, Людмилою Качинською, членами цієї та інших громадських організацій людей з фізичними вадами, і навіть з дітьми із товариства «Мрія», яким керує Надія Харламова, безкоштовно отримали у Старому місті перший будиночок-кіоск для торгівлі сувенірами власного виготовлення. Тож відчули себе нарівні з 60 підприємцями Кам'янця: можуть бути гідними конкурентами тим, хто вже не один рік пра-

цює в цьому бізнесі. А покупці, дізнавшись, хто виготовив сувеніри, охоче купують їх.

Цьогогоріч на фестивалі творчості інвалідів найактивніші учасники, крім подарунків від влади, отримали подарунки від нашого корпункту в Кам'янці-Подільському. Це індивідуальні та офісні календарі на наступний рік. А відомі в краї благодійники допомогли передплатити людям з палкими серцями їх улюблений «Голос України». У списку спонсорів — генеральний директор заводу «Подільський цемент» Семен Дарчук, керівник автотранспортного підприємства АТП—16808 Анатолій Шевчук, депутати міської ради Анатолій Качуровський, Микола Розбам, Сергій Ведерніков та інші.

Віра ШПИЛЬОВА.

Фото автора.

На передньому плані знімку:

Фото автора.

Наталія Безпалько розповідає про гарні зміни у своєму житті.

РЕГІОНИ

► ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСТЬ
Федір Конюхов збудує пам'ятник-маяк

Всесвітньо відомий мореплавець Федір Конюхов, який народився в с. Атманай Якимівського району, не забуває про свою батьківщину. Влітку він разом із братом Миколою викопав для земляків криницю неподалік від збудованої власним коштом каплиці святого Миколая-чудотворця.

Тепер мореплавець задумав збудувати в селі Степок, яке знаходиться на межі з Федотовою косою та островом Бірючим, символічний маяк. Днями він надіслав до Кирилівської селищної ради фотокопії ескізного проекту цієї споруди. За планом її висота сягатиме 36 метрів, купол прикраситиме православний хрест. Розмістять маяк на краю Степка, на його материковій частині, поблизу Утлюцького лиману.

Зазвичай такі споруди служать для морської навігації. У Степку маяк виконуватиме духовну місію. До комплексу увійде й каплиця, де можна буде відслужити літургію у пам'ять про всіх загиблих мореплавців. Кошти на проект Конюхов виділятиме сам і залучатиме інвесторів. А перед початком будівництва хоче дістати благословення самого патріарха Російської православної церкви Кирила.

Микола МАНЬКО.
► ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Засуджені працюють для ГАЕС

Виправна колонія № 67 у Сокирянах Чернівецької області виготовляє понад 50 найменувань продукції. Зокрема, пропонує споживачам різноманітні блоки, плитку тротуарну і оздоблювальну, бордюри, мозаїчні урни і вази, надгробні плити і пам'ятники, колодязні кільця, робочі костюми і рукавиці брезентові, спецодяг, дитячі санки, дитячі ліжка, табурети, кухонні та журнальні столи.

Одним з найбільш перспективних виробничих напрямків, з огляду на будівництво розташованої неподалік Новодністрівської ГАЕС, є електродна лінія. За словами начальника СВК-67 В. Келі, приймаються замовлення на виготовлення електродів марки МР-3, а в місяць у колонії можуть виробити до 1 тонни таких електродів.

Нові виробництва у Сокирянській виправній колонії відкрито на виконання Комплексної програми щодо створення нових робочих місць для осіб, які відбувають покарання в місцях позбавлення волі в Чернівецькій області на 2006—2010 роки.

Сергій СУЛИМА.

Дух людини сильніший від хвороб

Вважає ректор академії народної медицини Юрій Козловський

ПОРАДИ ЦІЛИТЕЛЯ

Поки лікарі, політики і епідеміологи ще дискутують і вирішують, чи справді була в країні пандемія грипу, і наскільки загрозовою вона була для здоров'я і життя українців, кожен уже зумів зробити для себе кілька незаперечних висновків. Насамперед той, що страшнішими за вірус може бути тільки паніка і неготовність протистояти хворобі. Але чи можна передбачити і бути готовим до нових хвиль епідемії? Причому не тільки грипу, а й будь-яких інших захворювань. Про це наша розмова з Юрієм Козловським *(на знімку)*.

— Юрію Костянтинівичу, не секрет, що багато пацієнтів зневірилися в офіційній медицині, не кажучи вже про різних «академіків» та «професорів» від народної медицини. Вас же в науковому світі знають передусім як заслуженого винахідника, доктора технічних наук, академіка Української технологічної академії. Як з цим поєднується цілителство?

— Не наважусь назвати себе практиком-цілителем у глибинному, народному розумінні цього слова, бо природа наділяє таким даром справді обраних, до того ж не так вже й часто. Але в моїй родині завжди була цікавість і до біологічної, і до медичної науки. Тому і я, присвятивши свою і наукову, і виробничу діяльність вивченню механіки, не міг не зацікавитись роботою живого людського механізму. Саме через це ось уже майже півстоліття збираю та вивчаю літературу, яка присвячена найрізноманітнішим методам лікування, у тім числі й народного цілителства. Сьогодні це вже тисячі томів у моїй приватній бібліотеці.

До того ж доля складалася так, що мені доводилось спілкуватись із видатними хірургами, кардіологами і обговорювати з ними різні ідеї проведення операцій. Адже при розробці нових методів оперування просто не обійтись і без технічних розробок інструментів, і без знання суто інженерних законів. І це вже, як то кажуть, моя парафія. А все разом і привело до того, що я зібрав надзвичайно цінну і корисну інформацію, котрою намагаюсь поділитись з усіма.

— Рецептів здоров'я і засобів від усіх хвороб сьогодні зустрічається стільки... А часто виявляється, що переважна більшість їх безсила. То кому вірити? Як лікуватись?

— Є методи, які, на перший погляд, видаються дуже простими і навіть банальними. Але в них

справді сконцентрована мудрість лікарів, і сила природи. Важливо тільки ширше поглядати в це, і тоді найпростіші засоби обов'язково спрацюють. Я переконаний: будь-яке лікування потрібно розпочинати з того, що поселити в свою душу Любов, Добро, Світло, Красу і Радість. Кожен повинен знайти спокій і мир насамперед у собі. І навіть тоді, коли доводиться переживати страшні життєві випробу-

вання. Головне — не втрачати віру, надію, не озлобитись на весь світ, не лякатись його. Тож зафіксуйте у своєму мозку одну думку: «Я повинен бути здоровим і гармонійним до навколишнього світу».

Я далекий від думки, що у разі складних захворювань можуть допомогти лише народні методи. Не треба відкидати і консультацію лікаря, і сучасні методи дослідження, і оперативне втручання, без якого іноді життя просто не врятувати. Але це не завадить вам вийти в ліс, притулитись до дерева (ваш організм сам підкаже, яке вам ближче), спробувати відчутти, як його сила переходить до вас. Хтось простягне руки до неба, вловлюючи космічну енергію, когось вилікує живильне сонячне тепло, а когось — холод глини... Природа дарує тисячі рецептів, але важливо зрозуміти, що немає серед них універсального. Вам дається шанс вибрати те, що підходить. Просто прислу-

РЕЦЕПТИ ВІД ЮРІЯ КОЗЛОВСЬКОГО

Для стимулювання імунної системи столову ложку нагідок залити склянкою окропу, настояти півгодини. Пити по третині склянки тричі на день.

Чистотіл як засіб, що очищає шкіру, шлунково-кишковий тракт, легені, носоглотку, очі, вуха, стримує ріст пухлин, є протимікробним, протизапальним та жовчогінним, можна використовувати так: трилітрову банку до половини наповнити пропущеним через м'ясорубку чистотилом. Все залити горілкою доповна. Приймати по 25 крапель на 100 грамів води тричі на день.

При поліартритах, подагрі, остеохондрозі, атеросклерозі, поліпах, пухлинах, захворюваннях печінки, нирок, виразці шлунка столову ложку трави пол-пала залити склянкою окропу, напарити 15 хвилин. Пити по півсклянки через соломинку за півгодини до їди тричі на день.

хайтесь до себе і до навколишнього світу.

Утім, є і певні обов'язкові кроки. Зокрема, всяке лікування варто розпочинати з очищення організму від шлаків, токсинів, паразитів. Тут може допомогти відвар льону, вівса. Зрештою, будь-які трави, які традиційно використовуються у вашій місцевості. А після цього дайте вашій імунній системі сили за допомогою чаю з шипшини, відвару календули, суміші соку алое та меду.

— Ці рецепти знайомі кожному з дитинства.

— Але чи використовуємо ми їх? Причому не тільки тоді, коли хвороба вкладає в ліжко. Нині політики дорікають одне одному, що країна не була готова до епідемії. А

чи був готовий до неї кожен із нас? Що зробив, щоб додати організму сил та енергії, які так потрібні в боротьбі з хворобами? З куди більшою наполегливістю щодня ми затрачаємо значно більше зусиль, щоб «знести», занепасти наші органи і системи, і не хочемо докласти найменших, аби допомогти їм. Спробуйте протягом тижня вживати петрушку, сік грейпфрута та буряку, виноградний оцет та відвар із насіння кропу. На десерт — фісташки, вишня, чорниця, виноград, горіх, трохи виноградного чи яблучного соку. Через тиждень перепочинку все повторити — і це вже буде гарантією того, що ваші судини очистяться і рівень холестерину в організмі знизиться.

А от для очищення печінки треба докласти трохи більших

насиpte зранку в шкарпетки трохи сухої гірчиці і одягніть їх. Потім випийте чай із шипшини, гілочок смородини і малини, додавши меду. Закапайте ніс соком алое. І наостанок, якщо грип на вулиці просто лютує, покладіть просто в марлеву пов'язку трохи подрібненого часнику. Після цього сміливо можете виходити з дому — усі ці природні засоби стануть надійною профілактикою проти вірусу. Якщо ж ви все-таки захворіли, то не забудьте про чай з липи, соснових бруньок, мати-й-мачухи, цвіту бузини... Добре допомагає компрес на шию із натертого хріну, а у разі кашлю — сітка із внутрішнього свинячого жиру на груди.

Не секрет, що у кожного із нас десь на рівні підсвідомості живе острах захворюти на невиліковні хвороби. Але саме страх і веде до захворювання. Краще переконати себе в тому, що ви знаєте, як їй протистояти. Приміром, дедалі

частіше можна знайти інформацію про те, що профілактикою ракових захворювань можуть бути гриби.

Причому не тільки народні цілителі, а й науковці кажуть про те, що далекосхідний гриб шіітакі і наші рідні веселки, сиріжки, дощовики, лисички, білі гриби, опеньки і шампіньйони можуть протистояти цій страшній хворобі. А багато авторів радять вживати для профілактики звичайну квашену капусту, помідори, огірки, солені гриби.

— А чи не може захоплення траволікуванням, різними видами очищення організму, вживання різних хімічних сполук зашкодити?

— Звичайно, може. Тоді, коли людина втрачає міру, коли вона стає одержимою. Успіх всякого лікування і протистояння хворобі полягає насамперед у тому, щоб відновити гармонію в роботі як самого фізичного тіла, так і в його єдності з духом, почуттями, розумом. Хіба ми не знаємо випадків, коли навіть кохання, найсильніше і найсвітліше почуття, може бути вбивчим. А що казати про лікарські рослини, до складу яких нерідко входять просто ядовиті сполуки? Тому поміркованість, абсолютно у всьому, має бути основним рецептом.

А ще варто не забувати, що людський дух наділений неймовірною силою, досі не розкритою до кінця, і не вивченим потенціалом. Це надзвичайно міцне знаряддя у боротьбі з багатьма недугами. Але тільки добра душа, шире серце і допитливий розум можуть підкорити цю силу. Тому слова давніх мудреців про необхідність постійного вдосконалення власного тіла, душі і розуму — це дуже простий, але водночас такий глибокий рецепт не тільки до здоров'я, а й до довголіття. А, може, й до безсмертя. Та що важливо — нікому не заборонено скористатись цим рецептом.

Розмову записала Ірина КОЗАК.
Фото автора.

► *ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА*

Незрячий священик вирушив пішки до Єрусалима

Отець Ігор Іванів та його поводитир — парафіянин церкви Святої Параскевії УГКЦ в місті Болехові Андрій Калужний вирушили пішки на прощу з Івано–Франківська до Єрусалима.

«Бог і кожен, кого зустріну на своїй паломницькій дорозі, будуть моїми очима, — каже священик. — Будь-яка проща — то проща до Бога. І цей шлях я вимірюю не кілометрами, а силою щирої молитви». Паломницька дорога, що сягає трьох тисяч кілометрів, проляже через Зарваницю, де прочани поклоняться чудотворній іконі Матері Божої Зарваницької, а потім через Бучач, Тернопіль, Чернівці, Одесу. Відтак морем — аж до Єрусалима. Прибути туди о. Ігор Іванів планує на Різдво Христове.

Ця піша проща — не перша в житті священика. Торік чотири місяці тривав його похід до світової святині — Лурду, що у Франції. Отцю Ігорю — 66 років. Раніше він працював начальником геологічної експедиції. Осліп після того, як з дружиною потрапив в автокатастрофу.

Дарина НАЗАРЧУК.

► *КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ*

Потрійне новосілля

Днями в Кам'янці-Подільському відкрито сучасну операційну залу в новозбудованому корпусі об'єднаної державної податкової адміністрації.

«Віднині платники податків не будуть тіснитися в чергах, щоб здати звіти, декларації, отримати консультації, — повідомив начальник ОДПА Михайло Симашкевич. — На цьому ж поверсі розмістяться відділи обліку платників податків, видачі ідентифікаційних номерів, громадських зв'язків. Буде комфортно працівникам — будуть кращими й результати їхньої роботи, активніше наповнюватиметься бюджет».

Новий корпус нарешті об'єднає всі підрозділи цієї служби за однією адресою. У звільнених податківцями колишніх кабінетах, що їх займала служба в комунальному приміщенні, стануть господарями працівники відділу освіти та науки. А цей підрозділ сьогодні займає колишній дитсадок, тож влада має намір невдовзі знову поселити сюди дітей. «Народжуваність у Кам'янці зростає, — констатує міський голова Анатолій Несерук. — Завтра дитсадків треба буде ще більше. Наразі свого місця в дошкільному закладі очікує понад тисяча дітей. Тому новосілля податкової для нас усіх є подвійним святом».

Віра ШПИЛЬОВА.

Роздуми «піхотинця» з «великої хати»

Про тритомник Віктора Гамана «Коридори ЦК»

У передньому слові до свого тритомника щоденникових записів «Коридори ЦК»¹ відомий письменник, «апаратник» колишнього штабу Компартії України Віктор Гаман застерігає свого читача, що він не зрікається свого минулого, бо це минуле було його молодістю, любов'ю, вірою й надією... «Навіть — уявімо й таке, — пише автор, — якщо все це було тільки ілюзією, то й ілюзія, як і казка з дитинства, так само має бути дорогою, оскільки це — неповторне, як неповторне й саме життя».

Віктор Гаман прийшов трудитися у відділ організаційно-партійної роботи Центрального Комітету КПУ в часи застою, коли ЦК КПРС вважав республіканську парторганізацію низовим осередком Комуністичної партії Радянського Союзу. Очільники українських комуністів Петро Шелест і його наступник Володимир Щербицький кожен по-своєму тлумачив визначення «республіканська партійна організація». Перший із них наполягав, що це «Компартія України» (до речі, вона єдина серед союзних осередків мала своє Політбюро ЦК). Другий же визнавав себе виконавцем волі Москви, адже розумів, що не може бути й мови про самостійну політику партійців республіки.

Звісно, рядовий працівник «великої хати» прагнув у цьому становищі залишатися об'єктивним, нібито безстороннім спостерігачем, але в потаємних записках зустрічаємо те, про що він думав насправді. Зауважував інше, типу: «Дурниця, а не резолюція», або одним словом осуджував те чи те партійне рішення: «Абракадабра». Та найчастіше штатний інструктор, консультант («піхотинець» апарату, як він себе називає) мав скоротити статутним вимогам і неписаним правилам внутріпартійного співжиття й виконувати свої безпосередні завдання — готувати «обов'язкові документи».

Це був особливий жанр цеківського побутописання — підготовка постанов, доповідних, інформація про діяльність місцевих парторганізацій, матеріали до чергового випуску партійного бюлетеня внутрішнього вжитку та для доповідей вищих посадових осіб. Ці «твори» Віктора Гамана оприлюднювалися хіба що на зборах, нарадах, конференціях і з'їздах, тому

¹ Віктор Гаман. Коридори ЦК. Т.1 (584 с.), т.2 (608 с.), т.3 (432 с.). Київ, «Логос». — 2007-2008. Післямова «Головне не матеріал, а майстер» — Леоніда Остроушка.

він як творець численних цеківських паперів подає їх у книгах часом анонімно, не зазначаючи імені автора (або авторів).

Мабуть, такі «щоденні записи» було б зазвичай читати нудно, аби велися вони не рукою письменника. Відчувається, що автор часто просто не в силі притлумити враження від розмов і зустрічей із людьми і в центрі, і на периферії. У його щоденниках-нотатках містяться зроблені потай записи про бачене й чути, закарбовано «крамольні» думки, підслухані діалоги, навіть готові сюжети, що згодом, художньо опрацьовані, лягають в основу яскравих, психологічно наснажених сторінок. Закоханий в рідне довкілля, автор не обминає і краєвидів, які талановито вписуються в цілісні картини природи.

Здавалося б, навіщо авторові «Коридорів ЦК» образні слівця, замашні вислови, а то й чисто ботанічна номенклатура? Як от назви лікарського зілля, які так рясно потрапили на шпальти літературно-публіцистичних записників: чи то з Михайлівської цілини, чи з луків Кончі-Озерної, чи з ботсадів, а то й із народних уст. Та коли читаєш книжки Віктора Гамана, то переконуєшся, що без цієї підпомиги не вийшла б у світ його «земляцька» трилогія, дилогія «Знахар» і ціла низка інших романів: «Заморозки весни не зупинять», «Один місяць сходить, а другий заходить», «Кохання на вітрах розлук», «Каскад ставок», «Мілана», «Знайти людину» та ін. На сьогодні в автора тільки романи 12. У «Коридорах ЦК» від задуму до написання простежується історія повісті «Беріть квіти, мадам».

Надзвичайно роботящий і успішний літератор, Віктор Гаман ніколи не спочивав на лаврах. За підтримки письменників-земляків Василя Минка й Петра Панча, він невтомно працював над словом: у нічні години, у вихідні, під час

відраджень і відпусток. І навіть у лікарняній палаті.

У роки «брежневщини» нелегко було утвердитися не лише на цеківській посаді, а й у громадському житті, у творчому змаганні. Тоді всі досягнення в партії приписувалися єдиній особі — генеральному керівнику, який, що й казати, вітав перероблену офіційну фразу «на чолі з Політбюро» на свій кшталт: «Політбюро на чолі з Брежнєвим». Цей «видатний» партійний і державний діяч ленінського типу (!!!), за славослів'ям керівника донецьких комуністів Б. Качури, мало не особисто здійснив усі перемоги «у проведенні внутрішньої і зовнішньої політики партії, у створенні винятково сприятливої обстановки для творчої роботи». В оцінці партійної діяльності республіки Віктор Гаман неодноразово посилається на спогади Петра Шелеста й видання Валерія Врублевського — першого помічника Володимира Щербицького. Постать В. В. у письменника — досить неординарна, та все ж породжує думку на зразок «політика — такі повія вічна».

Попри величезну апаратну завантаженість у стінах цієї «великої хати» автор зумів стати кандидатом філософських наук. Тут він написав чимало сторінок художньої прози й публіцистики. Із

збільшенням родини йому поліпшують житло і, зрештою, переселяють у квартиру, де раніше мешкав перший секретар ЦК ЛКСМУ, а згодом інспектор ЦК КПУ Анатоль Гіренко...

Та за цим поступовим і беззастережним сходженням чайлась прихована небезпека: заздрість чиновницької братії, всіякі перепони кар'єристів у просуванні в літературі й науці, причіпки керівництва відділом з найменшого приводу.

Автор щедро вкраплює у розповідь події свого особистого життя: напівсирітське існування у селі, зустріч з коханою дівчиною, одруження, облаштування родини в Києві, народження доньки й сина. І як вибух — смерть найдорожчої в світі людини, розпад сім'ї. Оточення не тільки не підтримало свого співробітника в біді, а, навпаки, напосіло на нього зусіб'я зі звинуваченнями, ніби авторитет високої установи він використовує для творчого і наукового просування. Доволі банальне, несправедливе, а тому дуже болісне звинувачення. Талант геть ігнорувався. І автор опинився «на межі зриву».

У письменника вистачило віри в себе, мужності й сили духу подолати всі неприємності, не втратити бійцівських якостей. Завдяки йому ми побували в різних коридорах влади: обкомівських, цеківських, урядових, парламентських. А це щось та важить. Не кожному вдається проникнути в ті таємниці і, більше того, — ознайомити з ними читача. Пізнати справжню правду «верхів» — це означає, передовсім, подивитися на історію держави правдивими очима. До того ж, показати народу ізсередины діяльність «правлядних структур» — і не пером високосоподового партійного чинуші, а сумлінним словом «піхотинця» з «великої хати» — досвідченого і глибоко обізнаного письменника-дослідника.

Микола ШУДРЯ, письменник, кінорежисер, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Пенсіонери, дорогі ви наші!..

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Нині пенсіонер у багатьох сільських родинах — на вагу золота, бо його навіть мінімальна пенсія багато значить у сімейному бюджеті. Й така обставина спонукає до шанобливого ставлення до поважного віку родича.

Якось на зборах громади одного невеличкого села я була дуже здивована, почувши, як молода жінка сказала сусідці буквально так: «Тобі добре! Маєте двох пенсіонерів у хаті, то є з чого сплачувати за підведення до житла водогону...» Отакої! Пенсіонери, люди похилого віку, котрі завжди вважалися найменш захищеною категорією населення, і справді тепер відчують особливу турботу рідних. Йдеться не лише про належну шану й повагу до стареньких, а й про тривогу за здоров'я та довголіття: нині пенсіонери в багатьох українських родинах — на вагу золота, бо навіть їхня мінімальна пенсія багато значить у сімейному бюджеті. Й така обставина спонукає до шанобливого ставлення до поважного віку родичів. Доводилося спостерігати, як по покупках: шкільне приладдя, одяг — частіше до крамниць ходять бабусі й дідуся, до того ж, у визначені дні, коли приносять пенсію.

Воно й не дивно: пенсійні виплати — стабільні щомісяця, й навіть мінімальна сума часто більша, ніж зарплата працездатних дітей. Якщо ще є, звичайно, та робота... Та й у численних господарських клопотах бабусі і дідуся підсобляють.

Проте є чимало випадків, коли старенькі залишаються «за бортом». Питання забезпеченої старості нині актуальне, як ніколи. Особливо помітна ця проблема в селах та маленьких містечках, молоде населення яких масово подалося на заробітки. Кажуть, за кордоном, на відстані, черствіють душі, холонуть серця, тому кидають родичів на чужих людей, іноді й на похорон не приїжджають. Ще важче людям похилого віку, які залишилися з якихось причин самотніми. Рік тому, наприклад, я була в комісії, викликаній сусідами старенької кволої жінки, що після смерті чоловіка мешкала сама. Опікуватись нею бралися кілька жвавих молодичок, але хвора

жінка чомусь залишалася невдоволеною, щоразу переписуючи заповіт. Не було їй утіхи, очевидно, й від наступної, інакше не тривожились би сусіди. Тож поскаржилися місцевому відділенню соцзабезу.

— Я їй істи раз на два дні приношу, — ніяково виправдовувалася опікунка. А ми тим часом роздивлялися навколо: складалося враження, що до хворої немічної жінки ніхто не заходив упродовж місяця... Не передати того безладу й хаосу, що панував у просторому будинку, який, за заповітом старенької, по її смерті мав належати цій діловитій жінці. І всі «аргументи» опікунки, як передбачалося — і майбутньої господині дому, балачки про її зайнятість, важливі громадські обов'язки при спогляданні такого побуту допалися, мов мильні бульбашки. Іх, до речі, ця хата давно не бачила. Тому й були на сполох стурбовані сусіди, місцева влада, громадськість... Як результат — через кілька днів хату було не впізнати, від гармидеру і сліду не лишилося. Та недовго раділа від того старенька, померла невдовзі. А її «опікунка» нещодавно зробила в домі дорогий ремонт — як законна господиня, вступивши в права власності.

Та є приклади й істинно людського ставлення до самотніх людей. Приміром, шанована в селі родина чемно доглядає сусідку. В малень-

кому населеному пункті нічого не сховаєш, тож не раз бачили, як вони приносили старенькій жіноччі продукти з крамниці. Хоча про жваву маленьку бабусю не скажеш, що вона вже розміняла десятий десяток. Акуратно в оселі, надворі, та й сама жінка доглянута. Бог не дав діточок, зате добрими сусідами нагородив: і їсти принесуть, і в хаті допоможуть прибрати. Не зважають на те, що має старенька законного опікуна — далекого родича, який навідується вряди-годи бабину пенсію забрати. Привезе тоді сяких-таких харчів і знову поїде, чекати до наступної виплати. Кажуть, підприємливий молодик уже зумів житло ще однієї самотньої жіночки «заробити», доглядаючи її як квартирант.

Певне, наведені приклади — лише децими з нашого повсякденного життя. Але, мабуть, не лише байдужістю окремих людей пояснюються згадані історії. Доводилося чути, що опікунські ради, які є в багатьох країнах, буквально очей не спускають з довіреної сім'ї дитини чи старенької людини, щоб її, бува, хтось не образив. Бо наруга над старістю завжди засуджувалася. А чим же керуються окремі «опікуни», коли нехтують своїми обов'язками, залишається лише здогадуватися.

Людмила СТРАЖНИК. Івано-Франківська область.

Талант геть ігнорувався. І автор опинився «на межі зриву»

РЕГІОНИ

► **КРИМ**
Чорне море облюбували моржі

Сьогодні в Саках пройде щорічний 24-й зліт любителів зимового плавання. Як розповіла Любов Дрягіна, начальник відділу культури, спорту та у справах молоді міськради, на захід прибуде від 130 до 150 гостей з України, Росії, Білорусі та інших держав. Насамперед відбудеться покладання квітів до вічного вогню в Курортному парку, на честь 65-ї річниці визволення України від німецьких загарбників. Далі моржі пройдуться святковим маршем до набережної з піснями та вітаннями від своїх міст. Традиційно учасників чекають особисті та командні запливи. В цей самий час на березі відбудеться театралізоване дійство. Кращих спортсменів нагородять грамотами, косметикою на основі лікувальної сакської грязі та відеофільмами про Саки. У планах — і традиційне посвячення в моржі.

Георгій ВЕРВЕС.

► **ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Дітей безкоштовно лікуватимуть в Італії

П'ятнадцять важкохворих дітей з Дніпропетровщини щороку безкоштовно лікуватимуться в італійській клініці м. Бреша. Про це, зокрема, йдеться у протоколі про співпрацю та партнерство між Комплексом Цивільних лікарень цього міста і Дніпропетровською обласною дитячою лікарнею, який було підписано під час перебування нашої делегації у провінції Ломбардія, повідомила начальник управління зовнішньоекономічної діяльності ОДА Валентина Нацевич.

За словами головного лікаря Дніпропетровської обласної дитячої лікарні Олександра Хитрика, йдеться про особливо тяжкі захворювання, для лікування яких в Україні нема ні методик, ні обладнання, зокрема, про операції з пересадки кісткового мозку, яких у нас не проводять. Домовлено, що в Італії щороку безкоштовно оперуватимуть двох дітей з області, в першу чергу із малозабезпечених сімей і дітей-сиріт. На Дніпропетровщині протягом року існує потреба у двох-чотирьох таких операцій.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

► **СЕВАСТОПОЛЬ**

Менше гостей — більше прибуток

На такий парадоксальний висновок наштовхують дані, опубліковані прес-центром державної податкової адміністрації в Севастополі. Статистичний звіт відомства свідчить: у нинішньому сезоні місто відвідало туристів на 12 відсотків менше, ніж у попередньому. Проте, у фінансовому сенсі курортний сезон удался — від санаторно-курортного комплексу зведений бюджет одержав три з половиною мільйони гривень, що удвічі перевищує торішній показник.

Свій внесок у загальну цифру зробили міські перевізники, які збільшили відрахування до державного і місцевого бюджетів на вісімсот тисяч. Кафе, бари, ресторани та інше «громадське харчування» додали без малого півмільйона. Міські ринки, кількість яких скоротилася, надходження з ринкового збору порівняно з минулим роком збільшили на сто двадцять три тисячі гривень. Ще більш бравурні доповіді податківців «зіпсувала» ініціатива уряду про заборону грабельного бізнесу в Україні: місцева скарбниця втратила через це п'ять мільйонів гривень.

Микола МАГДИЧ.

Баптизм: минуле і сучасне

РЕЛІГІЯ

Минуло 400 років від зародження баптизму в Європі і 100 років заснування євангельсько-баптистського братства на Волині. З цієї нагоди керівництво обласного об'єднання церков ЄХБ запросило до себе журналістів.

Долаючи старі перестороги

Хоч подібний захід в області проводився вперше, на запрошення відгукнулося лише третина журналістів. Напевно, далися взнаки багаторічні перестороги суспільства до баптистів. Їх переслідували в епоху воєвничого атеїзму. Тим часом баптизм — різновид протестантизму, поряд з православ'ям і католицизмом він є одним з основних напрямів християнства. В його основі лежить принцип індивідуалізму: спасіння людини можливе лише через особисту віру в Христа, без посередництва церкви. Єдине джерело віри — «Святе Письмо», як читаєш — так живеш. Баптисти визнають єдиного Бога, але без ікон і церковних атрибутів. Як і православні, вони святкують Різдво Христове, Пасху, Трійцю та інші свята. Хрещення баптизм розглядає — на відміну від католицизму і православ'я — не як таїнство (засіб до спасіння), а як доказ усвідомленої віри. Тому його баптисти приймають лише дорослими. Баптизм заперечує церковну ієрархію. Я запитав у голови обласного об'єднання церков ЄХБ єпископа Володимира Чайки, як звертатися до нього. Він відповів: як вам зручно, можна по імені та по батькові, можна — брате Володимире. А ще ми дізналися, що в церквах ЄХБ — фіксоване членство, яке покладає на кожного відповідальність вести життя по-євангельськи в церкві і в суспільстві. Тут діє відоме з часів раннього християнства правило церковної десятини, турботи про бідних, сиріт і вдов. Тобто кожен член громади щомісяця з доброї волі вносить на її користь помірні пожертвування із своїх прибутків для благодійності. Так служать Богу через служіння людям 7334 члени із 127 церков, які входять до складу обласного об'єднання ЄХБ.

Молодь тягнеться до знань і культури

Перед прес-конференцією раз заглянув у «Большую Советскую Энциклопедию» (1970): «Баптизм, как религиозная разновидность буржуазной идеологии, принципиально враждебен социалистическому мировоззрению. Он культивирует неверие в силы и разум человека, проповедует нигилистическое отношение к общественным интересам, к науке и культуре». Проте судить самі: на Волині при церквах ЄХБ

кві Луцька — «Домі Євангелія» — діють п'ять хорів (по два дорослі і молодіжні, один дитячий), а також духовий, симфонічний оркестри, оркестр народних інструментів, чоловічий квартет, кілька молодіжних груп. Баптисти проводять різні фестивалі, знімають фільми. Деякі і нам показали. Нещодавно побачила світ змістовна і прекрасно оформлена книга «Євангельський рух на Волині в документах і долях людей». Тож з культурою — теж все гаразд.

Раз добром зігріте серце

Доброчинність — одна із найдавніших християнських чеснот. Подружжя Миколи та Ніни Крикот вже дванадцять літ по-батьківському опікується дитячим оздоровчим комплексом «Віфанія», що в селі Дубечне Старовижівського району. Це заклад для дітей переважно з багатодітних та малозабезпечених родин. У таборі — чудові умови для відпочинку, відчувається домашній затишок. Діти купаються в озері, ходять у ліс по ягоди, катаються на велосипедах, роликах, скейтах. А ще отримують практичні уроки християнської етики. Чи-

НАША ДОВІДКА

Народився баптизм 1609 року в Амстердамі, куди переїхала переслідувана на батьківщині група англійських християн. Нині в світі 100 мільйонів їхніх послідовників. 1944 року баптисти об'єдналися з євангельськими християнами в церкву євангельських християн-баптистів. Всеукраїнський союз церков ЄХБ нині найбільший в Європі (200 тисяч осіб). Поширення євангельської віри на Волині йшло в двох напрямках — євангельськими християнами в Ковелі і баптистами в селі Човниці Ківерцівського району. Торік відзначалося сторіччя найстарішої — Ковельської церкви. Перші ж віруючі на Волині з'явилися значно раніше, зокрема, завдяки приїзду з півдня України відомого проповідника Івана Рябошапки. Волинський місіонер Федір Каплун зважав Слово Боже до початку війни 1939 року в 55 населених пунктах області, де засновано десятки церков, більшість з них діють і нині.

створено 120 недільних шкіл, Волинський регіональний Біблійний коледж і Волинський Біблійний інститут, видається журнал «Волинь християнська», щотижня на хвиллях ФМ звучить радіопередача «Слово життя», у Луцьку працює місійна книжкова фабрика, діє християнська медична асоціація. Знайомлячись з роботою цих та інших закладів, журналісти бачили, як молодь працює на комп'ютерах та іншій сучасній техніці, як вона тягнеться до знань. Чи це співвідноситься «с неверием в разум»? А щодо культури, то лише в найбільшій цер-

цях проектів допомогли в ремонті фельдшерсько-акушерських пунктів у селищі Олика, селах Покашів, Одереди, Гор'янів-ка, Муравише, Дерно, Хорлупи Ківерцівського району. Церква «Голгофа» відкрила реабілітаційний центр для тих, хто звільнився з місць позбавлення волі. Церква села Скобелка — притулок для самотніх людей «Надія». Заслуговує на добрі слова реабілітаційний центр церкви «Фіміам», в якому звільнилися від наркотичної та алко-гольної залежності більше ста жінок, а десятки неповносправних отримали тут допомогу в боротьбі з фізичними недугами.

Без перерв і канікул

Справжнім відкриттям для нас стали відвідини комплексу «сиротинець-школа» в місті Ківерці. Зведено цей прекрасний заклад шість років тому за кошти Української місії благовістя, зокрема, родин баптистів — вихідців з Волині Фелікса Каплуна і Едмунда Сардачука, які живуть у США і Канаді. Сиротинець, або пришкільний інтернат, утримується за рахунок їхніх пожертвувань. Місія створила благодійний Фонд «Світло життя», який очолює Петро Волошук (до цього він вісімнадцять років керував Ківерцівським райвідділом освіти). В школі навчається 215 учнів, з них 20 сиріт. Дітьми, позбавленими батьківської ласки, повністю опікується Фонд — годує, вдягає, вчить. Директор Світлана Свиноей розповіла, що школа використовує методику викладання всіх предметів, розроблену академіком Миколою Гудзиком і схвалену Міністерством освіти та науки України. Спрямована вона на те, щоб виявити і реалізувати талант кожної дитини, заохотити її (навіть матеріально) до процесу навчання. Домашніх завдань як таких — немає. Вчителі намагаються дати максимум знань на уроках. Сам виховний процес побудований на основі християнських цінностей. Про ефективність такого навчання свідчить вже те, що торік із 18 випускників 11 вступили до вищих навчальних закладів, з них восьмеро — на державну форму.

Ще одну добру справу баптистів Волині оцінить кожен, хто був у старій частині Луцька. Це відреставроване приміщення колишньої лютеранської кирхи (на знімку). 1960 року її зруйнував страшний ураган. Стихія зірвала шпиль, пошкодила стелю. Держархів, який містився тут, не мав коштів для порятунку пам'ятки. Здавалося, кірха приречена. Тоді за справу взялася громада ЄХБ. Сьогодні це одна з найкрасивіших споруд міста, один із важливих елементів його архітектурного силуету. У ній розташована церква «Дім Євангелія». А повернутий на вершину шпиля колишньої кірхи шестиметровий хрест свідчить про релігійну терпимість її вірних (баптисти хрести визнають, але їм не поклоняються).

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Фото автора.

Відкрите акціонерне товариство "Докучаєвський флюсо - доломітний комбінат" (код ЄДРПОУ 00191856) повідомляє про проведення чергових Загальних зборів акціонерів, які відбудуться 28 січня 2010 року о 13:00 за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Мільмана, 63

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Про обрання робочих органів та затвердження регламенту роботи загальних зборів акціонерів Товариства.
2.Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2008 рік.
3. Звіт та висновки Ревізійної комісії Товариства щодо фінансової звітності за 2008 рік.
4. Про затвердження фінансової звітності Товариства за 2008 рік.
5. Про затвердження порядку розподілу прибутку за 2008 рік.
6. Відкликання та обрання Голови та членів Правління Товариства.
7. Відкликання та обрання Голови та членів Наглядової ради Товариства.
8. Відкликання та обрання Голови та членів Ревізійної комісії Товариства.

**ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ
ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВАТ
"ДОКУЧАЄВСЬКИЙ ФЛЮСО-ДОЛОМІТНИЙ КОМБІНАТ"**

Найменування показника	Звітний період	Попередній період
Усього активів	856 764	333 584
Основні засоби	109 498	111 726
Довгострокові фінансові інвестиції	0	0
Запаси	68 346	56 022
Сумарна дебіторська заборгованість	632 371	125 874
Грошові кошти та їх еквіваленти	3 397	9 824
Нерозподілений прибуток	252 165	52 273
Власний капітал	385 778	187 737
Статутний капітал	105 573	105 573
Довгострокові зобов'язання	117 422	54 188
Поточні зобов'язання	344 468	92 370
Чистий прибуток (збиток)	251 728	51 943
Середньорічна кількість акцій	105 573	105 573
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду	0	0
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом року	0	0
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	3288	3653

Реєстрація акціонерів (їх представників), які прибули до участі у зборах буде відбуватися з 12.00 до 12.50 год. за місцем проведення зборів. Для реєстрації акціонерам необхідно мати при собі паспорт, а представникам акціонерів паспорт та документ, що посвідчує їх повноваження. Тел. для довідок (06275) 3-43-59 .

В. о. Голови Правління **Є.В. Базалій**

ПП «ЮРІАН-Капітал» повідомляє: втрачені картки міжнародного автомобільного страхування «Зелена карта» ЗАТ УСК «КНЯЖА»: UA 015: № 5038916, № 5038917, № 5224211, № 5224570, № 5224661, № 5224662, № 523070, № 523071, № 5232072 і № 5232082; втрачені картки міжнародного автомобільного страхування «Зелена карта» ЗАТ «УІСК «Інвестсервіс»: UA 035 № 5587740, № 5605638, № 5605639, № 5605662, № 5212451, № 5512477, № 5593120, № 5593202, № 5593203, № 5593765, № 5605010, № 5605012, № 5212456, № 5593759 - 5593761 (5 шт.) та № 5605017 - 5605021 (3 шт.); втрачені бланки страхування подорожувачих за кордоном ВАТ «СК «Універсальна»: серія 22-105-С № 12250, та серія 22-103-С № 44582, № 63460, № 79907, № 79909, № 79966, № 79968, № 79970. Всі вищевказані поліси вважаються недійсними і страхове відшкодування по цим полісам здійснюватись не буде.

Господарським судом Рівненської області (33001, м. Рівне, вул. Яворницького, 59) визнано банкрутами та відкрито ліквідаційні процедури :
Постановою від 27.10.2009 р. по справі № 4/29 ТзОВ «Рівне — Метал» (ЄДРПОУ 34643802, вул. Приходька, 50 А, с. Нова Українка, Рівненський р-н., Рівненська обл. 35323).
Постановою від 05.11.2009 р. по справі № 8/22 ВАТ «Здолбунівське автотранспортне підприємство — 1761» (вул. Шевченка, 6, м. Здолбунів, Рівненська обл., 35700).
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Сокотуна В. А. (ліцензія серії АВ № 307444 від 27.04.07 р., м Рівне, вул. Макарова, 56/41).
Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Акціонерний банк "Банк регіонального розвитку"
Місцезнаходження та адреса для листування: вул. Дегтярівська, 8 А, м. Київ, 04050, Україна. Тел. 8 (045) 494-48-40. ЄДРПОУ 19338316, МФО 321024, к/р 32000190901 в Головному управлінні НБУ по м. Києву і Київській області www.brr.com.ua
У відповідності до Постанови Правління Національного банку України №713 від 2 грудня 2009 року в АБ "Банк регіонального розвитку" відкликано банківську ліцензію, призначено ліквідатора - незалежного експерта (за договором) Євсієнка Ігоря Савелійовича та запроваджено процедуру ліквідації Банку.
Задоволення претензій клієнтів Банку (в т.ч. вкладників) відбуватиметься у відповідності до Законів України "Про банки та банківську діяльність" та "Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб".
Вимоги кредиторів приймаються протягом 1 місяця з моменту публікації цього оголошення до 9 січня.
Відповідно до статті 96 Закону України "Про банки та банківську діяльність" вимоги, заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, не розглядаються і вважаються погашеними.
Адреса для подання вимог: 04050 м. Київ, вул. Дегтярівська, 8 А.

Ухвалою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б.Хмельницького, 44-Б) від 10.07.09 порушено провадження у справі № 28/267-6 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Торговий дім "Артемівський завод скловиробів" (код за ЄДРПОУ 32915559, юридична адреса: вул. Шорса, 29, м. Київ, 01133, фактична адреса: провул. Новопечерський, 5-а, м. Київ, 01042).
Ухвалою Господарського суду м. Києва від 06.10.09 у справі № 28/267-6 розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Титаренка Миколою Олександровича (ліцензія серія АВ № 307311 від 01.03.07 р., адреса: 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, буд. 24, кв. 18). Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються на протязі 30 днів з дня опублікування оголошення.

**До відома громадськості!
Підприємство ТОВ
«Смілаенергопромтранс»**

20705, м. Сміла, вул. Ленінградська, 41, тел. (04733) 5-30-67 подало до Національної комісії регулювання електроенергетики заяву про видачу Ліцензії на виробництво та постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом.

Центральний районний суд міста Миколаєва повідомляє, що розгляд цивільної справи за позовом Мартишко Володимира Володимировича до Осадчого Івана Семеновича, Кучерука Юрія Васильовича про стягнення матеріальної та моральної шкоди — призначений на 26.01.2010 року на 11-00 годин.
Засідання відбудеться в приміщенні Центрального районного суду м. Миколаєва що знаходиться за адресою: м. Миколаїв, вул. Потьомкінська, 49 (каб.18). Явка сторін обов'язкова.

26 листопада 2009 року акціонери ВАТ «Львівскладмаш» прийняли рішення про ліквідацію підприємства ВАТ «Львівскладмаш», ЄДРПОУ 05539502, (адреса: 79040, Львівська область, м. Львів, вул. Городоцька, 355, р/р 260032600562, відділення № 3 філія «ПУМБ»).
Голова ліквідаційної комісії - Сушко Олександр Володимирович. Претензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців з дня опублікування оголошення.

ПОВІДОМЛЕННЯ
Відповідно до п. 2 ст. 2 Закону України «Про порядок обрання на посаду та звільнення з посади професійного судді Верховною Радою України» № 1625-IV від 18.03.2004 року Донецький апеляційний адміністративний суд повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання **Ханової Раїси Федорівни** безстроково суддею Вищого адміністративного суду України.

Постановою Господарського суду Харківської обл. (Держпром, 8-й під., пл. Свободи, 5, м. Харків, 61022) від 2 грудня 2009 р. по справі № Б-39/175-09 товариство з обмеженою відповідальністю "Елон" (код ЄДРПОУ 32567217, адреса місцезнаходження (поштова адреса): 61075, м. Харків, пр. Орджонікідзе, 24, кв. 1, визнано банкрутом і відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Цимберова Дмитра Ілліча (ліц. АВ № 347104 від 06.08.2007 р., м. Харків, вул. Бакуліна, 9/13, кв. 52).

Постановою Господарського суду Запорізької області (69600, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) у справі № 12/187/08 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Фізичної особи - підприємця Цибуленко Вадима Вячеславовича (м. Запоріжжя, вул. Лермонтова, 6, кв. 97, ідент. номер 2812807918).
Ліквідатором призначено Шонія Маку Вячеславівну (ліцензія АВ № 347300, тел.: (061) 270-81-68, (067) 993-14-82).
Вимоги кредиторів приймаються протягом 2-х місяців. Адреса для листування: 69001, м. Запоріжжя, а/с 7978.

Господарським судом Автономної Республіки Крим (95003, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург, 29/Річкова, 11) порушено справу № 2-6/5987-2009 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Торгівельно-виробнича компанія «Орхідея», яке знаходиться за адресою: 95022, м. Сімферополь, вул. Кубанська, 23а, ЄДРПОУ 13781559, р/р № 260036009 в ВАТ «Ерсте Банк», МФО 380009.
Постановою від 26.11.2009 р. боржника визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура у відповідності зі ст.51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».
Ліквідатором призначено Тамашова Олександра Георгійовича, ліцензія арбітражного керуючого від 12.02.2007р. серія АВ № 307256 (97412, м. Євпаторія, вул. Некрасова, 43, кв. 97).
Заяви кредиторів приймаються у місячний строк з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Черкаської області (адреса: 18000, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307, тел. 45-24-38) від 26.10.2009 р. порушено провадження у справ № 01/2676 про визнання банкрутом Комунального підприємства «Гранд» (адреса: 20700, Черкаська область, м. Сміла, вул. Свердлова, буд. 96; ідентифікаційний код 25728866; р/р 26001311131, 260023001131 в Смілянському відділенні ВАТ «Ощадний банк», м. Сміла, МФО 354659) та введено процедуру розпорядження майном і розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Яценка Андрія Олексійовича (Ліцензія серії АВ № 397341 від 26.11.2008 р., адреса для кореспонденції: 18023, м. Черкаси, а/с 3890).
Вимоги кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються в місячний термін з дня опублікування оголошення і повинні бути направлені на адресу Господарського суду Черкаської області та розпорядника майна.

ВИКЛИК ДО СУДУ
Миколаївський районний суд Львівської області викликає в судове засідання Шапрана Віталія Миколайовича, жителя м. Новий Розділ, вул. С. Бандери, 7, кв. 9, Львівської області та Богуцького Віктора Романовича, жителя м. Києва, вул. Луначарського, 3-а, кв. 38, як відповідачів по справі за позовом ВАТ КБ «Надра» про стягнення заборгованості за кредитним договором.
Судове засідання відбудеться 21 січня 2010 року о 12 год. 00 хв. у приміщенні Миколаївського районного суду Львівської області за адресою: 81600, Львівська область, м. Миколаїв, вул. І. Мазепа, 29, каб. 16.
У випадку чергової неявки в судове засідання, справа буде розглянута у відсутності відповідачів, на підставі зібраних по справі доказів.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (вул. Куйбишева, 1-а, м. Дніпропетровськ, 49600) від 26.11.2009 р. по справі № Б38/108-09 Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «АКФА» (пр. Кірова, буд. 131-б, кв.79, м. Дніпропетровськ, 49055; код ЄДРПОУ 21855421, п/р 26004581820100 у Банку ДОД «Райффайзен банк Аваль», МФО 305653) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.
Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шевцова Євгена Вікторовича (а/с № 3925, м. Дніпропетровськ, 49069), ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України серії АБ № 216778 від 25.02.2005 р.
Претензії кредиторів приймаються в місячний строк з дня публікації оголошення.

Підрозділ примусового виконання рішень Головного управління юстиції у м. Києві повідомляє, що відповідно до експертного висновку, який було проведено ТОВ «Українська експертна група», арештоване іпотечне майно, а саме: нежилий будинок (літ. А) за адресою: узвіз Андріївський, буд. 10, в м. Києві, Подільський район, загальною площею - 242,80 кв. м, який належить на праві власності Юзевичу Івану Богдановичу, що мешкає : Івано-Франківська обл., м. Коломия, вул. Лисенка, 3, кв. 32; м. Івано-Франківськ, вул. Целевича, 1, кв. 17, вартість даного майна становить 6 249 972,00 грн.

Постановою Господарського суду Одеської області (65058, м. Одеса, пр-т Шевченка, 29) від 01.12.2009 р. у справі № 7/481-09-5639 визнано банкрутом Приватне Підприємство «Трансоптимус» (65125, м. Одеса, вул. Базарна, 29, кв. 2, код ЄДРПОУ — 36289160) і розпочато його ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Макогонова С. Д. Заяви кредиторів банкрута приймаються господарським судом протягом тридцяти днів від дня публікації цього оголошення.

Постановою Господарського суду Одеської області (65058, м. Одеса, пр-т Шевченка, 29) від 01.12.2009 р. у справі № 7/480-09-5638 визнано банкрутом Приватне Підприємство «Мібтехелектро Ч» (65125, м. Одеса, вул. Успенська, 77, кв. 8, код ЄДРПОУ — 36154540) і розпочато його ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено Чуприну В. В. Заяви кредиторів банкрута приймаються господарським судом протягом тридцяти днів від дня публікації цього оголошення.

Господарським судом Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1) 18 листопада 2009 року порушено провадження по справі № 7/211-Б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Поділля-Стар» (м. Хмельницький, провулок Івана Франка, 8, код 30960505).
Ухвалою Господарського суду Хмельницької області (29000, м. Хмельницький, Майдан Незалежності, 1) від 02 грудня 2009 року по справі № 7/211-Б введено процедуру розпорядження майном Товариства з обмеженою відповідальністю «Поділля-Стар» (код ЄДРПОУ 30960505, п/р 26007600000041 в ХФ АБ «Брокбізнес-банк», МФО 315858, ІПН 309605022259, юридична адреса: м. Хмельницький, провулок Івана Франка, 8).
Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чернецьку Аллу Анатоліївну (ліцензія серії АВ № 158528 від 11.01.2007 р., адреса: м. Хмельницький, вул. Соборна, 57, оф. 111).
Письмові заяви з вимогами до боржника, а також документи, що їх підтверджують, приймаються протягом 30 днів з дня опублікування даного оголошення.

Великий скіф

Українська еллінізація античного світу (XII—V ст. до н. е.)

Археологи (В. Ключко) довели, що *дорійці*, які протягом XII—XI століть до н. е. заволоділи більшою частиною території Греції (Енциклопедичний словник Ф. Брокгауза та І. Ефрона), були нащадками Сабатинівської локальної культури скіфо-трипільської цивілізації.

Своєю чергою Сабатинівська культура скіфо-трипільської цивілізації (від назви кировоградського села Сабатинівка) була локалізована в Україні.

Саме тому і не є великою дивною, що херсонські *Верхні* та *Нижні Сірогози*, напевно, дали назву грецьким *Сіракузам*. Івано-франківська *Косівщина* проявилася у назві середземноморського острова *Кос*. А українські гори *Карпати* і кримське селище *Курпати*, найвірогідніше, дали ім'я грецькому острову *Карпатос*.

Кримський (С) *Партеніт*, напевно, вплинув на ім'я славетного міста *Спарти*. А Приазовська *Лакедомонівка* могла дати назву державі *Лакедомон* (столицею якої стане місто Спарта).

Більше того, й сама назва *Еллади* простежується в *еллінських* топонімах (назвах) українських населених пунктів, найімовірніше, пов'язаних з культом грозового *Бога Іла* (якого згодом іменуватимуть Зевсом та Ілією).

Серед таких населених пунктів ми можемо назвати сучасне донецьке місто *Ловайськ* або кримське місто *Лаурат*, яке фіксується на карті азовсько-чорноморського Боспорського царства вже у VI—IV століттях до н. е. (мал. 1).

У попередній публікації «Скіфо/еллінський проект «Спарта»» («Голос України», 25.11.2009 р.) ми вже переконалися, що справжня Еллада розташовувалася на території сучасної України. І була вона метрополією грецької Еллади, цивілізаційні за-сади якої створила скіфо/еллінська Спарта.

Мал. 1. Карта Боспорського царства (VI—IV ст. до н. е.) — батьківщини славетного скіфо/еллінського (українського) героя Геракла (місто Мирмекий або Гераклій (?)).

Спартеніти—Спартакіди—Спартак

Згадавши слова німецького історика О. Мюллера (1844 р.) про те, що «найрізкіше виявився характер дорійського племені в Спарті», нагадаємо про рівнозначний синонімічний ряд: *спартанці*=*спартеніти*=*лакедомоняни*.

Але найбільше привертає нашу увагу філологічне споріднення, яке простежується у назві міст *Спарта* (Греція), (С) *Партеніт* (Україна), скіфо-еллінських іменах царів Боспорського царства — *Спартакідів* та героя антиримського повстання — *Спартак*.

Тільки сліпий не побачить, що в цих топонімах та іменах явно простежується корінь імені Бога війни *Ареса* — головного бога *скіфів/аріїв* і *спартанців/дорійців*.

Бог *Арес*, як свідчить Б. Х'юз, був одним із головних богів і в пантеоні приазовських скіфських племен *амазонок*, що воювали разом з *троянцями-теукрами* проти *греків-ахейців* під стінами Трої.

Відоме широкій історичній громадськості й ім'я скіфсько-

го гладіатора *Спартак*, котрий підняв повстання проти Римської імперії і протягом трохи більш як два роки успішно трощив зі своїм «військом рабів» професійно вишкolenі римські легіони.

Зрештою, через зраду перекуплених Римом морських піратів і власну «германську гру» частини війська рабів (проти скіфсько-го ядра етнічно

строкатої армії «імператора гладіаторів») військо *Спартак* було розбито.

Але свою історичну місію скіфський царевич (хіба міг простий, неписьменний раб організувати 120-тисячну армію? — В.Б.) *Спартак*, на нашу думку, виконав повною мірою.

Принаймні на кілька десятиків років експансія рабовласницького Риму в

Мал. 2. На таких «напівтачанках»-колісницях дорійці/спартанці підкорили спочатку Грецію (яка у II тис. до н. е. не знала «ні коня, ні металу»), а потім і практично весь античний світ.

Геракл (міфічний прабатько скіфів і еллінів) народився в Українській Елладі, поблизу міста Пантікапей/Керч.

У грецькій Спарті (XII—II ст. до н. е.), заснованій скіфами/дорійцями, тривалий час правила династія Гераклідів.

У скіфо/еллінському Боспорському царстві (VI—IV ст. до н. е.) зі столицею у місті Пантікапей тривалий час правила династія Спартакідів.

напрямі «демократичної» (як на той час) *Великої Скіфії* та союзного їй скіфо/еллінського *Боспорського царства* зупинилася.

Унаслідок виснажливої війни римських легіонів з військом «засланого скіфа» *Спартак* Великий Рим був змушений рахуватися з військовою потугою своїх давньоукраїнських опонентів з Північного Причорномор'я.

Спартак: галл чи фракієць?

Так звана «історична традиція» стверджує, що *Спартак* був фракійцем. Проте інші історичні джерела зазначають, що це зовсім необов'язково.

І ґрунтується ця точка зору на тому, що всі гладіатори в Римській імперії ділилися за стилем бою на дві категорії: галли і фракійці.

Відтак *Спартак* міг бути названий фракійцем не за етнічним походженням, а за належністю до певної школи гладіаторів, де навчався професії «вмирати за цезаря» — на догоду ситій римській юрбі.

На це, зокрема, вказує відомий античний автор (з арійським ім'ям — В.Б.) *Плутарх*, який писав, що *Спартак* «був культурною і освіченою людиною, більше схожою на елліна, ніж на фракійця». А римський історик *Аппіан* додає, що «раніше він воював з римлянами, потрапив у полон і був проданий у гладіатори»...

Нам, зрештою, без різниці, ким був Спартак: галлом чи фракійцем...

Ми вже знаємо, що *галли*=*кельти*, тобто *західні скіфи*, котрі починаючи з IV—III тисячоліть до н. е. вийшли з території тогочасної України і перетвори-

ЦІКАВО

Кожен із нас хоч раз цікавився своїм прізвищем, назвою свого міста чи села. Та не всі знають, що існує спеціальна наука, предметом досліджень якої і є власні назви. Називається ця наука ономастикою. В інших країнах нею займаються давно, в Україні серйозно цікавитися почали з кінця 1950-х років. Не дивно, що фахівців у цій галузі — на пальцях перелічити. Кандидат філологічних наук івано-франківець **Мирослав Габора** (на знімку) — поки що єдиний на Прикарпатті ономаст. Найбільш відомі його книжки — «Гідронімія Івано-Франківщини» (2003), історико-етимологічний словник «Назви поселень Івано-Франківщини (Бойківщина, Гуцульщина та Опілля)» (2007), словник-довідник «Назви гір і полонин Івано-Франківщини» (2008).

Все почалося з хобі

— **Мирославе Михайловичу, як ви зацікавилися цією наукою?**
— Колись у бібліотеці випадково натрапив на цікаву книжку про топонімію Буковини. Запитав, чи є схожа про географічні назви Прикарпаття. Ні, не знайшлося, і я вирішив цим зайнятися. Це було як хобі. Спочатку взявся за назви населених пунктів. Далі — річок, гір. Книжки

мої швидко розійшлися. Минувало року «Назви гір» перевидано з доповненнями та уточненнями. До книжки вперше ввійшли назви полонин і урочищ. Нині працюю над перевиданням книжки про назви водних об'єктів. А загалом Прикарпаття порівняно з іншими регіонами лідирує у цій галузі.

— **Який відсоток географічних назв Прикарпаття наразі вивчено?**

«Усіх географічних

— На жаль, у нас немає повної інвентаризації цих назв, тож і не знаємо їх кількості. Якщо проаналізувати класи власних назв, то повний список маємо хіба що найменувань населених пунктів. Щодо річок і потоків, то на Прикарпатті їх понад вісім тисяч. Однак більшість їх найменувань жителям краю невідомі. Ніхто ще також не полічив, скільки в нас гір, хребтів, долин, урочищ. Їхні назви досі не зібрано, не кажучи вже про систематизацію і науковий опис. У моєму словнику, наприклад, проаналізовано майже 2,5 тисячі назв, що позначають близько 3,5 тисячі гір, горбів, хребтів, підвищень, височин, скал, кам'яних брил, скельних утворень, а також 385 найменувань полонин, що стосуються 424 таких об'єктів. Та це ще далеко не всі прикарпатські гори і полонини.

— **Чому кількість назв і кількість географічних об'єктів, які вони означають, не збігаються? Є гори, які називаються однаково?**

— Є і немало. Як-от гора Клява. На Прикарпатті кілька десятків гір так звуться. Слово «клява» означає гору з незалісненою вершиною. З часом така гора могла вкритися лісом, а первісна назва лишилася. Про-

тилежна за значенням назва гори Кичера, від слова «кика» — волосся на голові. Кичера — це гора, заросла лісом. Їх теж на Прикарпатті багато.

— **Так само повторюються і назви річок?**

— Найвідоміший приклад — річка Млинівка. У нашому регіоні їх близько півсотні. Так називають мало не кожну річку, де стояв млин. Чимало потоків носять назви Бистрий, Глибокий, Кривий і т. д.

— **Чи були якісь несподіванки під час ваших досліджень?**

— Найбільшою несподіванкою було те, що часто люди не знають назв своїх річок чи гір. Запитую гуцулку, як зветься річка, що протікає селом, і вона відповідає: «Річка». А з гір, що поряд, можуть пригадати назву однієї. Частину найменувань нині безіменних об'єктів мені вдалося знайти в писемних та історичних джерелах. Ці забуті назви я наводжу у своїх книжках, щоб повернути їх прийдешнім поколінням. Тож дуже важливо ті назви, які нині побутують, зафіксувати. Особливо це стосується найменувань невеликих географічних об'єктів, які досить мінливі. З їх зникненням ми багато втрачаємо.

Що таке Гвіздець

— **Що взагалі дає вивчення географічних назв?**

— Географічна назва — це джерело найрізноманітнішої інформації: мовознавчої, історичної, географічної, краєзнавчої. Ось приклад. По дорозі на Калущ є село Майдан. Чому так називається? Перше, що думаєш: майдан — це площа. Але то лише одне значення. А колись так називали місце, де випалювали соду, гнали смолу, скипидар, робили клепки для бочок. Для цих промислів потрібне було деревне вугілля. Як його виготовляли? Брали тверді породи дерев, складали у купи, запалювали й обкладали глиною. Вони тліли, перетворювалися на вуглини. Деревне вугілля йшло й для варіння скла. Отож маємо село Гута, де варили скло, село Боднарів, де робили бочки. Отак розшифрування географічної назви тягне за собою багато відомостей про життя і побут наших предків та природні особливості краю. Не випадково історики нині залучають результати топонімічних досліджень до вивчення історії географії. Адже у нас, зокрема на Гуцульщині, дуже мало писемних джерел, археологічних даних. І часто лише географічні

Спартак

ли Західну Європу на *Кельтику*. Принаймні ще на картах амстердамських мореплавців XIV століття н. е. ми бачимо, що Західна Європа тоді йменувалася саме *Кельтикою*!

Англійський дослідник **Д.С. Прічард** був переконаний: *кельти/галли мали скіфське походження* і були вихідцями з нинішньої Галичини, що підтверджується й сучасними археологічними знахідками.

До початку I тисячоліття до н. е. *кельти/галли* заволоділи майже всією Європою. Вони були високі на зріст, мали білу шкіру, розвинені м'язи, русе-ве волосся, довгі козацькі вуса, розвинену музично-пісенну культуру, уважно ставилися до свого зовнішнього вигляду, у них панував культ краси.

Улюбленою зброєю *кельтів/галлів*

Мал. 4. Спартак (Франція, Лувр, 1830).

(як і у *скіфів/саків*!) була сокира. Сокира широко використовувалася як бойова та ритуальна зброя, а також як господарський інструмент.

Археологи фіксують появу кельтських поселень на території сучасної України (*село Бовшів на Івано-Франківщині, місто Мукачеве на Закарпатті, село Залісся на Київщині, село Парутине/Троя/Ольвія на Миколаївщині*) починаючи з III тисячоліття до н. е., що свідчить про кельтів/галлів як про корінних жителів України.

Зауважимо, що *Спартак* до захоплення в полон римлянами служив в армії Мітрідата. Отже, цілком можливо, що він міг народитися в районі Ольвії, що розташовується на місці літописної Трої.

Відтак видається правдоподібною гіпотеза, що ***Спартак міг бути за походженням троянцем-теуком!***

Спробуємо дослідити й фракійську версію походження Спартака. Відомо, що *фракійці/тракійці* теж належали до скіфського суперетносу і спочатку жили у Східному Приазов'ї, тобто були *східними скіфами*, а потім переселилися на Балкани...

Отже, в будь-якому разі ми можемо стверджувати про скіфо/арійське походження Спартака і маємо підстави до занесення цього видатного героя до пантеону слави предків сучасних українців!

Спартак: скіфський генерал і філософ

А найцікавішим в історії Спартака є, власне кажучи, внутрішня мотивація його героїчних дій і вчинків.

Після шести років смертельно небезпечної «роботи» гладіатором, здобувши гучну славу й особисту свободу, ***Спартак*** був переведений викладачем до школи гладіаторів (76 р.).

Отже, на момент початку антиримського повстання він був вільною людиною! Здавалося б, що йому ще треба? Питання власної свободи і добробуту було вирішено.

Що ж спонукало його зайнятися такою небезпечною справою, як організація повстання з метою руйнування зсередини Римської імперії?.. Чому він не втік за нагоди з Апеннінського півострова на батьківщину, а вперто продовжував вести «партизанську війну» на території Римської імперії?..

Проте, якщо взяти до уваги його скіфо/еллінське походження, всі крапки над українською літерою «і» в цій справі стають на свої місця.

Спартак вочевидь виконував свою історичну місію в тилу Римської імперії — розхитати основи ворожої держави, що на той час прагнула оволодіти землями українського Причорномор'я.

А там, як відомо, гуртувалася скіфо/арійська степова спільнота та її скіфо/еллінський союзник — *держава Мітрідатів*, царі якої, ймовірно, походили від арійського/індійського бога Мітри?

Мал. 3. Спарта — столиця грецького Лакедомона. Цікаво, що в українському Криму є містечко (С)Партеніт, а біля етнічно українського міста Таганрога — село Лакедомонівка.

(Принагідно нагадаємо, що на схід від Азовського моря традиційно проживали *сінди*, які мешкали в державі *Сіндіка*, котра згодом дала свою назву великій азійській державі *Індії*).

Вельми показово те, що під час *реальної підготовки повстання* Спартак спирався насамперед на рабів скіфського походження — учасників Першої Мітрідатової війни, яка відбувалася в українському Причорномор'ї.

Характерно, що всі заступники Спартака були далеко не простими людьми! Усі вони мали значний військовий досвід, зналися на філософії та літературі, були вмілими пропагандистами та організаторами: *Еномай, Крікс, Ганник*.

Наприклад, найближчий соратник ***Спартака*** — *Еномай* мав ім'я, що було вельми поширене серед тогочасної античної знаті (*анти* — праукраїнське плем'я, котре мешкало між Бугом і Дністром).

Ми знаємо троянця *Еномая*, який прибув до Італії разом з відомим троянським царем-теуком *Енеєм*. Був в еллінському місті *Еліда* і цар *Еномай*, котрий називав себе сином скіфського (і спартанського) Бога війни *Ареса*.

Крікс, судячи з етимології його імені, належав до *кельтів/галлів*, що вважаються західними скіфами. А ***Ганник*** належав до *інсубрів*, що були найчисленнішим племенем Транспаданської Галлії, союзної карфагенському воєначальнику Ганнібалу...

Валерій БЕБИК, професор, проректор Університету «Україна», голова Всеукраїнської асоціації політичних наук. (Далі буде).

назв ще ніхто не полічив»

назви можуть пролити світло на ті чи інші події. Крім того, власні назви містять багато мовних явищ, які вже зникли. Наприклад, Коломия. Назва міста походить від однозвучного географічного терміна, що мав значення болото; яма, наповнена водою. У нашій мові загальне слово «коломия» уже зникло, але збереглося у власній назві. Чи села Гвізд, Гвіздець, Загвіздя. Слово гвізд колись означало «ліс». У такому значенні воно вже не вживається. А у Верховинському районі є гора Дземброня. Дзембр — то «зубр». Звукосполучення «-ем» — це залишок давніх носових фонем, які були колись у слов'янських мовах. Тобто географічні назви часто доносять забуту лексику, граматичні чи фонетичні особливості мови, що важливо для висвітлення багатьох питань історичної граматики та історії мови.

— **А що означає назва найвищої в Україні гори Говерла?**

— Якщо поділити слово «говерла» на структурні частини — закінчення, суфікс, префікс, корінь, то довідаємося, що це крута, покручена з усіх боків гора. Колись це був загальний географічний термін. Слово «говерла» вживається і в інших селах на означення крутих горбів.

— **Філологічний підхід не універсальний. Навряд чи він підійде до гори Піп Іван.**

— Так, тому ономасти часто залучають на поміч історію, географію, інші науки. Це стосується і названої гори. У неї дві назви: Чорна гора, Чорногора, бо справді темна, і Піп Іван. Обидві назви пов'язують з тим, що на горі колись було язичницьке святилище. З приходом християнства такі місця почали називати чорними, темними. А чому Піп Іван? Гуцули кажуть, що там постійно попіває, тобто повіває, вітер, звідки й назва. За іншою версією, гору назвали в честь першого християнського місіонера цих країв попа Івана Сучавського. Є й інша версія, ніби там був камінь, що нагадував попа у рясі. Достеменно розшифрувати походження назви не можна. А що це пізніше нашарування християнське — очевидно.

Спочатку було слово

— **Чи не в кожному селі є ентузіасти, які вивчають історію свого населеного пункту. Як ви ставитесь до них?**

— Те, що вони роблять, надзвичайно цінне. Бо вони дають перелік наявних гір, річок, потоків, присілків. Є загалом по-

над 220 книжок про історію сіл і міст Прикарпаття. Але трактування географічних назв у більшості з них дилетанське. Їх походження пояснюють легендами, переказами, які дуже красиві, але мають мало спільного з наукою. Як на мене, походження назв — це робота мовознавців. Бо назва — це передусім слово. У нас топоніми перші почали вивчати історики і географи. На жаль, у них нічого не вийшло. Нині про походження Галича є більш як 20 версій. Історики схильні виводити цю назву від грецького слова «гальс» — сіль. Але виникають запитання, на які вони не можуть відповісти. Скажімо, як може у слов'янському середовищі з'явитися одна грецька назва? І звідки тут суфікс «-ич»? Якщо ж назву Галич (Дрогобич, Видубич) досліджувати через мовну структуру, все стає на місце. Слово Галич походить від особового імені Галик або Галиць. Мабуть, не випадково кажуть про Галичину могилу в селі Крило-сі, де раніше був центр Галича. Можливо, там був похований засновник міста.

— **За якими основними принципами творяться власні назви?**

— Є чотири основні групи

чинників. Перша — антропогенний, коли назва об'єкта виникає у зв'язку з його засновником чи володарем. Приклад — Станіслав (колишня назва Івано-Франківська). Станіслав — син засновника міста Станіслава Потоцького. Друга — просторовий чинник, коли назва виникає за розташуванням об'єктів: Заріччя — за рікою, Загвіздя — за гвоздом, тобто лісом, тощо. Третя — внутрішній, коли назва виникає завдяки внутрішнім властивостям та ознакам об'єкта. Є бистра, швидка течія — і маємо назви річок Бистриця, Бистрик. І четверта — ідеологічний чинник. Найчіткіше він проявився у радянський період, коли багато міст перейменовували: Ленінград, Ворошиловград тощо.

— **Чи перейменування якось впливають на долю населеного пункту?**

— З точки зору економічної чи соціальної — ні. А з ідеологічної, коли нав'язуються чужі назви, люди їх не сприймають. Не випадково багато назв, в яких було відображено спосіб життя наших людей, їхнє мислення, нині повертаються. Так, села Горішне і Долішне в Коломийському районі нині називаються Спас. Бо поселення ви-

никло біля монастиря святого Спаса. Те саме і з містом Богородчани — тут жили люди, які належали до монастиря святої Богородиці.

— **Мирославе Михайловичу, а багато у нашому словниковому запасі власних назв?**

— Людям здається, що їх значно менше, ніж загальних слів. Та це не так. Найповніший словник сучасної української літературної мови містить 250 тисяч слів. Десять стільки ж є діалектних, хоч їх і ніхто не підраховував. Отож загальних слів близько півмільйона. Вважається, що людина з вищою освітою оперує 8—10 тисячами з них. Тим часом лише в Чернівецькій області вчені налічили 30 тисяч прізвищ людей. Додайте сюди назви населених пунктів, потічків, річок, гір, урочищ — навряд чи їх буде менше, ніж сто тисяч. І це в одній області, а їх у нас — 25. Прямомовно — вийде дуже багато! Цей масив заслуговує на те, щоб глибше зайнятися дослідженнями власних назв. Бо знання ці не менш важливі, ніж знання свого родоводу чи історії. Справжній патріотизм виховується лише тоді, коли є любов до своєї малої Батьківщини. Щоб любити, треба її знати.

Інтерв'ю взяла
Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківська область.
Фото автора.

Молода піаністка Динара Наджафова виконала в Харківській філармонії знаменитий Перший концерт Чайковського

Актор і режисер Лев СОМОВ поставив у столичному театрі «Сузір'я» власну п'єсу «Довершений Чарлі»

ПОДРОБИЦІ

Руслану відправили на конкурс

Як завжди, коли на сесії Львівської міської ради захопить мова про передачу досить великих комунальних об'єктів в оренду, виникає скандал. Останній розгорівся під час минулої сесії, коли депутати думали-гадали — надати чи не надати відомій українській співачці Руслані в оренду кінотеатр ім. Миколайчука? Проект ухвали підготувало управління комунального майна міськради. Однак депутати вирішили — наразі із цим питанням не поспішати. Хоча Руслана навіть приїхала в рідне місто на засідання сесії, щоб попросити народних обранців підтримати її в намаганні створити у Львові престижний кіноконцертний комплекс, для розбудови якого на базі старенького кінотеатру вона вже має цілий проект. «У нас є зв'язки та досвід, але не вистачає тільки ресурсу у вигляді приміщення та території. Якщо мені вдасться реалізувати цей проект, то до Львова підуть серйозні інвестиції», — підкреслювала вона під час свого виступу.

Однак депутати поставилися до пропозиції віддати споруду на 25 років (хоча попередньо планувалося на 2 роки), з орендною платнею в 1 гривню на рік, з пересторогою, нагадавши при цьому, що приміщення комунальної власності надаються в оренду тільки на підставі проведення конкурсу. І якщо у Руслани готовий гарний проект, у цьому конкурсі вона обов'язково переможе...

Ірина ЄГОРОВА.

Пам'ятник Тетяні Снежиній

Поетеса, співачка, композитор народилася в обласному центрі. Снежина — її творчий псевдонім. Із проханням увічнити пам'ять талановитої дівчини, яка трагічно загинула в самому розквіті, до міського голови Сергія Кравченка звернувся Фонд Алли Пугачової. У свою чергу, фонд виділив 200 тисяч доларів і підготував макет майбутнього пам'ятника. Снежина написала більш як 200 поетичних творів і могла б написати ще більше, але в 23 роки дівчина загинула в автокатастрофі. Перший магнітоальбом «Пригадай зі мною» вийшов на 40-й день після її загибелі. В 1997 році Алла Пугачова, Йосип Кобзон, Лада Денс, Лоліта, Микола Трубач, Крістіна Орбакайте та інші зірки естради записали подвійний альбом із піснями Тетяни Снежиної. Там зібрано такі хіти, як «Поклич мене із собою», «Музикант», «Будь зі мною», «Чого варте життя моє». Тетяна посмертно одержала нагороду «Овація» як автор кращої пісні. Є нагорода імені Тетяни Снежиної — «Срібна сніжинка». Як повідомив міський голова Луганська, пам'ятник поетеси, швидше за все, буде встановлено в центральному сквері ім. «Молодої Гвардії».

Луганськ.

Фантастична Даруся

НА ЗДОБУТТЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ

На початку грудня в Києві двічі показано виставу Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. І.Франка «Солодка Даруся» за однойменним романом Марії Матіос.

Давно вже не траплялось, щоб на спектаклях провінційного театру в столиці було так тісно! Дістати квитки — неможливо! Й це при тому, що сьогодні життя регіональних театрів для столиці — terra incognita. Й серед столичної публіки існує стійке упередження, що, мовляв, нічого вартого уваги на провінційній сцені з'явитися не може. Проте «Солодка Даруся» Івано-Франківського театру здатна зруйнувати навіть такий снобістський стереотип.

Звісно, показувати «Дарусю» — ризик. Бо не любить нинішня публіка тяжких тем. Мовляв, ми пам'ятаємо, скільки зла завдала радянська система своєму народу, але нам сьогодні й без цього не дуже весело живеться — тож дайте хоч у театрі забути про це. Але іванофранківці зробили навпаки — й перемогли. Їхній спектакль дивом уникає найменшої заполітизованості. Якщо ви коли-небудь бачили вихор на польовій дорозі — вам легко буде збагнути, що таке цей спектакль. Доля Дарусі — це і є той вихор, життя якого невловимо коротке. Нам дають побачити це буквально — Даруся крутиться навколо власної осі, потім зникає. Метафора проста — але дуже потужна.

Рік тому випускники Прикарпатського університету ім. В. Стефаника та керівник курсу, режисер-початківець, а з недавнього часу і директор театру, Ростислав Держипільський створили цю надзвичайну виставу. Допомогали їм у роботі львівська актриса, дослідниця народних пісень Наталка Половинка та актор і хореограф Андрій Кирильчук... В результаті вийшла вистава, що переконливо демонструє, як з любов'ю «відреставрована» етнографія може органічно поєднуватися із стилістикою сучасного європейського театру. Старовинні церковні ірмоси, народні гуцульські

танці, автентичні костюми стають не самоціллю, а лише обрамленням для високої трагедії, жанру і рідкісного, і несправедливо забутого сьогодні.

«Солодка Даруся» стала справжнім культурним шоком для Івано-Франківська — сьогодні там на виставу не дістати квиток. А в обласний театр, що святкує своє 70-річчя, повернулася друга молодість і колишня слава. Але найголовніше — повернувся його Глядач! Директор театру і режисер Ростислав Держипільський мріє перетворити Івано-Франківськ на одну з українських театральних столиць. Над такими мріями можна було б іронізувати, аби не вистави останнього часу — «Солодка Даруся» М. Матіос, «Натусь» В. Винниченка...

Автор роману, відома письменниця Марія Матіос тричі бачила виставу «Солодка Даруся». І хоча, зрозуміло, думка автора безсторонньою бути не може, але пані Марія була вражена, наскільки точно і в той же час самостійно театр переказав її історію. Письменниця після першого перегляду зізналася Ростиславу Держипільському, що їй необхідно ще раз перечитати свій роман, тепер враховуючи вер-

сію театру, його інтерпретацію та коментар.

Вистава «Солодка Даруся» за свою коротку історію встигла побувати на кількох українських мистецьких фестивалях: в Коломій («Коломийські представлення 2009»), в Полтаві («Мазепа-фест»), в Кіровограді («Вересневі самоцвіти»). На VII регіональному фестивалі «Прем'єри сезону» вистава отримала левову частку нагород в основних номінаціях: «Краща вистава», «Краща режисура», «Краща жіноча роль», «Краща чоловіча роль», «Краще візуальне вирішення». В наступному році плануються гастролі в Польщу.

Але, мабуть, найфантастичніше, те, що порушує всі звичні стереотипи — це номінування вистави «Солодка Даруся» на здобуття Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка. Схоже, що автори вистави — наймолодші номінанти за всю історію премії!

Ірина ЧУЖИНОВА,
Віктор ГРИНЕВИЧ.

На знімку: сцена з вистави. Даруся — Галина БАРАНКЕВИЧ, Іван Цвичок — Андрій ІВАНЮК.

Фото надане театром.

Поклонімося Холмській святині

У Музеї волинської ікони презентували відреставровану Холмську Чудотворну ікону Богородиці — унікальну пам'ятку візантійського мистецтва кінця XI століття. Цей образ — один із найбільш шанованих у християнському світі.

Із XIII століття ікона перебувала в Холмі. З нею пов'язані імена видатних історичних постатей України, Росії, Польщі. Уніатський єпископ Яків Суша в XVII столітті видав книжку «Фенікс» — з описом ікони та оповідями про понад сімсот чудес, які сталися біля неї. У 1765 році ікона коронована Папою Римським як чудотворна. Серйозні випробування чекали на неї в роки Першої світової війни. Ікону вивезли до Москви, згодом до Києва. Лише в 1943-му вона повернулася в Холм. Потім зберігалася в родині православного священика Гаврила Коробчука.

Знаменним в історії Холмської Богородиці стало 15 вересня 2000 року, коли донька покійного Гаврила Коробчука Надія Горлицька передала її до Музею волинської ікони. Ще раніше, в 1996 році, за клопотанням Надії Гаврилівни реставрацію образу, який перебував в аварійному стані, без розголошення його таємниці, розпочав відомий в області спеціаліст Анатолій Квасюк. Понад два роки реставратор знімав пізніший «запис», зроблений поверх оригіналу.

— Коли вперше побачив ікону, це було потрясіння! — пригадує завідувач реставраційної майстерні музею Анатолій Квасюк. — Ніби облили крижаною водою. Це ж ікона, про яку чув багато найдивовижнішого! Але авторський шар щільно замальований олією, під якою — суцільний шар шпаклівки. Її та верхню фарбу довелося знімати скальпелем, під мікроскопом чи бінокулярною лупою.

Після передачі ікони музеєві під науковим керівництвом фахівців Національного науково-дослідного реставраційного цен-

тру України проведено комплекс фізико-оптичних, фізико-хімічних досліджень та стилістичний історико-порівняльний аналіз. Це дало змогу уточнити атрибуцію пам'ятки та визначити шляхи її подальшої реставрації. Завідувач відділу центру Віктор Голуб відреставрував три золоті і одну срібну пластини XII—XIII століть, які оздоблювали ікону.

Добре слово на презентації було мовлено про людей, які долучилися до порятунку святині. Це колишні прем'єр-міністр України Анатолій Кінах та голова облдержадміністрації Борис Клімчук, керівник Української народної партії Юрій Костенко, люди з історико-культурного товариства «Холмщина» та сотні інших не байдужих до нашої минувшини громадян.

Сьогодні відреставрована Холмська Чудотворна ікона Богородиці вражає автентичним живописом XI століття. Відтепер вона перебуватиме у спеціальній вітрині в окремому залі, де створено якнайкращі умови для огляду.

За традицією, у свято Різдва Богородиці — день пошанування Холмської Чудотворної ікони Богородиці — духовенство УПЦ КП та УПЦ влаштовує до неї вродичі та багатолюдні хресні ходи. За кількості сотень метрів від Музею волинської ікони розташована церква Холмської Чудотворної ікони, на місці якої згодом виросте храм.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.
На знімку: про повоєнну долю чудотворного образу розповідає донька Надії Горлицької Наталія.

Фото автора.

Театр ляльок став академічним

Свою історію Кіровоградський обласний театр ляльок творить із вересня 1939 року, тож рішення уряду про присвоєння йому статусу академічного — гарний подарунок з нагоди 70-річного ювілею. З того часу ровесник області, улюбленець її малих жителів «ляльковичок» здійснив понад 140 постановок, а кількість вистав давно перевищила за тисячу.

Колектив театру побував із гастрольями в усіх областях України, а також — в Росії, Латвії, Білорусі, Молдові, Дагестані.

Чи не з нагоди ювілею та присвоєння високого статусу у репертуарі Обласного академічного театру ляльок уперше з'явилася вистава для дорослих — постановка «Ніч перед Різдвом» за славновісним твором Миколи Гоголя. Прем'єра стала можливою завдяки співпраці з театром відомого режисера, заслуженого діяча мистецтв України Євгена Гімelfарба. Художник-постановник Василь Остапенко. Перші дорослі глядачі вже стали свідками справжніх див, що їх витворяли актори і ляльки на дитячій сцені.

Петро МЕЛЬНИК.

Об'єднає натхнення

Є тисяча невідомих політикам способів об'єднати людей. Секрет простий — їх треба заохотити до спільної творчості. Саме така проста ідея спала на думку молодій художниці Євгенії Гапчинській (на знімку).

І вона змогла втілити задум у життя, оголосивши національний конкурс малюнків. Автора проекту підтримали не лише друзі та однодумці, але й бізнесмени, які розуміють важливість участі у громадському розвитку суспільства. Отож, було започатковано конкурс «Ліптон» — ковток натхнення» за підтримки відомої торговельної марки. Спочатку художниця сама намалювала та запропонувала як внесок цілу серію картин про людей та їхні почуття. Потім зусиллями засновників конкурсу та меценатів ці картини здійснили інформаційну подорож містами України. Про нього дізналися мільйони українців. Євгенія Гапчинська запропонувала кожному намалювати те, що викликає у нього натхнення. Українці прислали на конкурс аж десять тисяч малюнків! Причому малювали усі — від 3—4-річних дітей до сивих пенсіонерів.

Організатори відібрали 44 найкращі малюнки, які разом з 16-ма роботами Є. Гапчинської увійшли до підсумкового друкованого альбому конкурсу. Тепер альбом та художниця вирушають у подорож по Україні — для того, щоб ознайомити громаду із підсумками конкурсу та вручити призи. Адже трое з найкращих малюнків отримали Гран-прі конкурсу. Це роботи п'ятирічної Лади Неклюдової з Дніпропетровська, семирічного Кирила Падалки з Білої Церкви та тринадцятирічного Олексія Позднякова з Одеси. Всі вони здобули путівки до одного з провідних мистецьких центрів світу — петербур-

зького Ермітажу. А галерея найкращих робіт цього конкурсу протягом грудня—січня побуває в Одесі, Дніпропетровську, Донецьку, Харкові, Києві та Львові.

Іван РУДИЙ.

Художник Шендель зацікавив міліцію

Недавно телефонували з міліції. Це був приємний дзвінок: Лариса Кубракова, директор клубу при УМВС у Донецькій області, запрошувала на чергову художню виставку. Лариса Вікторівна — справжній подвижник пропаганди культури серед працівників міліції. Як кажуть, вона «мистецьки несе мистецтво в маси». Зустрічі з письменниками, акторами, музикантами, регулярні виставки художників — усе це робиться завдяки їй.

А нинішня виставка, гадаю, гідна уваги навіть у всеукраїнському вимірі. Бо йдеться про народного художника України, графіка та живописця Володимира Шенделя. Народився він у Донецьку, перші трудові кроки пов'язані з шахтою. Захоплення малюванням привело його до славновісної пітерської Академії мистецтв. Талант від природи, підкріплений високою школою, дав свої наслідки, що вилились у численні сюжетні серії, виконані пером чи олівцем, в техніці офорту або ліногравюри. На всіх, хто знає Шенделя як графіка, надзвичайне враження справляє знайомство з його живописом, переважно пейзажами. Ще одна знакова його робота — це велика серія ілюстрацій до «Майстра і Маргарити», графічних та живописних композицій. Володимир Степанович вважається великим знавцем і давньої історії краю. Про це свідчить велика серія робіт, виданих окремим альбомом, сама назва якого свідчить про зміст — «Так, скіфи ми».

А чи не найголовніша праця його життя — мальована історія запорожців. Він прискільки вивчає літературні та іконографічні матеріали, вже кілька років намагається цією темою як учасник пленеру на Хортиці, буває на археологічних розкопках. Свою любов до предків він виклав у десятках графічних аркушів та картин.

Народний артист України, режисер Віталій Аверченко якось звернув увагу на «режисуру» Шенделя — на деяких його гравюрах сотні персонажів, і всі вони діють злагоджено, одягнені з історичною точністю, кожен має свою індивідуальність. А скільки там ще коней, речей, споруд! Намалювати все це — титанічна робота. Проте, що твори Шенделя є в зібраннях музеїв та приватних колекціях, годі й казати.

Як годиться, на вернісажі прозвучало чимало теплих слів від керівництва УМВС, колег, ветеранів міліції. Художникові побажали, щоб побачив світ альбом його творів про українське козацтво.

Микола КАПУСТА.

На знімку: гравюра Володимира Шенделя «Козаки в царстві пращурів — Геррос».

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

Вшанували за подвижницьку діяльність

У Новограді-Волинському відкрито меморіальну дошку на честь Наталії Оржевської. Так у місті відзначили 150-річчя з дня народження онучки декабриста Федора Шаховського, котра з 1897 року тривалий час очолювала повітовий Комітет Червоного Хреста. До сфери впливу організації у той час належала не лише підтримка поранених та хворих нижніх чинів та офіцерів російської армії, а й допомога сирітським будинкам, притулком для старих, немічних та бідних, сприяння у діяльності місцевих лікарень та амбулаторій, опіка над хворими і неграмотними малолітніми злочинцями, профілактика заразних хвороб серед населення та його санітарна освіта.

Серед заслуг Оржевської — відкриття стаціонарної амбулаторії на землях свого помістя у Новій Чорторії. Особливо багато зро-

била вона під час трагічних подій голодних 1932—1933 років. Очолюючи Свято-Миколаївське благодіяльне братство Руської православної церкви, Наталія Іванівна, завдяки фінансовій допомозі, яка надходила з-за кордону, підтримувала членів громади, сім'ї репресованих священиків, інших нужденних. Померла Оржевська в Казахстані, куди вона виїхала разом із племінницею, засудженою на п'ять років за «антирадянську агітацію».

Дошку встановлено на одному з найстаріших приміщень територіального медичного об'єднання, в якому в 1900 році завдяки фінансовій допомозі цієї активістки благодійницької і просвітницької діяльності було відкрито першу в місті лікарню.

Наукова думка українською

На тлі фінансово-економічної кризи, політичних баталій, а скоріше — всупереч зовнішнім обставинам, у провідних закладах України наукова думка безупинно розвивається.

В сучасній науковій моделі відкритої освіти наша країна може бути достойно представлена не тільки академічними монографіями фундаментальної науки, а й у найсучасніших прикладних дисциплінах. Прикладна фізика, математика, електроніка та інформаційні технології — ті галузі науки, де прогрес та новітні ідеї теоретичної науки дуже швидко впроваджуються та формують життя людей ХХІ сторіччя.

Після здобуття незалежності України 18 років тому для більшості науковців та викладачів вузів використання державної мови в освітньому процесі та науковій діяльності виявилось дуже складним. Відсутність єдиної україномовної термінології, наукових робіт державною мовою, новітніх підручників не дуже спонукали до розвитку україномовної наукової думки. Особливо це вплинуло на розробки, що виникають на межі цих наук. Так, сучасна автоматизація є нагальною необхідністю наукового світу. Отож вихід у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка серії підручників «Автоматизація наукових досліджень» за редакцією академіка АПНУ О. Третяка стала помітною подією у науковому світі. Серія підручників охоплює широке коло питань, пов'язаних із застосуванням комп'ютерних технологій при створенні широкого класу систем автоматизації наукових досліджень.

Усі підручники серії мають єдину методологію викладення. Вони орієнтовані на самостійну роботу і дають студентові можливість контролювати якість вивчення та засвоєння теоретичного матеріалу. Книги написані з використанням значного досвіду. Адже на радіофізичному факультеті КНУ ім. Шевченка, де викладають автори даної серії підручників, вже двадцять років готують спеціалістів з автоматизації наукових досліджень.

Ці підручники за короткий час уже стали базовими в цій низці провідних навчальних закладів України. Центральним виданням серії є підручник «Програмне конструювання». А підручники «Засоби та системи автоматизації наукових досліджень» О. Третяка та Ю. Бойка, «Програмне конструювання» С. Погорілого, «Системи автоматизованого проектування в радіоелектроніці» О. Барабанова стали взагалі першими україномовними виданнями відповідних напрямків. Проте доступність підручників для широкого загалу дуже обмежена. Вони розповсюджувались виключно поміж бібліотек навчальних закладів.

Нині автори проекту — О. Барабанов, Ю. Бойко, Д. Калита, С. Погорілий та О. Третяк — готують нові підручники серії з курсів «Паралельні обчислення», «Цифрова обробка сигналів», «Методи обробки експериментальних даних».

Микола ПАНЧЕНКО.

МІФИ І ЛЕГЕНДИ. ПРАВДА І ВИГАДКИ

Люди старшого та середнього віку пам'ятають, як колись у школі на уроках літератури подавали біографію Лесі Українки. Серед розмаїття інформації окреме місце відводилося розповідям про сім'ю. Інакше й бути не могло. Адже ця сім'я дала Україні одразу двох поетес: матір — Олену Пчілку і доньку — Лесю Українку. Ми точно знали, що Лесья виросла у великій і дружній сім'ї, оточена любов'ю батьків і п'ятьох братів і сестер. Померла вона також в любові. І як це не страшно звучить, можна сказати, нам пощастило, що це сталося до революції. Інакше творчість Лесі Українки ми б, скоріш за все, змогли відкрити для себе тільки в часи перебудови. Якщо зважити на те, як склалася подальша доля її матері, сестер і братів, то можна з упевненістю сказати: репресій 30–х років Лесья Українка не пережила б. Бо таку велич у таборах і в'язницях не витримаєш. Чому майже всі родичі Лесі Українки були змушені тікати за кордон? Чому її архіви довелося повертати із-за рубежу (і цей процес триває досі)? Відповіді ми спробуємо дати в цій статті.

Це останнє фото Лесі Українки. Його було повернуто в Україну цього року. На знімку Лесья українка з Ольгою Кобилянською. Ізидора Косач називала знімок «Лесине прощання з життям».

Контрреволюціонерка донна Ізидора

«Косач І. П. налаштована націоналістично. Каже, що Україною та її багатством розпоряджається Москва, що видатні українці сидять і що людям нема за що купити одяг». «Косач Ізидора Петрівна націоналістично висловлювалася.

Казала, що коли ввели на Україні техніку, то нічого стало їсти, а раніше хліба було скільки завгодно. Казала, що Україною керують росіяни з Москви». Це — свідчення двох студентів 4-го курсу Сільсько-господарського інституту Григорія Ворони та Якова Самка. Донос — на викладача... Очевидно, студенти були не з відмінників, бо навіть у доносі відчувається, що сенсу сказаного викладачем воно не збагнули. Й Ізидора Петрівна мала на увазі інше: раніше і техніки в Україні не було, а хліба — вдосталь. А нині — і з технікою хліба бракує. Раніше Україна була складовою Російської імперії, а тепер — складова імперії радянської.

Скільки давали в 37-му за такі висловлювання? Ізидорі Петрівні пощастило: її засудили до восьми років таборів.

Ця справа, що досі зберігається в Центральному державному історичному архіві України, — подібна до мільйонів інших. І водночас — особлива. Бо йдеться про рідну сестру Лесі Українки — Ізидору, Дору, Патю... До речі, Патею (від

«Болісна думка «за що?»»

пташки) її називала саме Лесья, бо наймолодша сестричка народилася в день прильоту жайворонків. Звучне ім'я разом з братом Михайлом також вибрала Лесья: «Щоб вона була колись, як виросте, донною Ізидорою». Але ось що дивно: під час допитів ім'я Лесі Українки не прозвучало жодного разу. На запитання про родичів, Ізидора Петрівна назвала сестру Ксенію Косач-Шимановську, що на той час мешкала у Празі, та брата Миколу Петровича Косача, що мешкав, за її словами, в Ковелі (на той час територія Польщі). Тож до списку обвинувачень додався ще й зв'язок з родичами за кордоном. Ізидора Петрівна запевняла, що з Ксенією листування не підтримує, а від брата останнього листа отримала ще 1920 року. І то була правда. Ізидора не знала, що брата не стало того саме 1937 року.

Але мова про інше. З погляду нашого часу, коли у випадках конфлікту із законом найперше згадують усіх родичів, кумів і сватів, чиє ім'я могло б справити враження на слідчого, видається дивним, що Ізидора Петрівна жодного разу не спробували прикритися іменем знаменитої сестри. А відповідь дуже проста: в 30-х роках твори Лесі Українки було вилучено зі шкільної програми як націоналістичні. «Реабілітація» Лесі настала тільки в роки Великої Вітчизняної. Вона і після смерті могла воскресити патріотичний дух залишеної в окупації України.

Отже, спогад про Лесю міг стати ще одним приводом для обвинувачень. А їх і так не бракувало: «Участь в українській контрреволюційній націоналістичній організації і в активному здійсненні контрреволюційної роботи, зв'язок з родичами за кордоном». А найсерйозніше обвинувачення — шлюб з ворогом народу.

Одружена з ворогом

За фахом Юрій Григорович Борисов був агроном. Запитання про чоловіка поставало під час кожного допиту Ізидори Петрівни. Приміром, «хто з ваших близьких родичів був репресований за радянської влади?» Відповідь: «1930 року мій чоловік Борисов Юрій Григорович за звинуваченням в

контрреволюційній діяльності був в адміністративному порядку висланий у Вологду. Після відбуття терміну вислання повернувся до Києва у жовтні 1933 р.»

На початку 30-х людей з біографією, як у Борисова, саджали ненадовго, так би мовити з виправною метою: «Обязан разгрузиться перед советской влас-тью».

Іншими словами, покається за минуле: за службу в царській армії, у військах УНР тощо. У Юрія Григоровича був і перший гріх, і другий. До того ж (як було записано в його справі), працюючи в НДІ цукрової промисловості у Києві, він «займався шкідництвом, вів антирадянську агітацію серед колег і зривав різні інститутські заходи».

А щоб Борисов не їв дарма казенний хліб, у заслання йому дали доручення: виростити на землях колгоспу села Жит'єво... цукровий буряк. І що ви думаєте? Виростив!

Коли Юрій Григорович повернувся додому, у Києві набирала обертів нова хвиля репресій. І «ненадійних» вже не відправляли на перековку. Їх позбувалися. Ізидора Петрівна не один раз вмовляла чоловіка тікати з Києва. Якщо вдасться — за кордон. Але Юрій Григорович не захотів залишати свою донну Ізидору... Його заарештували 1938 року, майже

Верхній ряд: Ізидора Косач, Олександр Драгоманов, Ольга Косач; нижній ряд: Олена Пчілка, Лесья Українка, Сергій Мержинський. Фото 1898 р.

одразу після Дори. 1941 року Юрій Борисов загинув. Обставини його смерті і місце не відомі досі. Сталося це в перші місяці війни, коли сталінські табори почали масово евакуювати на Схід. А що табори були переповнені, і для евакуації елементарно бракувало ешелонів, більшу частину в'язнів просто розстрілювали.

«Я знемагаю під тягарем незаслуженого покарання»

Ізидорі Петрівні судилася інша доля. Два роки вона валила ліс в Онезькому таборі. До речі, працювала в одній бригаді з письменником і літературознавцем Анатолієм Костенком. Інформація, отримана від Дори, пізніше лягла в основу його художньо-наукової біографії Лесі Українки (цю працю досі вважають найповнішою біографією поетеси)... І навіть у заслання Ізидора Петрівна не втрачала надію на справедливість. Як свідчать

АНКЕТА АРЕШТОВАНОГО. З АРХІВУ

Косач-Борисова Ізидора Петрівна. Дата народження — 9 березня 1888 р. Місце народження с. Колодяжне Ковельського уїзду Волинської губернії (Польща). Асистент кафедри ботаніки Київського сільгоспінституту. Батько — колишній чиновник. Був головою з'їзду мирових посередників. До революції — навчання. Після революції — викладач. Освіта вища, закінчила Київський політехнічний інститут 1911 р. Чоловік — Борисов Юрій Григорович — агроном. Донька Сергєєва Ольга мешкає в Одесі.

Заарештовано 10 вересня 1937 р. 1 жовтня 1937 р. висунуто звинувачення в участі в українській контрреволюційній організації і в активному здійсненні контрреволюційної роботи... Під постановою про арешт підписалася, але винною себе не визнала.

Вітчизняні літератори мають добрий матеріал для кіно

5 грудня у Будинку кіно НСКУ (Київ) було представлено творчість молодого українського прозаїка, студента Київського націо-

нального університету культури і мистецтв Володимира Козловського. Цією презентацією Національна спілка кінематографістів продемонструвала майстрам і початківцям галузі кінематографа, а також усім шанувальникам вітчизняної культури, що літературний матеріал для майбутніх стрічок слід шукати не у закордонних виданнях, а у наших, українських. Адже у творах молодого автора є все, що потрібно для втілення задумів, пов'язаних з відтворенням яскравих миттєвостей сучасного життя.

Важливим є й те, що кілька новел з творчого доробку Володимира Козловського озвучили на вечорі його ровесники, студенти Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого (майстерня народного артиста України Володимира Талашка).

Фото Віталія ВОЙТОВА.

Володимир Козловський (у центрі) серед студентів майстерні народного артиста України Володимира Талашка.

Часом загрожує мені втратою розуму»

протоколи допитів, вона жодного разу не визнала себе винною. Як свідчать її листи, вона вірила, що помилку буде виправлено.

Ось лист, написаний Ізидорою Петрівною до Надії Крупської: «Надіє Костянтинівно! До вас, знаної радянської громадянки, кришталеву чистою більшовички, звертаю я стогін свого страдницького серця і мольбу про допомогу. Я знемагаю під тягарем не заслуженого мною покарання — ізоляції від усього радянського суспільства і жахливого ганебного прізвиська «контрреволюційний елемент». Я не контрреволюціонерка і ніколи такою не була... Мені 51 рік, батьки мої, прогресивно мислячі люди, виховували своїх дітей однаково в демократичному дусі (а одну з моїх сестер — покійну письменницю Лесю Українку — цінує вся радянська громадськість не тільки як талановиту письменницю, а й як громадянку, що було відзначено ра-

дянською пресою в серпні цього року з нагоди 25-річчя з дня її смерті). І я завжди була революційно налаштована, хоча і не була ніколи партійною. По закінченні вищої освіти (я закінчила Київський політехнічний інститут 1911 року) я весь час працювала спочатку в дослідних закладах, а потім у вузах (Агроінженерному інституті, Сільськогосподарському інституті, Лісотехнічному інституті), працюючи за спеціальністю. Я виконувала і громадську роботу, і члени кафедри ботаніки та інші співробітники зазначених інститутів можуть мене охарактеризувати і підтвердити, що ніколи я контрреволюціонеркою не була. Моя трагедія сталася через те, що хтось за особистими небажаними мотивами (мені на слідстві не називали цю особу, але я підозрюю, хто це (скоріш за все, Ізидора Петрівна так і не дізналася, хто саме доніс на неї, адже протокол допиту свідків ми оприлюднюємо вперше. — Авт.) оббrehали мене перед слідчими органами, тому згідно з постановою Київської обл. трійки НКВС від 20. 11. 37 р., мене вислали на 8 років в ОнегЛАГ, як контрреволюційний елемент «за поширення контрреволюційних чуток»...

Це жахливо голослівне звинувачення і незаслужене покарання мене вразило. Я досі так болісно переживаю ізоляцію від усього радянського суспільства, улюбленої роботи і сім'ї, що моє і раніше слабке здоров'я (страждаю на міокардит, подагру і малярію) зовсім розладналося, і болісна думка «за що?» часом загрожує мені втратою розуму. Благаю вас допомогти мені реабілітувати себе і повернути мені свободу, благаю, зробіть це в ім'я торжества радянського правосуддя. І. П. Косач-Борисова. 6.12.38 р.»

Відповідь на цей лист Ізидора Петрівна не отримала. Надія Крупська померла 27 лютого 1939 року. Не відомо, чи взагалі ця жінка, на той час

уже важко хвора, встигла прочитати листа...

Того саме 6 грудня 1938 року Ізидора Петрівна звернулася до Президії Верховної Ради СРСР з проханням про реабілітацію. І на це звернення вона також не отримала відповіді.

Але ви звернули увагу, що в своїх листах Ізидора Петрівна вже згадує сестру. Попри те, що твори Лесі Українки були під забороною, проігнорувати 25-річчя з дня її смерті радянська влада не могла. Тим паче, що насувалися надзвичайно важливі зміни... У справі Косач є ще один лист від 23 квітня 1938 року. Це клопотання про помилування, адресоване Миколі Єжову. Клопочеться єдина донька Ізидори Петрівни Ольга Юріївна Борисова-Сергєєва. У клопотанні вона також нагадує, що цього року виповнюється 25 років з дня смерті її знаменитої тітки — рідної сестри матері. Розповідає, що її чоловік — льотчик Чорноморського флоту, мешкає в Одесі. Але після арешту її батьків вони були змушені розлучитися, інакше чоловік втратив би роботу. У них — восьмимісячний син...» На той момент Ізидора Петрівна сиділа восьмий місяць...

Відповіді не було і на цей лист. Але 1939 року сталася подія, яка кардинально змінила географію України і долю Ізидори Косач. До складу УРСР було приєднано західні території. Якось у Чернівцях нарком освіти України зустрівся з давньою товаришкою Лесі Українки Ольгою Кобилянською. Кобилянська почала розпитувати про сестер Лесі, з якими була добре знайома. Можна тільки здогадуватися, як могла вплинути на настрої західноукраїнської інтелігенції звістка про заслання Ізидори. Її звільнили майже одразу після тієї розмови. Пізніше Ольга Косач-Кривинюк писала: «Леся врятувала Дору, але вже своїм іменем... Дору більшовики повернули із заслання з концтабору тільки через те, що вона сестра Лесі Українки».

Сестрам Ізидорі та Ользі повернули квартиру в Києві, де вони прожили до війни. Але 1943 року Ізидора Петрівна з сестрою Ольгою, дітьми та онуками залишила Україну. Вони поїхали до Праги. 1949

року сім'я Ізидори емігрувала до Сполучених Штатів. Померла наймолодша сестра Лесі 1980 року, не доживши до 100-річчя вісім років. До останнього дня вона цікавилася подіями, що відбувалися в Україні. Її запрошували приїхати, хоча б у гості, але Ізидора Петрівна відмовилася повертатися додому, бо там досі саджають безвинних людей. Реабілітували Ізидору Косач-Борисову 1989 року.

Замість епілогу

На початку 20-х майно і обидві садиби Косачів та Драгоманових було повністю конфісковано. Сім'я втратила і кошти, і дах над головою. 1920 року було заарештовано Олену Пчілку (видатну поетесу і не менш видатну матір). Проте органи зглянулися на поважний вік письменниці (70 років) і... відпустили. Вдруге Олену Пчілку прийшли арештовувати напередодні її 81-річчя. Але з'ясувалося, що арештантку доведеться з квартири ... виносити. Бо знову поставити її на... паралізовані ноги не могли ні Бог, ні органи. Через три місяці Олена Пчілка померла.

Чоловіка Лесі Українки Климента Квітку (юриста і фольклориста) затримали 1933 року. Йому закидали причетність до діяльності Спілки визволення України (СВУ). Проте йому вдалося уникнути арешту. Тікаючи, він перебрався до Москви, а пізніше до Караганди і Алма-Ати. В Москву Кли-

Пам'ятник Лесі Українці у США.

ментій Квітка повернувся перед війною. Помер 1953 року.

Брат Лесі Українки Михайло помер до революції від дифтерії. Брат Микола — 1937 року в самотності і в злиднях. Сестра Оксана виїхала в Західну Європу здобувати освіту і, на своє щастя, «не встигла» вчасно повернутися до сім'ї. Кордони закрили. Померла Оксана у Празі.

Чоловіка сестри Ольги Михайла Кривинюка заарештували одним із перших у справі СВУ. Після судового процесу Ольга втратила роботу. Михайлові вдалося повернутися із в'язниці. Він загинув за тиждень до початку війни під колесами потяга.

Нині нащадки великого роду Косачів мешкають у США, Росії, Канаді, Угорщині, Швейцарії...

Наталія ФІЛІПЧУК,
Олександр БАНТИШЕВ.

НАША ДОВІДКА

1939 року по країні прокотилася перша хвиля реабілітації жертв сталінських репресій. Її називали тихою, бо самої реабілітації не було. Просто додому почали повертатися в'язні. 1939-го з таборів звільнили 223,6 тисячі засуджених, з колоній — 103,8 тисячі. То були переважно представники вищих ешелонів партійної влади.

Кенотафи на сільському цвинтарі

Подорожі Волинню десять тому років змусили мене написати матеріал «Репортаж з дороги хрестів». Дивлячись на символи печалі над шляхами, я й не знав, що звичай встановлювати надгробні пам'ятники на місці загибелі людей ведеться ще з часів Стародавньої Греції, Риму та Єгипту часів фараонів. І мають вони назву кенотаф, з грецької — порожня могила.

Часто кенотафами вшановують пам'ять померлих, тіла яких покояться в іншому місці або не знайдені. Звичай споруджувати кенотафи в Стародавній Греції був пов'язаний з переконанням, що померлі, які не мають могил і над якими не було проведено

спеціального похоронного обряду, не знаходять посмертного спокою, страждають від цього і можуть навіть мститися живим.

Не знаю, як передалися волинянам ці тисячолітні звичаї, але в повоєнні роки на багатьох кладовищах і навіть на селянських обійстях з'явилися порожні могили з надгробними пам'ятниками. Про один з таких, що в селі Вишнів Любомльського району, автор розповів у «Голосі України» за 7 травня 2005 року в статті «Стоять зажурені хрести біля хат». Поставила пам'ятник Надія Біднюк із сестрами Вірою та Марією 1958 року, сумуючи за батьком Захаром Морозом, який у 1944 році в боях у Карпатах пропав безвісти. Тож у поминальні дні жінка мала куди покласти квіти, запалити свічку, покропити пам'ятник свяченою водою. На душі від цього їй ставало легше.

Та найбільше пам'ятників над порожніми могилами побачив нещодавно на цвинтарі села Пульмо, що в Шацькому районі. Разом із сільським головою Федором Гловацьким погожого дня 6 листопада завітали туди, аби переконатися, що там немає похо-

вань учасників боїв між Червоною Армією і Військом Польським, які відбувалися на території Шацького району наприкінці вересня 1939 року.

Погода видалася теплою, як у квітні. Кладовище вражало своєю доглянутістю та яскравими штучними квітами на могилах. Найбільше здивували вишикувані, ніби під стрічку, пам'ятники обабіч центральної алеї. Таке можна бачити лише на військових кладовищах. Але... пам'ятники стояли один поруч другого. Могили не було.

З'ясувалося, поставили їх мешканці Пульми на честь загиблих і похованих на чужій землі рідних їм людей. Нарешті таких пам'ятників майже п'ятдесят. Вражало ще одне: майже на всіх кенотафах стояла одна дата смерті — 1945 рік. Ймовірно, тоді, коли їх встановлювали, ще не було відомо, коли і за яких обставин загинула рідна людина. Відкрити болючу для вдів і сиріт таємницю багатьом допомогла «Книга пам'яті. Волинська область», яка побачила світ 1995 року.

Як розповів Федір Гловацький, з фронтів Другої світової війни в Пульмо не повернулося 120 односельчан.

Кенотафи на їх честь стоять не лише на кладовищі, а й біля кількох осель. На поминальну неділю на них завжди запалюють свічки пам'яті. Сам Федір Панасович зізнався, що хоч уже багато встиг помандрувати світом, але такої поваги до загиблих на війні як у Пульмо, ніде не зустрічав. Встановлювалися пам'ятники не з чийогось примусу, а з волі рідних. І робилося це не водночас, бо, попри схожість, кенотафи всі різні. На більшості написано, що це останній дар від батьків, братів, сестер, дітей.

Сьогодні кенотафи, як і тисячі років тому, слугують для вшанування пам'яті за померлими і виконання за ними поминальних ритуалів. Вони бувають різні: кургани, надгробки, склепи, пам'ятники, меморіальні дошки, бюсти, стели. Але завжди це пов'язано зі смутком, зі спогадами про дорогу людину, з шанобою до тих, хто відійшов в інший світ. Тож поклонімося цим символам.

Микола ЯКИМЕНКО.
село Пульмо
Шацького району
Волинської області.

Яя *ТУРЕ*, колишній гравець донецького «Металурга», а нині півоборонець «Барселони»: «Чигринський на тренуваннях показує майстерність, і я бачу, що наш тренер Госеп Гвардіола ним задоволений. Впевнений, з часом у Дмитра все буде добре: він високий, упевнено почувається у боротьбі нагорі, добре контролює м'яч».

Олімпійці звітуватимуть

11 грудня в конференц-залі столичного готелю «Русь» (2-й поверх) відбудеться звітна XXIII Генеральна асамблея Національного олімпійського комітету України. В центрі уваги — підсумки роботи за рік, підготовка до XXI зимових Олімпійських ігор у Ванкувері та I літніх Юнацьких олімпійських ігор у Сінгапурі, презентація регбі-7 та гольфу як олімпійських видів спорту тощо. В роботі асамблеї візьмуть участь президенти національних олімпійських федерацій, голови обласних відділень НОК, голови фізкультурно-спортивних товариств, атлети-олімпійці та тренери.

Турнірна хроніка

Баскетбол. Кубок Суперліги. 7 грудня. Група А. «Політехніка-Галичина» (Львів) — «Грифони» (Сімферополь). 95:72 (27:20, 30:18, 19:16, 19:18). Турнірне становище: «Феро» (Запоріжжя) — 7 очок (4 матчі), «Галичина» — 8 (5), «Грифони» — 8 (6), «Пульсар» (Рівне) — 7 (5), «Говерла» (Івано-Франківськ) — 6 (4).

Теніс. Оприлюднено новий рейтинг Кубка Девіса. 1 (1 — попередній рейтинг). Іспанія — 39,354.69. 2 (2). США — 19,470.00. 3 (3). Росія — 18,625.00. 4 (4). Чехія — 16,311.88. 5 (5). Аргентина — 15,628.75 ... 27 (27). **Україна — 1,166.25.**

Хокей. Товариський матч молодіжних збірних (U-20). **Україна — Польща. 2:1 Б (0:1, 0:0, 1:0, 0:0, 1:0).**

* * *

Відкритий чемпіонат Білорусі. Екстраліга. 7 грудня. «Брест» — «Німан» (Гродно). 2:4 (0:3, 1:1, 1:0). **Легка атлетика.** Фукуока (Японія). Призером марафонського забігу став наш Дмитро Барановський. Це японське місто залишається щасливим для нього. Так, 2005 року українець став переможцем тамтешнього марафону. Через рік Дмитро встановив тут рекорд України, котрий і дотепер не перевершено, — 2:07.15.

Ну, а тепер Барановський посів третю позицію. За підсумками року у нього — найкращий час серед бігунів-неафриканців. Результат Дмитра 2:08.19... Швидше за нього у поточному році бігли лише представники Африки.

А перемогу в марафоні Фукуока-2009, як і пророкували фахівці, здобув призер Олімпійських ігор в Пекіні, призер чемпіонату світу Тсегай Кебеде з Ефіопії. Відзначимо й 10-е місце ще одного нашого марафонця, Віталія Шафара, котрий показав в Японії результат 2:15.07.

Завершальний матч — вирішальний

Футбол. Сьогодні у київського «Динамо» важкий і відповідальний день. Перед чемпіоном України стоїть дуже важливе завдання. Йому треба спробувати переграти «Барселону». Зрозуміло, який це суперник і хто в ньому грає. Це ціле сузір'я видатних майстрів. Чого варті лише Ліонел Мессі! Як відомо, нещодавно паризький тижневик «Франс футбол» назвав його найкращим футболістом Європи нинішнього року, і він уже одержав «Золотий м'яч».

Багато що залежатиме від Валерія Газзаєва, його підопічних. Не останню роль мають зіграти вболівальники. Так званий дванадцятий гравець повинен підтримати своїх улюбленців і постійно підбадьорювати їх. Тільки в атмосфері любові і співпереживання народжується результат.

Динамівці мали аж два дні відпочинку після зустрічі в Одесі. І розпочали цілеспрямовану підготовку до зустрічі з чемпіоном Іспанії в понеділок. До речі, і «Барселона» свої приготування до київського протистояння почала позавчора. До Києва каталонський клуб приле-

тів учора після обіду. Наші суперники отаборилися в готелі «Хайят». На стадіоні імені Валерія Лобановського почалася прес-конференція наставника гостей Госепа Гвардіоли. О 20.00 «Барса» почала тренування на полі динамівського стадіону. За традицією, журналісти спостерігали за першими 15 хвилинами того заняття.

Динамівський тренер Валерій Газзаєв спілкувався з журналістами о 15.00. Валерій Георгійович сказав, що на його команду чекає нелегке випробування. Але «Динамо» — дуже хороша команда. І за рівнем гри, і за набраними очками вона є справжнім лідером чемпіонату України. Однак сьогоднішній поєдинок — зовсім інший якісний рівень. І наш чемпіон докладе всіх зусиль, щоб з гідністю його провести.

Учора тренувалися і футболісти «Динамо» на своїй базі в Кончі-Заспі, о 18.00. І там журналісти мали нагоду протягом п'ятнадцяти хвилин бути присутніми на занятті. Ну, а сьогодні о 21.45 всі розмови відійдуть на другий план. На перший вийде власне футбол. До речі, поєдинок доручено обслуговувати відомій бригаді арбітрів з Англії. Рефері — Говард Вебб. На лініях йому допомагатимуть співвітчизни-

ки Майкл Малларкі та Деррен Кенн. Четвертим рефері призначено Андре Маррінера. Делегат УЄФА — швейцарець Мішель Пралон. Суддівський спостерігач — німець Дітер Паулі.

Нашим читачам, либонь, буде цікаво дізнатися думку про гру «Динамо» і «Барселони» легендарного в минулому футболіста збірної Нідерландів, а пізніше успішного тренера «Барселони» Йогана Кройфа.

«Матч у Києві може стати проблемою для «Барселони». Ліга чемпіонів — складний турнір, де ні в суперника, ні в тебе немає гарантованої участі в плей-оф. Однак є можливість залишитися ні з чим. Мені цікаво, чи зможе «Барселона» контролювати ситуацію й свою віддачу і чи не послабить пильності.

Якщо виходиш на поле з думкою про те, як виграти, то в тебе будуть проблеми. У цьому разі ти поставиш під загрозу не тільки результат, а й своє здоров'я. Особливо півоборонці легко можуть зазнати травми, якщо взяти до уваги умови, в яких доведеться грати. Вони теж готові вмерти заради того, щоб виграти? Отже, щоб перемогти, потрібно включити мозок», — цитує Кройфа «Періодико».

На знімку: фрагмент матчу в Барселоні — за м'яч борються Євген Хачериді (ліворуч) та Златан Ібрагімович.

Фото Андрія ЛУКАЦЬКОГО.

Збірній тимчасово відмовив

Нападник «Барселони» Златан Ібрагімович найближчим часом не гратиме за національну команду Швеції, яка не зуміла завоювати путівку на фінальний турнір чемпіонату світу 2010 року в ПАР.

«Для мене завжди великою честю було грати за збірну Швеції. Але зараз я не маю жодної мотивації для цього, тому я поки що не виступатиму за національну команду своєї країни. Збірна не потрапила на чемпіонат світу, жодних важливих матчів не буде, тому мені краще зосередитися на іграх за «Барселону». Не хочу витратити сили даремно», — пояснив футболіст.

Форвард, який сьогодні зіграє вирішальний для каталонців матч Ліги чемпіонів проти «Динамо», радить не забігати наперед: «Давайте не будемо забігати далеко вперед, поки що я кажу про наступний рік», — наводить слова Ібрагімовича «Рейтер».

До речі, Златан Ібрагімович провів за Швецію 62 матчі й забив 22 м'ячі.

Висока оцінка

Футбол. Директор Євро-2012 Мартін Каллен заявляє, що Україна протягом останніх півроку демонструє високу якість робіт з підготовки фінальної частини європейського чемпіонату. Про це він заявив у Харкові під час свята відкриття стадіону «Металіст». За словами пана Каллена, місцева влада Харкова спільно з президентом ФК «Металіст» Олександром Ярославським та за підтримки уряду провели величезну роботу, щоб підійти до цього етапу.

Покладатися на вітчизняного виробника

Мінтрансв'язку та Мінпромполітики обговорили питання належного забезпечення українських міст, що прийматимуть Євро-2012, достатньою кількістю автобусів, які будуть задіяні для перевезення учасників та вболівальників чемпіонату.

Насамперед посадовці обговорювали механізми оновлення рухомого складу, зокрема шляхи фінансування (лізинг, кредит, оренда), впровадження уніфікованої системи оплати проїзду. Окрім того, обговорили потужності вітчизняних виробників автобусів та визначили можливі обсяги оновлення рухомого складу.

«Наша мета — налагодити діалог між виробниками автобусів та підприємствами-перевізниками. Саме це дозволить забезпечити виконання гарантій, які були надані урядом України щодо надання європейського рівня послуг з перевезення учасників та вболівальників Євро-2012 в Україні», — підкреслив заступник міністра транспорту Петро Кравчук.

За словами пана Кравчука, для належного забезпечення перевезень під час Євро-2012 потрібно близько 1400 транспортних засобів: 800—850 автобусів великої місткості для міських перевезень, 350—400 — підвищеної комфортності середнього класу та 125 — підвищеної комфортності великого класу.

«Для ефективної організації автобусних перевезень під час проведення в Україні Євро-2012 необхідно визначити механізми залучення нових сучасних транспортних засобів для обслуговування учасників, вболівальників та гостей чемпіонату», — зазначив заступник міністра. За його словами, забезпечення такої кількості автобусів під час Євро-2012 можливе завдяки закупівлям у вітчизняного виробника, оренді деякої частини рухомого складу в інших регіонах України чи за кордоном.

Реконструкцію розпочато

У рамках підготовки до проведення Євро-2012 заплановано реконструкцію залізничного вокзалу в Донецьку і будівництво нового приміського вокзалу. Загальна вартість проекту становить 414 мільйонів гривень.

За даними Донецької обласної ради, з двох інвестиційних проектів проведено конкурс, визначено переможця і розроблено проектну документацію. Донецькою залізницею спільно з інвестором розроблено також прогнозний графік виконання робіт з урахуванням їх початку в кінці 2009 року і завершення до листопада 2011 року. Підрядники вже приступили до робіт.

Після реалізації проектів пропускна спроможність залізничного вокзалу в Донецьку збільшиться з 10 до 30 тисяч пасажирів на добу. Кількість автомобільних паркувальних місць у вокзалі буде доведено до 565 замість 260 нині існуючих.

У кожного свої методи

Бокс. Якщо не упевнений у власних силах і боїшся свого суперника ще перед виходом на ринг, тоді запуская різні «сенсаційні» заяви. Так і вчинив американський важковаговик Кевін Джонсон (**на знімку**). Це він стверджує на сайті Fightnews.com, що Віталій Кличко, з яким він зустріне 12 грудня у швейцарському місті Берні на «PostFinance-Arena» за чемпіонський титул WBC, мовляв, збирається перемогти його ... не за правилами.

«Я намагаюся не звертати уваги на закулісні ігри, але, чесно кажучи, трохи починаю дратуватися, — написав Джонсон у своєму блозі. — Незважаючи на те, що чемпіона і так вважають явним фаворитом в нашому поєдинку, схоже, він намагається використовувати будь-яку можливість, щоб отримати перевагу в рингу та за його межами».

На думку Джонсона, Кличко-старший намагається виграти обманним шляхом. Навіть збирається просити організаторів, щоб ретельно перевірити рукавички Віталія в роздягальні.

За словами американця, «все — від оголошення суддів, вибору розміру рингу і до того, що я почув від його спаринг-партнера щодо брудних трюків, які Кличко любить застосовувати під час поєдинків, — все свідчить про те, що мені потрібно бути дуже пильним».

Суцільна маячня, інших слів не добрати. Нормальні прихильники боксу ставляться до такого базікання з усмішкою. До речі, авторитетна британська букмекерська контора «Вільям Гіл» не вірить у перемогу Кевіна Джонсона над нашим Віталієм. Ставки на чинного чемпіона світу приймають з коефіцієн-

том 1,06 (за одну поставлену гривню виграти можна лише 1 гривню і 6 копійок). Натомість перемога американця оцінена коефіцієнтом 7,50. Нічия — 26,0.

Позавчора в Берні відбулася прес-конференція, присвячена наступному боксерському поєдинку. Джонсон усім своїм виглядом хотів показати, що не полишає наміру «визволити» суперважкий дивізіон від братів Кличків. «Те, що раніше не вдавалося нікому, зроблю я. Пояси повинні бути у США, а не в Україні», — заявив отакий патріот Джонсон.

Віталій вів себе значно шанобливіше стосовно суперника. Основні питання — про його фізичний стан і готовність до бою — не поставили українського атлета у глухий кут. «Я готовий до бою. Я знаю, що Джонсон — досить досвідчений і сильний боксер. Але мені до снаги перемогти».

Це буде, між іншим, уже третій поєдинок для Віталія Кличка нинішнього року. Нагадаємо, що в березні він переміг Гуана Карлоса Гомеса, а у вересні нокаутував Кріса Арреолу.

Фото з сайту BOXNEWS.com.ua

І ні, і так...

Чемпіон світу IBF, IBO та WBO Володимир Кличко не хоче зустрічатися на рингу з Олександром Поветкіним, обов'язковим претендентом на титул IBF. Про це заявив представник промоутерської компанії росіянина Sauerland Event Калле Зауерланд.

«Ми чудово розуміємо, що Поветкіну, який здорово виріс, тренуючись з Атласом, потрібен набагато сильніший суперник. Та що там, всі розуміють, що йому потрібний бій з Володимиром Кличком. Ми теж дуже хочемо цього бою. Але тут, на жаль, не все від нас залежить. А ми скажемо «так» у будь-який момент», — сказав він.

За словами промоутера, команда Кличка не каже «ні», але і «так» говорити не поспішає.

«Офіційно — мають право тягнути: бо в березні Володимир має битися з Чемберсом. Його, до речі, Поветкін переміг за очками, не встигнувши вилікуватися від грипу. І тільки потім почнуться переговори про наступний бій. Але враження складається саме таке, що вони не хочуть цього бою. І все-таки я сподіваюся, що цей поєдинок відбудеться. Причому вже 2010 року», — додав Зауерланд.

«Ймовірно, у березні, щоб бути з Володимиром Кличком в одному графіку, організуємо Олександрові проміжний поєдинок. Поветкіну треба постійно бути в тонусі, бути готовим до бою за титул. Ще раз повторю — вірю, що такий шанс Поветкін отримає. І зуміє ним скористатися по-справжньому».

І без Черната «Динамо» в порядку

Футзал. VIII турнір команд журналістів «Кубок «Голосу України». 7–11 грудня.

1-й тур. Інформаційний відділ ФК «Динамо» — «Спорт-Експрес в Україні». 6:2. Голи: Вишневський — 2, Лукацький — 2, Несенюк; Нікітін, Співаковський, Зайчук. **«Голос України-1» — ТРК «Київ» . 9:2. Голи:** Рачковський, Киричок — 3, Гайдученко — 2, Пекний — 3; Скрипченко, Маслак.

2-й тур. Інформаційний відділ ФК «Динамо» — ТРК «Київ» . 7:4. Голи: Вишневський — 4, Лукацький — 2, Нікітін; Коломієць — 2, Скрипченко, Коробенко. **«Голос України-1» — «Голос України-2». 6:3. Голи:** Пекний — 2, Рачковський — 2, Гайдученко, Киричок; Суддя — 2, Ковальчук.

	В	Н	П	М	О
1. «Голос України-1»	2	0	0	15—5	6
2. «Динамо»	2	0	0	13—6	6
3. «Голос України-2»	0	0	1	3—6	0
4. «СЭ»	0	0	1	2—6	0
5. ТРК «Київ»	0	0	2	6—16	0

Знову в нашому редакційному спортзалі вирують пристрасті. Там команди столичних ЗМІ азартно і самовіддано борються за призи.

— У вас дуже цікаві змагання, — поділився враженням від побаченого наш гість, авторитетний арбітр національної категорії з Одеси Євген Абросимов. — Усе на найвищому рівні. Особливо приємне враження залишає перша команда господарів. В ній грає багато футболістів, котрі мають гарну школу. І не дивно, що цей колектив — незмінний переможець турнірів «Голосу України». Добре грають динамівці...

До речі, команда «Динамо» також взяла старт з двох перемог. Звичайно, їй бракує Черната, котрий минулого року, коли відновлювався після хвороби, зіграв в одному матчі. Флорін блиснув майстерністю і забив аж п'ять м'ячів. Але цей чудовий футболіст, колишній гравець київського «Динамо» і збірної Румунії — учасник нашого попереднього турніру — тепер далеко. Однак працівники інформаційного відділу іменитого клубу і за таких умов налаштовані лише на перемоги.

На знімках: Олександр Пекний з першої команди господарів відзначив свій день народження трьома голами; Юрій Вишневський з «Динамо» має в активі шість влучень.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Номінантів названо

Футбол. Міжнародної федерації футболних асоціацій ФІФА назвала п'ятірку претендентів на звання найкращого гравця 2009 року. На головний індивідуальний приз ФІФА номіновані: Андрес Інієста (Іспанія), Кака (Бразилія), Кріштіану Роналду (Португалія), Ліонель Мессі (Аргентина) та Гаві (Іспанія).

Торік лауреатом нагороди став Кріштіану Роналду, який виграв з «Манчестер Юнайтед» чемпіонат Англії та Лігу Чемпіонів. Нагороди будуть вручені на традиційному щорічному гала-вечорі у Цюриху (Швейцарія) 21 грудня, **повідомляє офіційний сайт ФІФА.**

Терпець може увірватися

Півоборонець збірної України і мюнхенської «Баварії» Анатолій Тимошук може залишити свій клуб найближчим часом. Про це заявив він сам, **повідомляє «Білд».**

«Якщо ситуація не міняється впродовж тривалого періоду, доводиться задуматися про майбутнє. Ніколи у кар'єрі мені не доводилося грати роль запасного. Я звик завжди добиватися цілей, які ставлю на полі. У мене були інші пропозиції перед переходом до «Баварії», яку я обрав, щоб задовольнити свої максимальні амбіції. Інтерес до моєї персони не зникає, хоча я і не граю на звичній позиції», — сказав Анатолій.

Тимошук зіграв 13 матчів за «Баварію», але в опорній зоні діяв лише деякий час, поки його конкурент був травмований.

Скрутні часи для «Галичанки»

Гандбол. Гравчині, тренери й адміністрація львівської «Галичанки» три місяці не отримують зарплатню. Проте, як заявив голова Асоціації спортивних журналістів Львівщини Роман Цюняк, попри скруту гандболістки готові вийти на наступні матчі чемпіонату, **пише zachid.net.**

«Дівчата готові 25—26 грудня вийти на домашню гру з «Податковою». Але чи допустить Федерація гандболу України «Галичанку» до цих матчів? Адже львівська команда досі не оплатила заявочний внесок і ліцензії гравців. Дотепер «Галичанка» виступала у Суперлізі умовно, а вже завтра-післязавтра команду мають право зняти з чемпіонату. Одне слово, «Галичанка» помирає», — сказав він.

Битва чемпіонів триватиме?

Шахи. Анатолій Карпов та Гаррі Каспаров, 12-й і 13-й чемпіони світу, можуть зіграти у Франції ще один показовий матч. І приурочити його до 25-ї річниці їхнього протистояння.

«Якщо ми ще й зіграємо один такий матч, то у Франції. Це буде навесні, найімовірніше, у квітні. Але поки жодного контракту не укладено, щодо цього можна лише висловлювати припущення», — сказав Каспаров.

У вересні матч, присвячений згаданій даті, був проведений в іспанській Валенсії. Гросмейстери грали тільки бліц і короткі партії. Загальну перемогу отримав Каспаров. Після цього з'явилася інформація, що шахісти проведуть аналогічні матчі у всіх країнах, де раніше тривало їх протистояння за звання чемпіона світу: в Росії, Англії, США та Франції. Однак із різних причин організувати такі матчі поки що не вдалося.

Сьогодні в Україні хмарно, місцями мокрий сніг, дощ. Уночі й ранком туман. Вітер південно-східний, північно-східний, 5—12 м/с, місцями пориви до 15—20 м/с. Температура на Лівобережжі вночі 3—8 морозу, вдень 0—4 морозу, на решті території вночі від 2 тепла до 3 морозу, вдень 0—3 градуси тепла, на крайньому півдні й на Закарпатті вночі й удень 2—8 градусів тепла.

НЕВИГАДАНИ ІСТОРІЇ

Нувориші

Розпад Союзу перекрив канали українському імпорту, у тому числі книгам Фелікса Кривіна. Підозрюю, недвозначні натяки сатирика стали поперек горла новій владі незалежних держав.

На якийсь час вдалося організувати в газеті, яку редагував, прихисток українським авторам знаменитої 16-ї сторінки «Літературки». Фелікс Кривін з Ужгорода й нині покійний Володимир Орлов із Сімферополя підняли планку видання. Бенкет тривав недовго. Хазяїн газети переслідував зовсім іншу мету й без попередження прикрив крамничку.

Скільки добра в редакційному портфелі залишилося! Не пропадати ж. Нав'язався з пропозицією до успішного шефа широко розрекламованого видання. Тиждень чекав рішення, другий. Нарешті мене допустили в кабінет, обвішаний з підлоги до стелі фотографіями хазяїна в оточенні різнокаліберних знаменитостей. Головний редактор піднявся з крісла, тицьнув себе кулачком у груди й прокрі:

— Хто тепер знає Кривіна? Я знаю! Можливо, — ви. От якби він написав про підпільний будинок розпусти в Закарпатті, отоді — справді! А так — не наш автор, не друкуватимемо.

Пішов у щотижневик, який вважався респектабельним. Там навіть був завідувач відділу гумору. Заввідділу взяв добірку, обіцяв, що вона піде в найближчому номері. Не пішла. Через місяць-півтора притис зава в кутку й зажадав відповіді — так чи ні?

Він зізнався: — Готую велику подачу своїх карикатур, от і притримую Кривіна, щоб у малюнків було гарне тло... — Минуло п'ять років. Нові книги Фелікса Кривіна з'явилися в продажу. Їх видавали за кордоном, Україна експортувала. Попит зростав. Хоча Фелікс Давидович продовжував гнути свою лінію й не навчився писати репортажі з будинку розпусти...

Яків МАХЛІН.

Добірку підготував
Валентин НІКОЛАЄВ.

Хто найрозумніший?

МОМЕНТ ІСТИНИ

Цікаві дослідження провів канадський учений, професор психології Стенлі Корен. Він обстежив собак 79 різних порід, щоб виявити їхній рівень інтелекту. За результатами цих досліджень було складено шкалу розумових здібностей, опубліковану в книзі С. Корена «Інтелект собак». Найрозумнішою породою згідно з цією шкалою виявилася бордер-колі.

Дослідження здібностей різних тварин проводять багато вчених. Так, наприклад, на думку німецьких фахівців, собаки — всупереч давно усталеному погляду, — аж ніяк не найрозумніші тварини. Вони поступаються в інтелекті мавпам, слонам і китам. Серед свійських тварин «найінтелектуальнішими» визнано... свиней. Утім, і незаслужено ображених ослів психологи вважають надзвичайно розумними. Однак (на відміну від свого канадського колеги) найкмітливішими собаками німці називають вівчарок і пуделів, а найдурнішими — афганських хортів.

Німецькі психологи запропонували кілька спеціальних тестів, такий-от екзамен, що допоможе перевірити рівень інтелекту вашого кошатого друга. Для кішок і собак, наприклад, пропонується такий простий тест: у наповнену водою посудину треба покласти легкий шматочок яких-небудь ласощів. Для початку вашому вихованцеві доведеться навчитися його вилловлювати, що, втім, він засвоїть досить швидко. Після цього ласощі варто покласти на дно, під воду. Тільки розумні тварини здогадаються перевернути посудину.

Інший тест німецькі вчені назвали «тест на просіння». Він — складніший, та й часу вимагає більше. Протягом декількох днів поспіль треба давати своєму улюбленцеві чотири види ласощів. При цьому щоразу порція повинна бути однаковою (не більше і не менше). Якщо ваш чотириногий друг справді розумний, то незабаром ви помітите, що після одержання цього щоденного раціону відходить від вас, бо розуміє, що більше нічого не одержить. Тварина, що не така розумна, буде постійно просити.

А от для перевірки кмітливості кішки можна скористатися таким тестом. Візьміть чайну чашку й великого розміру кухоль й покажіть їх вашій підопічній. Потім під чашку, так щоб кішка це бачила, покладіть шматочок її улюбленої їжі. Повторіть цю процедуру ще раз, так щоб кішка не бачи-

ла. Якщо вона досить кмітлива, то знову вибере для пошуку чашку. Проробивши цей дослід десять разів, потрібно перейти до другого етапу. Сховайте ласий шматочок під кухоль. Розумна тварина, нічого не знайшовши під чашкою, перенесе свою увагу на інший посуд. Якщо вона не надто розумна — припинить пошук.

Для собак тест на кмітливість ще складніший. Станьте зі своїм улюбленцем перед парканом, що відкритий і з правого, й з лівого боку. Киньте за паркан м'яч або ціпок і накажіть вашому чотириноговому другові їх принести. Для початку вам необхідно показати тварині, що вона повинна оббігти паркан з правого боку. Коли вона засвоїть цю процедуру, можна перейти до другої частини. Ви йдете до лівого краю паркану й кидаєте м'яч звідти. Розумний собака вибере найкоротший маршрут, тобто оббіжить

паркан з лівого боку. Тугодуми ж побіжать за м'ячем старим, уже «набіганим» маршрутом.

Але не кваптеся радіти чи журитися, адже самі психологи визнають, що ці тести не завжди об'єктивні. Від надмірних навантажень з дресирування, від підвищеної вимогливості тварини піддаються стресам. І найвразливіші саме ті, хто «найінтелектуальніший» з них. Для них надзвичайно важлива реакція хазяїна на те, як вони виконують ту чи іншу команду. Тому під час занять з ними потрібно завжди бути спокійним і не вдаватися до примусу. До того ж до проведення занять учені рекомендують дати вашому вихованцеві добре відпочити, і тоді його кмітливість розкриється повною мірою.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Слони обідають... опівночі

НЕСПОДІВАНИЙ РАКУРС

Фото Володимира АНДРЕЄВА (УНАН).

З давніх часів в Індії вірними помічниками людини є робочі слони. Для них розробили навіть щось на зразок трудового законодавства (неділя — вихідний день, раз на рік обов'язкова відпустка), а вже режим дня перетворився на справжній ритуал, порушувати який не посміє жоден «махаут» — погонич.

О п'ятій ранку він вирушає до лісу і за звуком глосного мідного дзвона, підвішеного до шиї тварини, відшукує свого слона. Потім годинне купання в річці й

сніданок. Слон з'їдає півтора-два кілограми вареного рису або сочевиці, після чого чимчикує на роботу — і часом за кілька миль від «житлових будинків»: вальть

ліс, відтягає очищені від гілок стовбури, акуратно складає їх в штабелі. Опівдні — перерва на відпочинок, потім знову робота — до чотирьох годин дня. Далі обов'язкова годинна ванна, і о шостій годині — вечеря: вівсяна каша, банани, кокосові горіхи й улюблений всіма слонами десерт — стебла цукрової тростини.

Увечері слон вільний: він йде до лісу, де можна відпочити й ґрунтовно підживитися перед майбутнім робочим днем. Там уже відбувається справжній обід слона — опівночі. Кілограмів триста свіжого бамбука він перемелює щелепами, перш ніж насититься й засне.

ЦЬОГО ДНЯ, 9 ГРУДНЯ

1651. Народився Данило Туптало (Дмитро Ростовський), український та російський церковний діяч і письменник. Найголовніший твір — 4-томний збірник "Четїї Мінеї" ("Книга житїй святих"). 1842. У Великобританії випущено першу різдвяну листівку. 1884. Американець Левант Річардсон запатентував роликові ковзани. 1897. Народився Борис Тен, український поет і перекладач. Перекладав, зокрема, з давньогрецької та латинської мов. 1917. У Брест-Литовську розпочались мирні переговори між Радянською Росією і центральними державами. 1918. Директорія відновила дію закону УНР про 8-годинний робочий день. 1960. У Києві відкрито Палац спорту. 2005. У США помер письменник-фантаст Роберт Шеклі.

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Чому в Антарктиді немає торосів

Це завжди дивувало полярників — незважаючи на подібність природних і кліматичних умов Крайньої Півночі й Крайнього Півдня, тороси (потужні крижані утворення) існують тільки в Арктиці.

Але лише в 60-і роки минулого сторіччя була отримана відповідь — її дали дослідження учасника однієї з тодішніх арктичних експедицій, лєнінградського вченого В. Буйницького.

Дослідник виявив, що в пораз арктичних льодів часто оселяються мікроскопічні діатомові водорості. Тала солонувата вода, завжди присутня в пораз, — прекрасний біологічний стимулятор для їхнього росту. Густо розростаючись, «роз'їдаючи» лід, водорості помітно послаблюють його міцність.

Як показали спеціальні дослідження, проведені лєнінградським ученим, міцність льоду, «зараженого» мікроводоростями, на сорок відсотків нижче, ніж «чистого». Але ж тороси утворюються в результаті сильного стискання, коли лід, витримуючи величезну напругу, «спучується»! Антарктичний же лід, ослаблений діатомовими водоростями, розсипається при значному збільшенні навантаження.

Фото з сайту www.rukzak.ru

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2009 рік:
для фізичних осіб — 10,00 грн.
та 6,00 грн.,
для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
02660 м. Київ,
вул. Алма-Атинська, 2/1,
тел. (044) 451-86-70
Зам. 15776

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

